ارمانونه حسرتونه

عبدالله جان مغموم

تمغۂ امتیاز

جنورئ ۲۰۰۱

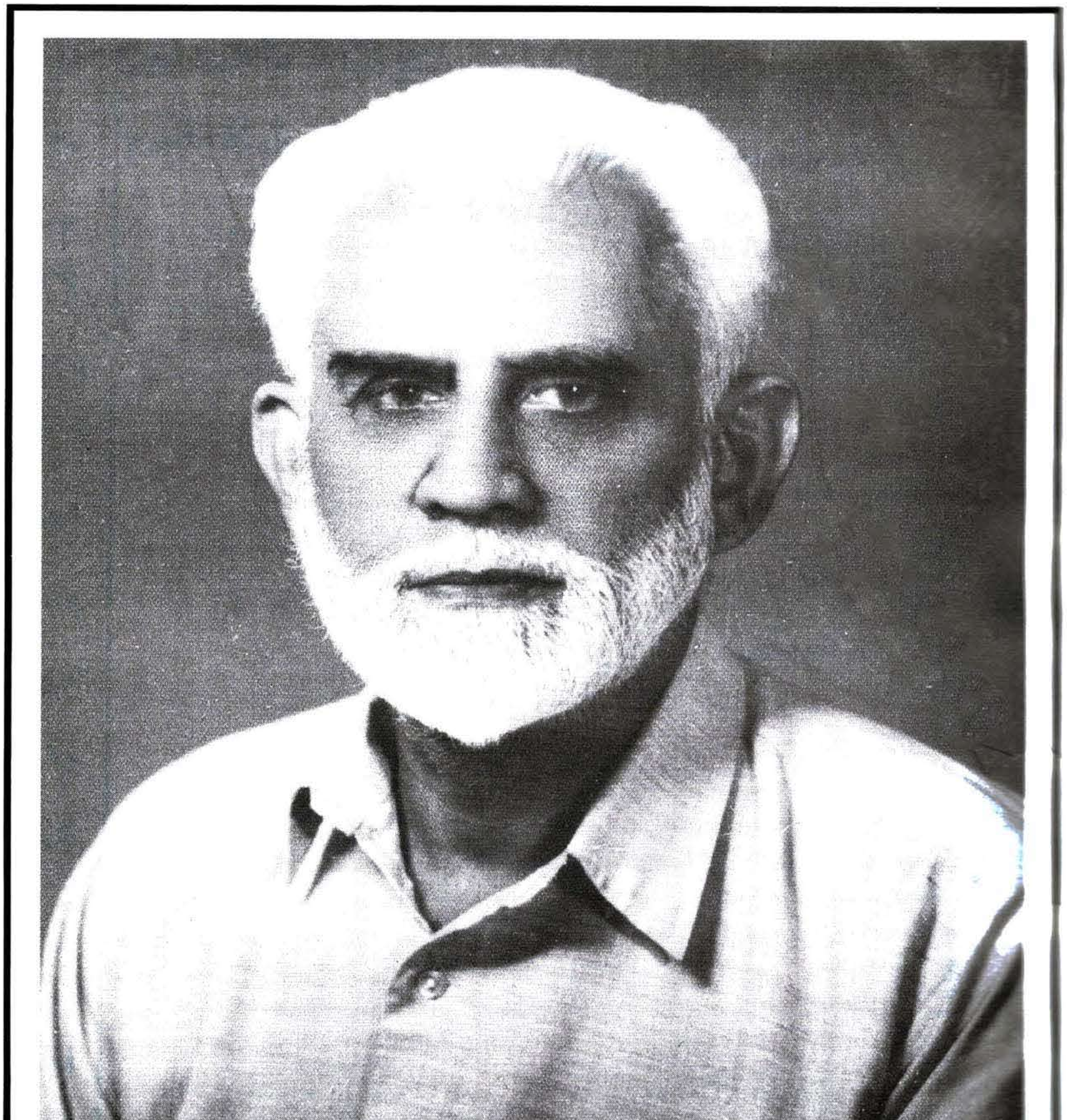

عبدُاللہ جان مغموؔم

2.jpg

ترون

دَ هغو ډېرو ډېرو پاکو او ښکلو په نوم

چې کومې دَ دې دردناکو او غمناکو واقعو دَ

ليکلو په وخت زما د سترګو نه لکه ملغلرې دَ

بې واره بې اختياره راڅڅېدلې دي -

مغموم

ټول حقونه په حق دَ ليكونكي كښي محفوظ دي

د كتاب نوم ——— "ارمانونه حسرتونه"

د چاپ كال ——— فروري ۲۰۰۱ء

شمېر ——— ۵۰۰

قيمت غير مجلد ——— ۵۰/ روپۍ

قيمت مجلد ——— ۱۰۰/ روپۍ

پرېس ———

كاتب ——— محمد رسول پښتو اكېډمي

دَ موندلو درک :

۱- يونيورسټي بک ايجنسي - خيبر بازار پېښور

۲- عبدالله جان مغموم

بمعرفت پوسټ ماسټر

شاهين ټاؤن

يونيورسټي پېښور

د كور فون نمبر ۴۵۵۵۹

فهرست

شمیر	عنوان	مخ
۱	عبدالله جان مغموم ښه شاعر، ښه ادیب او ښکلی انسان - جان محمد زلمی	۱۱
۲	ارمانونه حسرتونه (د کتاب په حقله څو خبرې) عبدالله جان مغموم	۲۰
۳	څلورمه لور	۲۲
۴	جبینه	۲۹
۵	حرص	۳۹
۶	شمشیر کاکا	۴۶
۷	دوه مینان	۵۸
۸	مقدسه هستي	۶۸
۹	سزا	۷۴
۱۰	پښېماني	۸۱
۱۱	انتقام	۸۹
۱۲	اوښکي	۹۵
۱۳	چپې	۱۰۱
۱۴	انسان او انسانیت	۱۱۰
۱۵	دوه یاران	۱۲۱
۱۶	تربور	۱۲۸
۱۷	وږی بابا	۱۳۴
۱۸	احمد	۱۴۰
۱۹	ژوند	۱۴۶

عبدالله جان مغموم

"ښهٔ شاعر - ښهٔ اديب او ښکلے انسان"

(جان محمد زلمے)

عبدالله جان مغموم زهٔ پېژنم - د ورو کوالي نه يې پېژنم زما خپل دے - زما زړهٔ ته ډېر نږدې دے - ځکه چې ښهٔ انسان دے څو په دې موقعه به زهٔ د هغهٔ د ښهٔ سړيتوب خبرې نهٔ کوم - د هغهٔ د شرافت - د پښتو او د غيرت خبرې به نهٔ کوم - ځکه چې د غه داستان ډېر اوږد دے او په دې لنډه تنګ وخت کښې دومره اوږد داستان احاطه کول ګران دي - څو دومره قدر له به اووايم چې د غه ښکلے شاعر - اديب او ښکلے انسان په تېرو ورځو کښې ماله راغلو او راته يې او وے لاله (زهٔ ترې نه په عمر کښې مشر يم نو ځکه ماته لاله وائي) دا فائل واخله دې کښې ما مختلف مضمونونه ليکلي دي دا اوګوره ډېر په غور او په فکر سره يې اوګوره څو ورځې پس به زهٔ راشم تو په دې حقله به مې د خپلې رائې څخه بيا خبر کړې دې مضمونونو له ما نوم ايښے دے "ارمانونه حسرتونه" فائل يې ماله راکړو او په خپله لاړو - خدائے شته چې فائل ته مې روکتل نو وارمې ورته خطا شو چې دا به څنګه کوم - څو د مغموم غوندې څوږ نبي آدم ته مې انکار نهٔ شو کولے - فائل مې ترې نه واخستو او د شپې مې ډېر

په ناڅوالۍ را واخستو ما وے چې وعده دې کړې ده نو پوره کول به
غواړي - دَ فائيل دوه پاڼې مې پڅې واړولې نو په دريمه پاڼه دَ اولنې
مضمون نوم وهٔ " څلورمه لوُر " په لوستو يې شروع اوکړه ،
اولنۍ پاڼه ورپسې دويمه پاڼه او بيا دريمه پاڼه - تلم ورپسې دَ
هرې پاڼې په لوستو به مې دَ زړهٔ درزارے سپوا کېدو - دَ هرې کرښې
په لوستو به مې څوله نوره زياته اوچه اوچه کېده - غوږے به مې
زيګ زيګ کېدو او تاسو يقين اوکړئ چې دَ قصې آخرنۍ پاڼه سرته
اورسېده نو په ځان هم وپوهٔ نهٔ وم څو رڼې تړمې تړمې
او ښکې مې دَ سترګو نه نا روانې وې په مخ مې خورې ورې بهېدې
او په ګرېوان کښې مې څڅېدې - دَ دې نه پس په قصې پسې قصه - په
واقعې پسې واقعه او په حادثې پسې حادثه مې اولوسته - په
يو نشست کښې مې ټولې قصې اولوستې - د ټول فائل نه بُوټ
اووتم او هغه دروند فائيل چې زما ورته وارخطا وهٔ چې دا به
څنګه کوم هغه مې په ژړا او په سلګو کښې تکے په تکے اولوستو -
دَ هرې قصې په لوستو مې غوږے زيګ زيګ شو - هره يوه قصه يو
غم لړلے غم زپلے او غم سيزلے داستان وهٔ - يو دَ بلې نه زياته
دردېدلې او په غمونو کښې لړلې وه - هره يوه قصه مې اولوسته
او دَ لوستو نه پس به مې دَ غم يوه سرېکه په ټول بدن کښې خوره شوه -
او سوچ به وا خستم چې دا څونه دځنې خلقو دپاره څومره غمناک
دے څومره دردېدلے او تسزنېدلے دے -

مغموم ډېره موده ما په ريډيو اورېدلے وهٔ - " دَهدايت خان "

په کردار کښې د "پائنده خان" په کردار کښې د "مرچکی" په کردار کښې
او د پښتو هرې ډرامه کښې ما د هغه د فن او صلاحيتونو نندازه
کړې وه - خو ماته دا نه وه معلومه چې دا هر وخت په خندا مغموم
دا هر وخت خوشحاله مغموم کښې په زړه کښې دومره غم هم لري
چې قلم ئې د او بڅرې هم شيند لے شي - زه نه وم خبر چې د مغموم
ذهن او قلم د مظلومانو انسانانو د جذباتو او احساساتو ترجماني
په دې ډول هم کولے شي - ماته دا نه وه معلومه چې د مغموم په
قلم کښې دومره زور شته چې لوستونکي هم د خپل ځان سره د
احساساتو په بهير کښې بهولے شي - زما په ذهن کښې مغموم يو
هر وختې خوشحاله او په خندا انسان وه يو داسې انسان چې نه د غمونو
نه خبر وه او نه ئې د چا په غمونو دومره څه پروا وه - زما په ذهن
کښې مغموم يو ښکلے رنګين شاعر او د پښتو ژبې يو منفرد طنز نګار
او مزاح نګار خو وه، خو دې نه خدائے شته چې نه وم خبر چې دا
په ظاهره خندا او خوشحاله مغموم په خپل زړه او سينه کښې د
دردونو او غمونو دومره لوئے لوئے طوفانونه هم ګرځوي - د
"ارمانونو حسرتونو" د سرخط لاندې ټولې ليکلے شوې قصې او
واقعې مې په دې يقين سره ښه په غور سره او لوستې چې دا هر
څه حقيقت دے - د "وائي" قصې نه دي - دا لکه د اکثرو داستانونو
په رنګ افسانې نه دي - ځکه چې مغموم چې ماله د "ارمانونه حسرتونه"
قابل راکولو نو ورسره ئې راته دا وئيلي وو چې دا هر څه چې ما ليکلي
دي نو د هرې قصې او هرې واقعې بنياد په حقيقت باندې ايښودے

شوی دی - البته هرې قصې او هرې واقعې له ما په خپلو الفاظو کښې سرخنه کړې دي او د الفاظو جامې مې ورته اغوستولې دي -

څو ورځې پس معصوم راغلو تپوس ئې اوکړو چې قصې دې اولوستې - ما ورته وې اؤ یار او مې لوستې خو زړه د رنه یو تپوس کوم چې دې لوستونکو ته سره څه بدکړي دي چې تا ئې د سې په خفه کولو او زهیرولو پسې قلم راخستې دی - تا سره خو د خند اخبرې هم شته - د ټوقو ټوکو داستانونه درسره هم شته نو په دې غمونو ډېلې ماحول کښې خو تا له پکار وو چې پرېشانه زړونه دې خوشحاله کړې وې - او څه د سې قصې او واقعې دې په دې کتاب کښې راجمع کړې وې چې د لوستونکو نه د څه ساعت د پاره خپل غمونه او پرېشانۍ هېرې شوې وې - ما خو ټولې قصې اولوستې او د هرې قصې په لوستو مې غم سپوا او زړه دلګیره شو - هرې واقعې په سرو سترګو او ژړولوم - او دا مې یقین دی چې هر لوستونکے به لکه زما د هرې قصې د لوستو نه پس د خپلو اوښکو د اوچولو د پاره یا د رومال او یا د څادر د پسکې نه کار اخلي نو دا کښې د لوستونکو سره زیاتے نهٔ دی -؟

زما په دې او بند بیان معصوم مُسکے غوندې شو او راته ئې اووې چې "غم او خوشحالي" ورور او خور دي نو ورور او خور ترمنځه برنا حقې جُدائي ولې راولئ - د خوشحالئ په خوند هغه خلق پوهېدے شي چې د غمونو په اغزنه لار منزل اوکړي -

د معصوم په دې دلیل باندې زهٔ غلے شوم - د هر شاعر او هر ادیب خپل خپل اُصول دي - په تېر و ورځو کښې ما د معصوم صیب د شاعرۍ

کتاب د تور "وربل تور و کمڅو خیر بي" لوستلې وه د هغې په حقله مې څو تپوسونه په زړه کښې وو. نو دا موقعه راته موزونه ښکاره شوه او تپوس مې ترې نه اوکړو چې مغموم صیب دا دومره موده خپل څو وه چې خپله د ځوانۍ شاعري دې داسې پټه ساتلې وه او په دې آخر عمر کښې دې د ځوانۍ رباب او ټنګولو پکار څو دا وه چې دا د ځوانۍ شاعري دې په ځوانۍ کښې چاپ کړې وې او په دې عمر کښې دې ددې عمر شاعرۍ له کتابي شکل ورکړې وې. زما د دې خبرې په جواب کښې مغموم مسکې غونډې شو او راته یې اووې چې لاله ستا خبره په سر سترګو منم خو زمونږ د خلقو المیه دا ده چې مونږ د مجبورو دلاسه یو کار هم په وخت نه شو کولې. مونږ غونډې خلقو خپل ژوند د خپلې خوښې او خپلې مرضۍ مطابق نه چرې تېر کړې دے او نه یې تېرولې شي مونږ چې د حالاتو نه مجبور شو نو خپل شپې په ورځو او ورځې په شپو بدلوو. نو زما د ځوانۍ شاعرۍ خو به ما هله په وخت چاپ کړې وې چې زه د رېړیو د دُنیا په دَل دَل کښې ورپوخت شوې نه وے. ځکه چې په رېړیو کښې زما ژوند څور وور او دا نه وانه شو زه یو اځې د سټېجونو د شاعرانو او زلمو رنګین شاعر پاتې نه شوم بلکې زما شخصیت په مختلفو برخو کښې په داسې طریقې سره تقسیم شو چې زمانه یې شاعري ښېره کړه. هغه شاعري چې د طالب العلمانو او زلمو به خوښه وه هغه شاعري چې زما په هر هر ښخ به زلمو او ځوانانو ماله دومره شاباسې راکولې چې شا اندازه یې نه وه. زما دپاره شاعري ښېرول نا ممکنه خبره وه خو لا له! دا خلق هم عجیبه دي. یا خو به

دوئ زما په شاعرۍ دومره مست وو چې په واه واه بیا اووایه په
چغو سورو به ئې اسمان په سر راخستے وه - او بیا چې زۀ د ریډیو د
یو اهم پروګرام "حجره" دیو اهم کردار "پائنده خان" په نامه یوه
ورځ په سندرا سور حجرې ته راغلم نو ځوانان او زلمي خو پرېږده
چې بوډاګانو مې هم داسې هر کلے اوکړو چې راشه کۀ ئې ګورې -
هغه چا به چې زما په مستو مستو شعرونو لاسونه پړقول اوس
زۀ د "پائنده خان" په شکل کښې د هغوئ آئیډیل شوم - د
انسان دا فطرت دے چې په کوم کار کښې هغه ته زیات شاباسے ملاوېږي
هغه کار په زیات شوق او مینې سره کوي نو ما هم شاعري هېره کړه
او د ریډیو پروګرامونو ته اړم شوم - نوې نوې تجربې مې پکښې شروع
کړې - نوي نوي پروګرامونه به مې لیکل - نوې نوې ډرامې او فیچرونه
به مې لیکل او پېش کول -

ریډیو ته د ننوتو په وخت زۀ صرف یو شاعر وم - او چې
ریډیو ته ور ننوتم نو زۀ اناؤنسر هم شوم - کومنټیټر هم
شوم - پروډیوسر او راټیټر هم شوم د ډرامو هیرو هم شوم -
د هرې ډرامې د سر کردار به ما ادا کولو ځکه چې ما به د هر چا نه ښۀ
ادا کولے شو - نو په دې وجه د هر ډرامه نګار به دا خواهش وه
چې زما په لیکلې ډرامه کښې دې د سر کردار (د هیرو پارټ)
عبدالله جان مغموم ادا کړي - او د هرې ډرامې پروډیوسر به
دا کوشش وه چې زۀ دې د هغه په پېش کونکې ډرامه کښې حصّه
واخلم - په ډرامه کښې زما شمولیت به د ډرامې د کامیابۍ سند

16.jpg

ګټلې شو -

لالا! ته خو په ریډیو کښې پاتې شوې یې - تا ته د پخوا نو خلقو محنت او خوارۍ معلوم ده - په دغه خوارۍ کښې افسانو کښې یو مشهور نوم د قاضي احمد سعید صاحب هم دے تا ته پته ده چې هغهٔ په د خپل پروګرام سره څومره محنت کولو - نو دا د کال ۱۹۷۴ء خبره ده په ۲۷ دسمبر زما واده وهٔ (د ډولۍ ورځ وه) او په دغه ورځ دغه قاضي احمد سعید چې هغه وخت د پښتو ډرامو انچارج وهٔ په سائیکل سور زمونږ کلي ته راغلو - چې ما اولیدو نو تپوس مې ترې اوکړو چې قاضي صیب ولیمه خو سباله ده او تاسو نن ....؟ نو مُسکے غوندې شو او راته یې اووے چې اوُ ولیمه سباله ده خو نن ماځیګر له "محمد بن قاسم" ډرامه نشرکیږي او ما سره تا نه بغیر بل څوک داسې نشته چې د محمد بن قاسم پارټ سره انصاف اوکړے شي - نو ته به مهرباني اوکړې او ما سره به لاړ شې چې ډرامه اوشي بیا به راشې - خو ما قاضي صیب ته خپلې مجبورۍ په مخکښې کېښودې او معذرت مې ورته ښکاره کړو - نو دا دومره اوږد بیان مې په دې پوره اوکړو چې په ریډیو کښې زما ژوند برخې برخې شوے وهٔ - په مختلفو حصو کښې تقسیم شوے وهٔ او زما اوریدونکو د ریډیو د پروګرامونو په هره برخه کښې زما آواز اوریدل غوښتل - زما کردار اداکول یې پکښې خوښول - د خلقو نه زما د شاعرۍ د "تور او بل تورو کمشو خبرې" هیرې شوې وې او زمانه هغه مسته شاعري هغه چې د ځوانانو په جذباتو کښې به یې زلزلې راوستې هغه رانه داسې پاتې شوه چې هم و بیا راته

را یاده نهٔ شوه -

اوٗ لاله! دا ئې لاڅهٔ کوې، د رېډیو د عروج په زمانه کښې چې د هوا په چپو صرف د رېډیو بادشاهي وه - چې لا ټیلیویژن د پاکستان په مزکه قدم نهٔ وُ ایښودے - په دغه وخت کښې زهٔ د هدایت خان او پائنده خان د کردارونو نه علاوه د ریډیایي ژوند یو بل اهم دور کښې داخل شوم - په دې دور کښې ما هغه مقصد ترلاسه کړو چې کوم د ریډیو په نشریاتو کښې یو نوے مثال قائم کړو د یو نوي باب اضافه ئې پکښې اوکړه - په دې دور کښې زهٔ اورېدونکو ته د یو نوي پروګرام "خوابهٔ تراخهٔ" او د یو نوي توم "مرچکي" سره مخامخ شوم - اوٗ لاله زما په ریډیائي ژوند کښې زما د پاره دا یو "ځلنده" دور وهٔ، یو داسې دور چې ما پکښې د پښتون قام اوٗ پښتنې معاشرې هغه خدمت اوکړو چې کوم به شائد چې ما د شعرونو په ژبه نهٔ وے کړے شوے - او ځکه خو چې زهٔ خپل د رېډیو په ۴۴ کاله ژوند یو سرسري نظر واچوم نو "د خوږ و ترخو" د پروګرام په تخلیق او د "مرچکي" په کردار فخر محسوسوم - "خوابهٔ تراخهٔ" یو داسې اصلاحي پروګرام وهٔ او "مرچکے" د دغه اصلاحي پروګرام یو داسې کردار وهٔ چې کهٔ یو خوا ته به ئې خلق ټول عمر یاد ساتي نو بل خوا ته به د ادب او د نشریاتو په دنیا کښې زما نوم هم ټول عمر ژوندے وي -

نو لاله د ریډیو په دې دومره ناوزګاره او مګنجي لکه ژوند کښې کټې ما د اولني دورنه علاوه په بل دور کښې هم شاعري کولے شوه؟

ما سره کښې ونخت وه؟ زه کښې په بې شمېره ځایه تقسیم شوے نه ووم۔؟ نو په داسې حالاتو کښې تاسو زما د دوېم دور د شاعرۍ طمعه زمانه ولې کوئ؟

ما چې د مغموم بیان واورېدو نو دا خبره مې او منله چې واقعي چې د رېډیو په دومره تاوزکاره ژوند کښې د مغموم نه د دوېم دور او درېیم دور د شاعرۍ طمعه کول زیاتے دے۔ زه دا منم چې مغموم د رېډیو په ژوند کښې ډېر نه هېرېدونکي کارونه اوکړدارونه ادا کړي دي لکه "خوابده ترانځه" او "سرچکے" به تر ټول عمره د خلقو یاد وي۔ او د مغموم نوم به په عزت او احترام سره اخلي۔

(زلمے)

"ارمانونه حسرتونه"

(د کتاب په حقله څو خبرې)

دا زما د هغه کتاب نوم دے چې په شروع کښې ورله ما د ستر شاعر صابر شاه صابر په خوښه "یادونه یادګارونه" نوم ایښے وُو، خو دیو ملګري د خط په بنیاد چې دا نوم زما مرحوم پلار د خپل کتاب د پاره خوښ کړے وُه او نن صبا د طباعت د مختلفو مرحلو نه تیږیدے تیریږي نو ما مجبوراً خپل کتاب له د "یادونه یادګارونه" په ځائے "ارمانونه حسرتونه" نوم خوښ کړو۔ "ارمانونه حسرتونه" زما د هغو مضمونو مجموعه ده چې کوم ما د خپل ریډیائي پروګرام "خوانۀ تراخۀ" د پاره وخت په وخت لیکلي وو۔ او دا مې خیال وُو چې دا به په خپل آواز اوریدونکو ته پیش کوم او هغه درد او تحریکي کومې چې د دې قصو، واقعو او حادثو د اوریدو یا د لیکلو په وخت زما زړۀ ته رسیدلي وې هغه به د خپل دردیدلي آواز په ذریعه د خپلو اوریدونکو زړونو ته ورښکته کوم او کومې اوښکې چې د دې واقعو د لیکلو په وخت زما د سترګو نه لکه سیلاب بهیدلي وې هم هغه رنګ د رنو او ترمو ترمو اوښکو یو سیلاب به د خپلو اوریدونکو د سترګو نه را روان کړم۔ خو زما دا ارمان پوره نۀ

شو نهٔ مې د خپل زخمي زړهٔ حال اوربډو نکو ته او و ښيلے شو او نهٔ مې په دې غم کښې هغوئي د ځان سره شريک کړے شول - خو زهٔ د خپل خدائے نه د طمعه لرم چې کهٔ لوستونکي د دې کتاب هره واقعه په غوږ او سره سينه اولولي نو هم هغه تاؤ به محسوس کړي کوم چې ما محسوس کړے وُ - دهرې واقعې په لوستوئې کهٔ د اوښکو لړۍ دَ سترګو نه راروانه نهٔ شوه نو بيا زهٔ ملامته - زما د مضمونونو - واقعو او حادثو دې مجموعې له زهٔ د افسانو نوم نهٔ ورکوم کېدے شي چې په دې کښې اکثرې واقعې د افسانې د فن په تله پُوره او نهٔ خېژي د مضمونونه ما دَ ريډيو د اوربډونکو د پاره خاص دَ ريډيو په تيکنيک ليکلي دي - نو ځکه زهٔ دا نهٔ شم وئيلے چې " ارمانونه حسرتونه " کښې دَ افسانو مجموعه ده - په دې کښې به افسانې هم وي - په دې کښې به قصې - حادثې او واقعې هم وي - خو يوه خبره زهٔ تاسو ته په دې يقين سره کوم چې دا هرڅهٔ لکه دَ افسانو په رنګ صرف افسانې نهٔ دي بلکه دا هرڅهٔ چې ما ليکلي دي دا ټولې داسې واقعې دي چې بنيادې په حقيقت باندې اېښودے شوے دے - دا د ښتيا، قِصې مې را جمع کړي دي - کتابي شکل مې ورله ورکړے دے او نوم مې ورله "ارمانونه حسرتونه" اېښودلے دے او اوس ئې په دې دعا تاسو ته وړاندې کوم چې تاسو ئې په خپله هم اولوئ زنانه او ماشومان دې هم اولولي - زهٔ د خپل خدائے نه دا طمعه لرم چې هرلوستونکے به ترې نه د خپل ځولۍ ډکه کړي - انشاءالله -

عبدالله جان مغموم

څلورمه لور

بېګاه د زرغون د دوو میاشتو ماشومه لور آخر مړه شوه خدائے دې اوبخښي .... خو یقیناً چې خدائے به بخښلې وي ځکه چې د دوو میاشتو د ماشوم د نه بخښلو هډو سوال نه پیدا کېږي .... او داسې ماشومه - داسې تنکۍ کلۍ چې چا ته په دنیا کښې د سترګو د غړولو سره سمدستي د نفرت په نظر اوکتے شول .... د چا په پېدا ګښ چې د زرغون مور څپلې اېږ ور له په خوله کښې د پېغور پېغورونه ور اومنډل او د چا په پېدا ګښ چې د زرغون تبر په سر و سترګو اوړېده - ولې .... ؟ ځکه چې دا د زرغون څلورمه لور وه ... او د زرغون لور نه زوے پکار وُ - د زرغون د مور نمسۍ نه نمسے پکار وُ - خو د زرغون په قسمت کښې زوے او د زرغون د مور په قسمت کښې نمسے نه وُ .... قدرت ته به دا نه وه منظوره چې د مور او د زوئے دا ارمان دې پوره شي .... خو د زرغون مور د قدرت فېصلې ته سر ښکته کولو ته تیاره نه وه .... هغې د الله پاک فېصلې ته غاړه نه اېښوده ... نو ځکه خو داسې لېونۍ سپېلنۍ شوه .... ځکه خو داسې په کنډو کپرو سر شوه .... د حالت د بوډۍ ګانو ښځو سره صلاح ګانې اوشوې د دایانو سره مشورې اوشوې - چا ورته وے چې زرغون له بل واده اوکړه - او چا ورته اووے چې

ماشومې له د څلورېښتې نه اګاهو اګاهو په سود کړې انکار کښې په سرو کړو سیخونو دواړه پوندې اودا غه - که غواړې چې د زرغن زوے دې اوشي نو راپاسه او د ماشومې دواړه پوندې په سور کړې سیخ اودا غه چې خدای پاک د ر له نسے درکړې - چې د جینکو پا تېلی بد له شي - د زرغن د سور زړه ته دا صلاح پر یوته ..... او آخر یوه ورځ سحر وختي دوه سیخونه د نغري په سور انکار کښې ښخ کړے شو .... او رپلېدو - سیخونه سره کېدل - ماشوم د چېلې نیا د ارادو نه نا خبره - په اورنړي کښې ترلې په خوا ښه خوب اوده وه.. .... ماشوم کلی ته وه خبره چې په څه ساعت پس څه قیامت راتلونکے دے - تنکي کلي ته وه خبره چې دا او سنے خوب د دې د ژوند آخرنے خوب دے - او شاید چې بیا ترمرګه پورې دا سې د آرام خوب اونه کړے شي ..... او چې څه ساعت تېر بد و نو .... دواړو سیخونو یو چیغ ناري کړل - د ماشومې د خولې نه راوتلې دردېدلي سوزېدلې کوکه د سحر په خاموشۍ کښې خوره شوه - په ټول کور کښې د سوزېدلي غوښې بوې شو.... د ماشومې مور د غوجل نه په هیبت را منډې کړې او چې اوچې ته را ننوته نو د زرغن مور لکه خونړۍ سره کړې سیخونه په لاس ولاړه وه .... مور په لور ور پرېوته ... لور یې راپورته کړه - په سینې پورې یې اونیوله - او ..... (په ژړا) دا ولې بچې - دا دې څه اوکړل - زما په لور دې څه اوکړل هغه .... چپ شه سر دې اوخورې شه له غیږ دې اوکړو نو دا سیخونه در ته په سترګو کښې منډم - ته نور دې تا خو زما د زوے ژوند په عذاب کړو - د لونړو قطار دې جوړ

کړې دې - بل څه علاج يې نه ؤ - جينۍ له مې پوهېدې او داغې چې زما زوې له خدائې پاک زوې ورکړي - (په ژړا) بي بي دا دې څه اوکړل - دومره ظلم .... زه به دې مړه کړم وم - مالا به دې سترگې ړندې کړې وې، خو دې ماشومې له به دې دومره درنه سزا نه ورکوله .... بي بي ددې څه قصور دې - دې کومه گناه کړې ده - گناه خو زما ده چې ماله خدائې پاک زوې نه راکوي .... ډېر ظلم دې اوکړو بي بي -

مور لور په سينې پورې نيولې پاس په کوټه روخته - د پښو په سر کښېناسته - ماشومې يې په غېږ کښې واچوله - هغې وريتې وريتې چغې وهلې .... د هغې پوندې سرې غوښې وې - مور د ماشومې نرې نرې او سپينې پاچې په خپلو سترگو پورې مښلې - د مور د سترگو نه داوښکو لړې روانه وه په خپل قسمت پورې جړا نه وه - د ماشومې ژړا د هغې په زړه کښې پرهرونه جوړول - د هغې د زړه نه وينې څڅېدې - خو په خوله يې هيڅ نه شو وئيلې - د ماشومې لور سره يې لکه د پېونو خبرې کولې .... " لورې ستا ددې ماشومې څېې نه ځار شم ته ولې دې ظالمې دنيا ته راتلې - تا ته د دې دنيا شرمخان نه وو معلوم - تا ته نه وه معلومه چې دلته د انسانانو زړونه د کانړي شوي دي - ته نه وې خبر چې دلته د دنيا کانو په جامه کښې قصابانې هم شته .... ته ولې راتلې هغه؟ ستا په مايا تدې هم زړه نه زيرېږي - لونه خو تل د ميانډ وله ځار بېږي قربانېږي، نو .... ته خو هم زما لور يې کنه ته به نه راتلې - ته به دې ظالمې

دنیا ته نه راتلې چې دومره نه په عذابېدې او زما ژوند درسره هم
داسې نه په سروتیکو کېدے .... ته مړه شه لورې - دې دنیا ته ستا
ضرورت نشته - دَ دې خلقو زامن پکار دي زامن -

یو لور ته چې د پېدا کېدو حق نشته نو اے لویه خدایه ته بیا
دا لونه ولې پېدا کوې - ولې پرې باندې میاندې زهیروې - ولې ....
ولې .... (ژړا) او دلته د ماشومې دَ مور په زړه تیاره راغله بې هوشه
شوه - او نوره وره په زمکې سملاسته - ماشومې ژړل او مور دَ
دنیا دَ حالاتو نه بې خبره - دَ لور دَ ژړا انګولا نه بې پرواه په
زمکې بوړې پرته وه - خدائے خیر چې څه وخت ئې خواښې
پاس اوخته - ماشومه ئې دَ مور دَ غېږې نه راوُشکوله په زانګو
کښې ئې ورلړه کړه او په انګور ئې دَ خرڅورې کمبل وا چوله .....

د ژوند شپې ورځې تېرېدې دَ ماشومې دواړه پوندې سخا شوې -
دوه میاشتې مور او لور دَ ژوند شپې ورځې لکه په سور ازنګار او
سرو سروتیکو تېرې کړې - په دې دومره موده کښې مور او لور
نه دَ ورځې سترګه پټه کړه او نه ئې د شپې آرام اوکړو .... او
آخر بېګاه دَ زړغن دَ لور سختې معاف شوه .... (غریو) ماشومه
لې دکل کېدو نه مخکښې اوژړېده - دَ مسېدو نه آګاهو اوژړېده -
دَ غوړېدو نه آګاهو اودوړېده .... نه ئې سپرلے اولیدو او نه
دَ سپرلي نه خبر شوه دَ ماځیګر نس چې زیړېدو نو ماشومه تورو
خاوُرو ته او سپارلے شوه .... مور ئې ژړل دېر ئې ژړل - په
ژړا ژړا ئې سترګلې پړسېدلې وُو - دَ مور دَ سینې پسې داوېخ

شوي وو. خو د پښو څکونکي د تورو خاورو د لاندې پهٔ خوږۀ
خوب اوده وه .... مور شپه په الوْن بلون تېره کړه - او سحر
وختې چې مُلا بانګ وکړلو مور ئې قبر په سر ادېرې ته لاړه ...
لويه ادېره .... کنډر کنډر، هیبت هیبت ادېره خاموشه
خاموشي - زړۀ لړزوونکې او بوګنوونکې خاموشي .....کېر چاپېر
قبرونه - ډېر قبرونه - بې شمېره قبرونه .... او د قبرونو په
دغه ښاريه کښې د دې د ماشومې لور قبر دے ته لکه د يو وړکوټي
تاج محل په رنګ ښائسته ښکاره شو - او ښائسته به ولې نۀ
ښکارېدو - د يو مظلومې تنزېدلې ماشومې قبر خو د تاج محل نه
زيات ښائسته وي .... مور د خپلې لور په قبر ورپرېوته - قبر
له ئې غاړه ورکړه - لکه چې خپله ماشومه لورئې سينې ته رانزدې
کړه - يو څو ځې واره ئې چغې ئې اووهلې - او بيا.... ؟ ......
ور لورې تابېګاه شپه په دې خوشي بيابان کښې يواځې تېره کړه -
وېرېدلې خو نۀ وې ... تۀ خو به اوږې شوې وې کنه ... لږونې
زما سينه خو هم هغسې ډکه ده - راپاسه راپاسه چې په خپلو
پښو دې سره کړم لورې پښې خودې بېګاه نۀ خوږېدې کنه .....
بېګاه خو به دې ډېوه د لاسه ترتقې نۀ وې وهلې کنه ....؟
اوٗ تۀ به بېګاه په ارام وې بېګاه به دې ايله په آرام خوب کړے
وي .... لورې ما خو بېګاه هم ټوله شپه په سترګو کښې
تېره کړه - زۀ خو بېګاه هم ناقلاره وم - ډېره ناقلاره -
دومره ناقلاره چې زړۀ مې بس ټق چاودو - اوس مې هم زړۀ

څرېکې وهلې - د راتلونکو توان مې نه وُ خو تاله راغلم - ساوے چې ښا دا نوے کور اوګورم .... ډېر ښائسته دے - لوُرې ډېر ښائسته کوړ دې دے دا نوے کور دې مبارک شه -

دَ مور په مرۍ کښې اواز اونښتو - دَ اوښکو سېلاب دِ سترګو نه رَوان شو .... دَ غه سېلاب رو رو کمېد و کمېد وچې دوه اوښکې ترې نه جوړې شوې - دوه دنېې دنېې اوښکې دَ کونه را بهر شوې او د دوؤ سترګو په .بنو کښې لکه سپینې مرغلرې را حصارې شوې - او څهٔ ساعت پس چې دغه د اوښکو مرغلرې د .ښونه دَ قبر په کلونو را توې شوې نو .... دَ لوُر مور یوه آخرنۍ سلګۍ اُووهله ..... لکه چې دَ مور زړهٔ او چودو .... اوُ! د بد نصیبې موَ زړهٔ په رشتیاء او چاودو - دَ مور زړهٔ چې دَ اولاد دپاره اوتهٔ چوي نو نور به دَ چا دَپاره چوي .... ؟

دَ مور دپاره په زوے او لوُر کښې فرق نشته - دا فرق دَ جاهلانو دپاره شته - د ظالمانو دپاره شته - کنې دخدائے په نزد زوے او لوُر یو برابر دي - نو اے دجهالت په تورو تېرو کښې پرتو رونو - اے دَکوکې رو نفرت په ناولو جذبو ککړو رونو او خوېندو د قدرت په قانون کښې کوتې مهٔ وهئ - الله پاک چې څهٔ کوي ښهٔ کوي - لوُر دَ زوے نه په هېڅ لحاظ سره نېټه ده - لوُرخو د زوے نه زیاته مینه ناکه ده - دَ مور پلار دپاره په زړهٔ کښې دَ مینې او محبت بې شانه ډېر جذبات لري - لوُرخو رحمت دے - هم دغه لوُر صباله دچا خورشي دچا دَ [illegible] ودچا مورشي - نو اے دخدائے دقانون خلاف بغاوت

کوښنکو خوا ښیانو دا ظلم مه کوئ - دا ناروا مه کوئ - د خدای د قهر
نه ووېرېږئ - ګوره د الله تعالی انتقام ډېر سخت دی - د ظلم انجام
ګوره ډېر بوګنوونکی دی - او اے د زړغن ښځې - اے دیوې بدنصیبې
تور بدنصیبې سورې - ستاسو د دواړو جنتونه نصیب شه - په دې دنیا
خو د دنیا وسپېدونکو ډېر اوږدولي ډېرې او کړولي - اوس مو د هغه
جهان خوشحالي نصیب شه - آمین -

جینه

ه په مرګ به دواړه سره مړهٔ شو
ارمان مې دا دے چې به مخکښې روستو شو نه

د مرګ هېڅ پته نۀ لګي هیڅوک نۀ دي خبر چې زۀ به کله
کوم ځائے او څنګه رنګې مرم - مرګ ډېرې اتیاره څیز دے د مرګ
دپاره د څۀ نښې د وخت او د عمر قید نشته - او کهٔ شته نو
هم انسان ترې نۀ دے خبر مرګ یوه ناګهاني حادثه ده -
مرګ یو ناګهاني شرک دے چې
په چا راپرېوځي او خپلې ځونړې ښکې ورته په مړي خښې کړي -
څومره ماشومان په ماشومه څته
مرګ د لحد تورو خاورو ته ورسول
څومره ښکلي ښکلي ځوانان چې
د پلارانو د ملاتیر او د میندو د سترګو تورې وُ
د مرګ نا ترسه څپېړې
د دنیا نه پورته کړل
څومره پلاران اوژړېدل ؟
څومره میندې بورې شوې ؟
او څومره تورې سرې کونډې شوې ؟

تور سري !

او هغه تورې سرې

چې څوک د پلار د کوره

د بې شمېره ارمانونو سره په ډولۍ کښې

په سره ډولۍ کښې

دَ خاوندانو کورونو ته راغلے وي څو دَ ځپل تقدير نه خبر نهٔ وي

دَ ځپل قسمت نه خبر نهٔ وي

چې دا سره ډولۍ دَ دوئ

دَ غمونو په لور ..... مصيبتونو په لور او ازميښتونو په لور آخرے

سفر دے او هر کله چې دا سفر پوره شي نو د بد بختۍ او

بد نصيبۍ يو نوے دور به شروع شي۔

جبينه ! .... هغه ښکلې او ښائسته جبينه۔

هغه دَ ګلاب ګل به ئې چې د مخ نه شرمېدو، هغه چې شفق به

ورته پسخېدو۔

هغه جبينه! هغه چې ډېره ښکلې او ښائسته وه۔ دومره

ښائسته چې زهٔ ئې ښائست په الفاظو کښې نشم بيانولے۔

جبينه ښکلې وه،

څو اکبر هم په ښائست کښې د چا نه کم نهٔ وُ۔

کهٔ د جبينې د ښائست ذکر به جينکو په کورونو کولو

نو د اکبرخان ښکلې ځوانۍ به په حجرو کښې ستائيلے شوه۔

جبينه کهٔ د ګلو غنچه وه نو اکبرخان د ګلاب ګل۔

جبینه کهٔ د ښو نو درخو وه، نو اکبرخان د زلمو آدم خان و ـ

دوه ښکلي، یوه پېغله او یو زلمے

د ترهٔ لور او د ترهٔ زوے ـ

دواړه د یو نیکهٔ اولاد

ښکلي رشته وه ـ ښکلې جوړه وه ـ ښکلي سیالان وو ـ

اوځکه خو چې د اکبرخان مور د جبینې د غوښتو د پاره مخوي کره لاړه نو .... خدائے خبر چې څهٔ چل و ـ

خو نن جبینې ته د خپلې چاچي راتګ څهٔ بل رنګ ښکاره شو نن به چې مخه خپلې چاچي ته مخامخ کېده نو شرمېده به ترې او دغه وجه وه چې څنګه ئې چاچي په کوټه راښکاره شوه جبینه لاړه په کوټه کښې پټه شوه ـ

د اکبرخان مور دراتلو سره د جبینې د مور سره خبرو او پچپېړله ـ جبینې د مور او چاچي خبرې اورېدې زړهٔ ئې پې وارۀ درزېدو ـ نهٔ پوهېده چې دا ولې د ځان نه ئې تپوس اوکړو جبینې دا ولې؟ دا ولې نن ستا دا زړهٔ داسې بې قابو درزېږي اے زړهٔ داسې بې قابو کېږه مه ـ کهٔ نن تهٔ بې قابو شوې کهٔ نن تهٔ د قابو نه اووتې نو زما د ژوند ټول ارمانونه به ګوډے چوره چوره شي ـ

جبینه! د ځان سره ګیاوه، او چې د خیالاتو د سمندر نه را بهر شوه نو د مور غږ ئې تر غوږ و شو ـ

دو جبینه خو ستاسو امانت دے خو دې چې کله ستاسو خوښه

وي ،، خپل کور ته يې بوتلے شي -

لاړه د جبينې او اکبرخان دنيا بدله شوه - دواړه به هر وخت
ديو بل په خيالاتو کښې چپه چپه وو - د يو بل په تصور کښې
به يې د ژوند شپې ورځې تېرېدې - د خيالونو او تصور دنيا
يوه رنګينه دنيا - د ارمانونو او خوشحالو دنيا - يوه داسې دنيا چې
د دوؤ مئينو زړونو درزا پکښې په يو تول وه - حرکت يې په
يو رفتار ؤ -

دواړو داسې محسوسوله لکه چې د شپې د آسمان د ستورو
پړقا نوره هم سپوا شوه -

دواړو ته سپوږمۍ هم د پخوا په نسبت زياته ښکلې او
ښائسته ښکارېده ټوله فضا او ټول ماحول -

د ځوانۍ په رنګينو کښې راونغښتے شو -

اؤ ! دوه مئين زړونه چې د ژوند په لارې د ملګرتيا تابيا
اوکړي نو ماحول ورته هم دغه رنګې رنګين ښکاري - لنډا دا
چې د ژوند شپې ورځې د رنګينې دنيا په تصور کښې په تېزۍ
تېرېدې اؤ چې اکبرخان د ا بجينۍ د ګوي وا خستله نو مور
پلار يې د وادهٔ بندبنا اوکړه - د وادهٔ نېټه کېښودے شوه
جبينه په ګنج کښې کېښناسته -

ګنج ..... چې د مور پلار په کور کښې د جبينۍ د ناستې ځائے
وي چې جبينۍ پکښې مېلمنه وي -

خدائے خبر چې څهٔ چل ؤ - د جبينې په زړهٔ کښې ويره ګوندې

وه - خدای خبر چې څهٔ چل وُ چې نن دَ جبینې دَ زړهٔ په دروازې

کښې هغه تلوسه نهٔ وه - هغه خوشحالي نهٔ وه - هغه دَ خیالونو

او تصور رنګینه دنیا جبینې ته څهٔ سپېره سپېره او ورانه

ویجاړه ښکارېده -

په لاسونو او پښو نکرېز لګېدلو نکرېزو لکه چې چیچل کول دَ هغې زړهٔ

غوښتل چې دا نکرېزې دَ لاسونو او پښو نه لرې کړي - او لاسونه

پښې په ګرمو ګرمو اوبو اووینځي - چې دا سوځې لږ په قلار

شي - خو جبینې داسې نهٔ شو کولی - ځکه چې هغه په ګنج

کښې ناسته وه - شپه تېره شوه .... غرمه شوه - ماځیګر

شو - مخکښې وُرا .... او ور پسې جنج راغلو د جبینې اوربل

خوړ شو .... ښایسته ئې پي په ډوه شو هرچا دَ ناوې ښایست

او ستائیلو -

په خوشحالو او ننداړو ډولۍ پورته شوه -

دَ الا الا په چغو سورو او د ټوپکو په ټکارکښې ډولۍ دَ

اکبرخان په کوټه ورد ننه شوه .

او دې ځائے نه دَ جبینې دَ ژوند دویم دور شروع شو -

اکبرخان به دَ جبینې سترګو ته کتل - ډېره پرې ګرانه وه -

په جبینې هم اکبرخان کم ګران نهٔ وُ -

دمینې کور وُ - دَ خوشحالۍ او اطمینان ورځې شپې وې چې

تېرېدې - اکبرخان انجنیر وُ - او یوه ورځ داسې راغله

چې هغه دَ اعلیٰ تعلیم دَ پاره لندن ته روان شو -

د رخصتېدو په وخت يې جېنيني ته اووې ـ

" جېنيني خفه کېږه مه زه به که خېر يي زر راشم "

" څومره ژر به راشې اکبرخانه "

" بس که خېر يي دوه کاله دي د سترګو په رپ کښې به تېر شي "

" دوه کاله به د سترګو په رپ کښې تېر شي "

اکبرخانه ته نه يې خبر چې د جدايي يوه لمحه هم لکه د کالے
هومره اوږده وي نو دوه کاله به څنګه د سترګو په رپ کښې تېر شي"

" جېنيني زما د پاره هم دا جدائي ګرانه ده خو څه اوکړم " ؟

" اکبرخانه خدائے خبر چې زما دا زړه ولې دومره ناقلاره دے ـ
ستا لندن ته په تلو زما زړه ولې دوبېږي ـ ستا په دې تلو کښې
ما ته څه تباهي ولې ښکاري ؟

" نادانې جېنيني ستا څه خيال دے چې ستا اکبر به کښې تا هېره
کړي ؟ "

" ته په ما داسې بدګمانه يې "

اوهره ښځه په خپل خاوند باندې تر څه حده پورې بدګمانه وي ـ
زما ستا په مينه باندې باور دے ـ ولې بيا هم زما زړه ... "

" د زړه نه وسوسې اوباسه ـ پښتون په ژوند کښې يو ځل
مينه کوي بيا بيا نه کوي "

" اوخوره ددې ماشومې لونګينې په سر قسم ـ

اکبرخان د لونګينې په سر دواړه لاسونه کېښودل او د جېنينې
سره يې لوظ اوکړو چې زه به تا نه هېروم " جېنيني په

ژړېدلو سترګو اکبر له رخصت ورکړو او دا ټپه يې ورته ووے

په مرګ به دواړه سره مړه شو !

ارمان مې دا دے چې به مځکښې روستو شونه

اکبر لاړو په کوټه اووتو - جبينه کوټې ته ننوته په کټ
کښې پرمخې پرېوته او په چغو چغو يې اوژړل -

هم دغه رنګ ګړونه په ماښامونو او ماښامونه په تورو شپو
بدلېدل - په هره دوشنبه ورځ به د اکبر خط راتلو - د جبينې
سره د مينې لوظونه به يې کښې تازه کېدل - جبينې به د يو خط
نه تر بل خط پورې ورځې شپې شمېرلې -

خطونه رو رو کمېدل د دوېمې ورځې نه خط هفتې ته
ورسېد و - او د هفتې نه خبره مياشتو ته ورسېده د
اکبرخان په خطونو کښې د مينه ناکو الفاظو ځاے سپوړو
سترګو او بې مطلبه خبرو اونيولو -

جبينې به د لوظ مطابق هره ورځ اکبرخان ته خط ليکلو خپل
لوظونه به يې ورته يادول - د نوکينې خبرې به يې ورته
ليکلې - ورته به يې ليکل چې لوښينه زما ډېره خوښه ده
ځکه چې د دې سترګې بالکل ستا په شان دي - اکبره لوښينه
دې ډېر ياده وي - اوس يې بابا هم زده کړي دي - په
ټوټې ټوټې ژبه خبرې هم کوي - خو د دې دومره او بیا د خط
په جواب کښې به صرف دوه کرښې خط راتللو - زه ډېر
ناروزګاره يم دومره ناروزګاره چې تاسو ته د خط ليکلو وخت

راسره هم نشته -

لاړه جبینه د فکرونو او وسوسو په سیند لاهو شوه - د
اکبر سره اوس دومره وخت نشته چې جبینې ته خط اولیکي؟
د جبینې زړهٔ ټکه اوخوړه .... او چې څهٔ وخت د کلي یو
بل زلمے د لندن نه راغلو او دا خبره ئې راوړه چې اکبرخان
هلته بل وادهٔ کړے دے - نو جبینه لیونۍ شوه - بالکل
لیونۍ - جامې ئې اوشلولې - د سر ویښته ئې په موټو موټو
راوشکول او که لونګینه تري نه خوا ښې زخوا کړے نهٔ وے
نو شائد چې په سر به ئې ورته زور کړے وُ - ډېره لویه
صدمه وه - د جبینې نازک زړهٔ دومره لویه صدمه داسې په
اسانه نهٔ شوه زغملے - نو انسان له خدائے پاک ډېر صبر
ورکړے دے - څو ورځې د لیونتوب دا چپه وه - رو رو د
جبینې زړهٔ د حالاتو سره سمجهوته اوکړه او چې لږ ساه صورت
شوه نو څپله لُور لونګینه ئې راتې غاړه ریسته په چغو چغو
ئې اوژړل ..... " خوږې لورې ارمان چې ستا دا سترګې
د بي وفا اکبر په شان نهٔ وے - زړهٔ مې غواړي چې دا دواړه
سترګې در له ړندې کړم - چې ستا دا غټې غټې کاتې ویلې
شي - چې ستا دا چپې چپې بانړهٔ بونډې سونډې شي -
ویم چې دا د بي وفا اکبر نخښه ستا دې سپین مخ نه
راوشکوم نو ...... څهٔ اوکړم هیڅ هم نشم کولے لُورې -
تهٔ زما لُورې زما د بیلتون د تکو تورو شپو ملګرې زهٔ به

داخپل پاتې ژوند ستا په مینه پورې تېروم .... خو څنګه
به تېر شي .... په ځوانه ځوانی کښې د جدایی لمحې ډېرې
بوګنوونکې شي - ډېرې درنې او ډېرې سپېرې شي په
جدایی کښې خو د جدایی د ژوند شېبې ورځې په غنو په
اغزو تېرېږي - زه به دا اوږد ژوند په غنو په اغزو
څرنګ تېر کړم - د خاوند جدائي خو د ښځې د پاره مرګ دے
..... زه هم په ژوند مړه شوم مړه - داسې مړه چې ....
خلقو ته به ژوندے ښکارم خو اکبر زما په ځوانی پورې
خندا اوکړه .... ښځه ذات هرڅه زغملے شي خو په مینه
کښې شریک نشي زغملے هغه چا ته په کړه ده چې -

ه هره ناپسنده به دې یو سم
یو دې په مینه کښې شریک نه قبلوم

هرڅه وُو - دولت وُو جایداد وُو خپل خپلوان وُو، خو ....
ښځه ذات خو صرف د سر سورے غواړي - او چې د چا د
سرنه سورے اخوا شي نو هغه په ژوند وې مړه شي ....
غم د جبینې زړه ته پرېوتو - هغه د چا خبره چې په زړه ئې
ګو ښے اولګېده و .... نرے رنځ ئې شو هر وخت تبه
او ټوخے .... او یو ورځ زېړے ماځیګر چې په جبینې بېهوشي
راغله، نو په اشاره ئې لونګینه ځان له راوغوښته - لونګینه
مورته رانزدې شوه - د جبینې نظر د لونګینې په غټو غټو
سترګو پرېوتو - زرې سترګې پټې کړې - لونګینې د مور

په سینه سر کېښودو په ژړا شوه - د مور د سترګو نه د اوښکو سېلاب دا روان ؤ - په ترږې ژبې د لور سره لګیا وه -

بې وفا اکبره د ژوند په آخري سلګو کښې هم را ښکاره نشوې - لږ څو به را غلے وے - زما د زنګدن دا سلګۍ څو به دې لږې ږنلې وې - زما څو دا خیال ؤ چې مونږ دواړه به یو ځائے مړو - د مرګ په خوشې لاره به یو ځائے سره ځو ..... اکبره که ستا یاد شي نو ستا د رخصتۍ په وخت درته ما دا ټپه کړې وه -

~ په مرګ به دواړه سره مړه شو
ارمان مې دا دے چې په مخکښې روستو شونه

نو اے دیوړې په رنګینو کښې ورک شویه اکبره جبینه روانه ده یواځې روانه ده زړه چاؤدې روانه ده ته خوشحاله اوسې هر ځائے کښې چې یې - خو د قیامت په ورځ به ستا ګرېوان او زما لاس وي - اکبره .... بې وفا اکبره ...

او چې څوانۍ لونګینه د مورد سینې ته راپورته کړه نو جبینې یو آخرنې سلګۍ او وهله اوښکې دا روانې وې او د جبینې په زېړ مخ په زېړو ارنګو اول سپینې سپینې او بیا زېړې زېړې غونډې څورې شوې او بیا او چې شوې.

حِرص

(اسویلے) او... دچا په سترګو چې د حرص پړدې را واوړي هغه انسان بیا د انسان په جامه کښې حیوان شي - حرصي انسان بیا چیچل کوي - حرصي انسان بیا داړل کوي - توبه خدایه توبه انسان څومره ناپوهه مخلوق دے - د دنیا د دې څو ورځې ژوندون دپاره دے څومره ناپاکو چارو ته تیار شي -

ښه مې یاد شي داسې مې یاد شي لکه دا ساعت - که اعتبار مو نه کیږي نو ورشئ د ګل آباد کلي هغه کنډرونه د ماضي هاغه یادګارونه به درته اوس هم د سید خان د حرص داستان د حال په ژبه بیان کړي - ورشئ او ګورئ د ګل آباد کلي کنډرونه اوس هم د سید خان په ناپاک کردار د غم اوښکې تویوي - ورشئ او ګورئ چې د ګل آباد کلي کنډرونه اوس هم د سید خان د مشر ورور امیر خان د مظلومیت قیصه په سترګو بیان وي - رونو که تاسو ګل آباد ته نه شئ تلے - که تاسو د ګل آباد وران ویجاړ کنډرونه نه شئ لیدے نو دا د غم داستان به درته زه بیان کړم - راشئ چې د انسان په جامه کښې د شوځ قصه درته زه اوکړم -

امیر خان د ګل آباد کلي خان وُ - ډیر دروند - ډیر خوب او ډیر د عزت خاوند وُ - د دې امیر خان د کشر ورور نوم سید خان وُ - د

39.jpg

هغه هم د امیرخان هومره جایېداد وو. خو په دغه جایېداد د سپین خان د حرص تنده سړه شوې نه وه. هغه په خپل جایېداد کښې نور زیاتوالے کول غوښتل. او ددې دپاره د ډېرې مودې نه هغه یوه منصوبه جوړه کړې وه خو د حالاتو انتظار ئې کولو.

راځئ چې د څه ساعت دپاره سپین خان پرېږدو. او امیر خان له به لاړ شو. امیرخان چې څنګه په ظاهره دروند ښوېږ دے، داسې ورله خدائے ښوئ هم موړ او دروند ورکړے دے. د امیرخان یو زوے وو "فرید" د لسو کالو ماشوم. دومره ښائسته وو لکه د ګلاب ګل. سور سپین. غټې غټې سترګې. پلن تندے. لوړه دنګه پوزه. فرید به پلار ډېر ګران وو. ځکه چې هم دغه یو زوے ئې وو. نور اولاد ئې نه وو. نو ځکه خو فرید د مور د سترګو تور او د پلار د زړه ټکور وو. امیرخان به د هرې جمعې په ورځ د ماسپښین مونځ له ښار ته تلو. هم دغه رنګ یوه جمعه چې د هړ پشکال سخته ګرمي وه امیرخان سم دستره پاکې جامې واغوستې شادر ئې په اوږه کښېښو او ښار ته روان شو. او د تلو په وخت ئې فرید ته تاکید اوکړو چې نهر ته لامبا دپاره لاړ نه شي خو فرید چې د غرمې ډوډۍ اوخوړه نو مور ته ئې اووے چې زه په نهر کښې لامبم نو سمدستي راځم. مور ډېر منع کړو خو فرید لاړو د کوځې نه اووتو. په لاره کښې ورسره خپل تره سپین خان ملګرے شو. سپین خان په خبرو خبرو کښې فرید د کلي نه نهر ته یا باغونو ته بوتلو. او څه وخت چې دا دواړه تره او وراره د باغ منځ ته اورسېدل. نو سپین خان

تاسا په فرید د مړي نه اونیوه - په مزکه یې را سملولو او ژړوله
پنځې یې لکه د شوګ د چپېل ورازه په مړي خښنې کړې فرید د ړړې
لښتې رونټکولې - د ځان د خلاصولو د پاره وسې یې د کړې خو د
سپین خان د ځونړ و پنجو نه یې ځان خلاص نه کړے شو - لنډه دا
چې بلې سترګې یې راووتې - په خوله کښې یې ځګونه را غلل او
آخر یخ شو .... فرید ساه ورکړه د خپلو ناولو ارادو د تکمیل د پاره
حرصي انسان د خپل ځوب ورازه په ویښو خپل لاسونه سره کړه
رو بیا .... ؟ د تمکنه غرمې په خاموشۍ کښې سپین خان د مود
پلار د اکې یو نیازبین زوے لاش د مزکې نه را پورته کړو او ځنت
د نهر او بو ته یې او سپارلو - چپو لکه د مور د غېږې په شان
فرید په خپلو ځانګونو کښې را غونډ کړو او د ځان سره یې تل ته
ښکته کړو -

د فرید د مور زړه نا قلاره وُ - کله کوټې او کله دروازې ته
کېده او څومره چې وخت تېرېده د مور په زړه کښې قسم قسم شکونو
غزونې کولې - پرېشاني زیاتېده د زړه حرکت یې وړه کېدو -
فرید ولې را نغلو - ولې یې دومره ناوخته کړو - دا ته د مور زړه
نه دے معلوم چې .... زما زړه د فرید په نه لیدو څومره خپه کې
خرپکې وي خو مور غریبه نه وه خبره چې فرید سره څه کانې وشوې -
کوم نوبې ورسره وشوې لاړه غرمه په ماسپښین بدله شوه
او د مور پرېشاني نوره هم سېوا شوه - بې شمېره وسوسې
یې په زړه کښې را پیدا شوې - قسم قسم شکونه او ګمانونه

په زړۀ کښې کړېدل - وخت په تېږېدو سره څخ په وړاندې روان
وُ - لاړو ما پښتېن په ماځيګر بدل شو خو دَ فريد هېڅ پته ونۀ لګېدۀ -
او تېر ماځيګر چې اميرخان دَ ښار نه کور ته راغلو نو دَ فريد مور ورته
ټوله قصه تېره کړه - اميرخان هم په هغه پښو دکور نه رووتو او دَ
فريد په لټون پسې ئې سړي خوارۀ کړۀ خو ترماښختن پورې دَ
دَ فريد هېڅ پته رونۀ لګېده - دَ اميرخان زړۀ ټکه اوخوړه خو....
هېڅ نتيجې ته رونه رسېدو - په خپل کشش ورور سيد خان پسې ئې
جواب اوکړو او چې هغه راغلو نو اميرخان ورته ټوله قصه تېره کړه -
سيد خان صلاح ورکړه چې ..... راځئ چې نهر کښې ئې اولټوؤ
کېدے شي چې په نهر کښې ئې لاميل ماشوم وُ او ډوب شوے وي -
دکلي خلق راغونډ شول لالټېنونه په لاس دَ فريد په لټون
پسې نهر ته روان شو - سيد خان هم دَ دې خلقو سره ملګرے وُ -
او هر کله چې دا خلق د باغ خواؤ شا راؤرسېدل نو په نهر کښې دَ
ونو په يوې جنګړه کښې دَ فريد سپين لاسونه راوښې دلالټېنونو
په رڼا کښې خلقو ته ښکاره شوې - لاش دَ نهر نه راؤويستے شو
او په غاړه باندې په شين کبل واچولے شو - دَ فريد سترګې بقې
بقې راوتې وې - پلار خپل نياز بين زوئے په خپلو لاسونو کښې راپورته
کړو - دَ اميرخان زړۀ غوښتل چې په چغو چغو اوژاړي خو دا
ورته خپله کمزوري ښکاره شوه نو چپ پاتې شو - او ټول خلق
چپه خوله خاموش زوړند سرونه څخ په کلي روان وُو - اميرخان
سر زوے په خپلو ځانګو نو کښې نيولے مخکښې او نور خلق

ورپسې روان وُو - او چې څهٔ وخت دا دوله د باغ مینځ ته را ورسیده نو
.... ناګهانه د کلاشن کوف یو بار او چلیدو - امیرخان پړمخ را پرېوتو
د زوے لاش لاندې او د پلار لاش پرې دپاسه په وینو کښې لت
پت پراتهٔ وُو - خلقو دېرې منډې ترړې او وهلې نو دشپې په
تیارهٔ کښې هیڅ پته او نهٔ لګیده چې دا هر څهٔ ولې اوشو؟ دا چا
اوکړهٔ .... د کلي نه کټ را اوغوښتے شو، په یو کټ کښې پلار او
زوے دواړه غاړې غړے واچولے شول - او هر کله چې دا کټ په
کوڅه ور دننه شو، نو روښی زهٔ به در ته هغه نقشه څنګه بیان
کړم - ماسره دومره دېرېدلې الفاظ نشته، ماسره داسې په غم
لړلي الفاظ نشته چې زهٔ په دغه زخمي زخمي واقعې نقشه را کاږم -
د نوید د مور هغه لېونۍ لېونۍ چغې هغه ځیرې ګرېوان او
ببر سر .... توبه خدایه توبه دومره لوے غم - داسې ښکاریده
لکه چې د آسمان فرښتې هم په ژړا دي - داسې معلومیده لکه
چې ټول کائنات یوه سلګۍ شو - یوه اوچه سلګۍ یوه داسې
سلګۍ چې د هر چا په زړهٔ کښې ئې پرهر جوړولو - هر څوک دامیرخان
او د هغهٔ د زوے نوید په مرګ خفه وُو - ټول کلے خفه وُ، دومره
خفه وُو چې د دغه خفګان د بیانولو دپاره ماسره الفاظ نشته -
ماسره حوصله نشته .... او سباله چې د نعش ګې جنازې د کوڅې نه
او وتې، نو د نوید د مور لکه چې زړهٔ اوچودهٔ - په زړهٔ ماندې ئې
داسې تیارهٔ راغله چې دغه تیارهٔ بیا په رڼا بدله نشوه - دغه
تیرې د امیرخان تبر او د نوید مور هم د قبر تورو تیرو ته اورسوله -

د پوډ تپونه روشول - تفتیشونه روشول، تپوسونه روشول تو ددې ورانې ما شوړې سر را ښکاره نه شو - لاشعوري طور د سپد خان حرکات سکنات داسې وو چې د پولیس پړې یاندې شک راتلو

د هغه حرکات سکنات داسې وو چې لکه د غل په بډېره نس وي - سپد خان خپل ضمیر ملامته کړ و چې دا مې څه اوکړه - د جائېداد د پاره مې رول د خپل نیازبین ورارهٔ په مرګ زور کړو - او بیا مې د خپل مشر رور سینه په ګولو سوري سوري کړه دا ما څه اوکړه دا ما ولې اوکړه - ننداړې چې د سپد خان مرضمیر راژوندے شو - او دے ئې دومره ملامته کړو چې یوه شپه تا ساپه را پاسېد و توپک ئې راواخستو - کړدنې ئې ملاته واچوله او په کوټه اووتو ......

سپد خان کلے پرېښودو وطن ئې پرېښودو - ښځه او بچي ئې پرېښودل - او لاړو د تورو غرونو مسافر شو -

سپد خان د امیرخان خونه ورانه کړه او د سپد خان نه قدرت انتقام واخستو - داسې انتقام چې د سپد خان ژوند - د سپد خان کورنجه د خلقو د پاره یو عبرت شو - یو داسې عبرت چې ټول عمر به د خلقو یاد وي -

رونړو را شئ اوګورئ د ګلاآباد کلي هغه کنډرونه نن هم د امیرخان په مظلومیت او د سپد خان په بربریت د غم اوښکې څڅوي - امیرخان او فرید شهیدان شول او سپد خان دوزخي - د الله تعالی انتقام ډېر بوګنوونکے دے - د ظلم انجام ډېر عبرتناک وي - اے د دنیا په مال او جائېداد پسې لېونو رونړو مه کوئ ظلم

مه کوئ - جائېداد و نه چې ځان سره قبر ته نه دي وړلي - سړکه
چې ځان سره په سر نه ده کړي ځولي - دا هر څه پاتې کېدونکي دي -
دا هر څه به دلته پاتې شي - او هر څوک به دوه لاس او دوه پښې
د قبر تورو خاورو ته او سپارلے شي - نو بیا؟ بیا دا چې د حرص انجام
ډېر بوګنوونکے وي -

۵

ارمان به هغه وخت کښې درشي
چې کټ دې واخلي تورو خاورو ته دې وړینه

شمشېرکاکا

اې لويه خدايه، اې عظيمه خدايه، ستا په دې بې شمېره مخلوق کښې ستا په دې بې شمېره بنديانو کښې نېکان هم شته، بدان هم شته، ښۀ هم شته خراب هم شته - په دې بې شمېره مخلوق کښې داسې هم شته چې ستا د قهر و غضب نه شپه ورځې په لړزان دي - چې ستا د وېرې نه ئې حراموته شا کړېده - بد وچاروته ئې شا کړېده -

او داسې انسانان هم شته چې دچا د ژوند هره لمحه په ګناهونو کښې تېرېږي چې دچا هر قدم د بدۍ په لور پورته کېږي - زۀ پوهېږم چې داسې کسانو په خپلو ژوندونو کښې څۀ فيصله کړېده - نۀ پوهېږم چې دوي ولې داسې باغيان شوي دي آيا د دوي دا خيال دے چې دوي سره به د قيامت په ورځ د دوي د عمل حساب کتاب نه کېږي - کۀ چرې د دوي دا خيال وي چې دا ټولې بې حقيقته خبرې دي - دا ټولې د نۀ منلو خبرې دي نو دا خيال ئې غلط دے - د قيامت په ورځ د حساب کتاب په ورځ به د هرچا سره د ذرې ذرې حساب کولے شي -

د دې حقيقت نه انکار نشي کېدے چې ګناه کوونکے ګنهګار دے او د قيامت په ورځ به ورله سزا ورکولے شي - هر بدي کوونکے

46.jpg

دَ لوئ خدایه مجرم دے او دَدې مجرم سزا به ورکولے شې - هغه لوئ خدایه دوزخ دَ ګناهکارانو دَ پاره د مجرمانو دپاره - دَ قاتلانو دَ پاره دَ منکرانو دپاره پیدا کړے دے - په دې وجه زۀ در ته منت کوم چې روښو داسې بې پروا کېږئ مه - داسې بې سره کېږئ مه - هسې نه چې اوبۀ دَ ورځه تېرې شي نو بیا به ګورے خبره کیا نه شي - هسې نه چې دَ ژوندانه ګهړئ ناګهانه پوره شي نو بیا به ګورے دَ توبې وخت هم نۀ وي -

اے لویه خدایه مومن انسانان کړې - مومن نیکان او صالحان کړې مومن ټول صحیح مسلمانان کړې چې په ښۀ بدکښې تمیز اوکړے شو - چې ستا په نیو دلې شوې لار باندې روان شو - چې د ګمراهئ او بدنامئ په تورو تیرو کښې را نه لاره خطا نۀ شي - چې په ناپوهئ کښې دَ تباهئ تورو تیرو کښې ورک نۀ شو -

اے عظیمه خدایه ! په دې کښې شک نشته چې تا انسان اشرف المخلوقات پیدا کړے دے - په ټولو مخلوقاتو کښې اشرف دَ عزتونو خاوند - دَ مرتبو خاوند نو.... هله چې انسان په صحیح معنو کښې انسان وي - چې انسان دَ انسانیت په حدود کښې دننه ژوند تېر وي - چې انسان په ښغه لار روان وي - او هر کله چې انسان دَ انسانیت دَ دائرې نه اووځي نو بیا د حیوان نه بدتر شي - چې انسان دَ انسانیت دَ حدود نه بهر اووځي نو بیا ترې انسانیت هم ~~ا~~ تان ~~غوښي~~ -

... نو شرمځ داړل کوي - شرمځ ماتول کوي - شرمځ خوړل کوي نو ... چې ... وي - چې د لوږې د لاسه مجبوره شي - چې په

ګېډه نه‌ړېږي نو هله ... کېني چې په ګېډه موړ وي نو په ځنګل کښې د
ونې د سورې لاندې پښې سترګې پټې غځولې پروت وي، که دنيا ټېرېږي
دا ټېرېږي نو غم غرض پرې نه کوي -

او انسان؟ انسان چې موړ شي نو داړل کوي -

انسان چې موړ شي نو ظالم شي -

انسان چې مالداره شي نو حرص ئې زيات شي - او د بل په مړي غلې
کېدل ورته هم خپل حق ښکاري -

نو اے دوستو! زه تاسو نه دا تپوس کوم - تاسو ماله د دې خبرې
جواب راکړئ چې د داسې انسان نه کني شرمخ ښه نه شو داسې انسان
کني د حيوانيت د درجونه لاندې پرې نه وتو -

ولې پرې نه وتو - د داسې انسان نه حيوان - بلکه شرمخ چې
کار ئې د خپلې ګېډې د تنور د کولو د پاره د ژوندو حيوانانو او
انسانانو داړل دي - د دغه شرمخ نه هم داسې حرصي انسان چې
د خپل حرص د تندې سړولو د پاره د بل انسان په مړي چاړه راکاږي
بد تر دے - پرېوتے او د نفرت جوګه دے - او دا لاځه کوئ - دا خبره
به پرېږدو - بل مثال به درکړم بل حقيقت به درته په ګوته کړم -

تاسو ماته دا اووايئ چې سپي تر څو پورې وار نه وي راوړلے
نو سپي پرې باندې غم غرض کوي! - تاسو چرې ليدلي دي چې
يو سپي چرې سپي ته لاره نيولې ده - يو سپي سپي ته ئې په بد نظر
کتلي دي - د غسې هر يو ځناور به را واخلو - د هر يو ځناور مثال به
مخکښې کېدو چې په دې حقله يو ځناور هم د مقرره حدونو نه

تجاوز نهٔ کوي - بلکه دَ تجاوز دَ کولو شال قدر له هم زمونږ په مخکښې نشته په ځناورو کښې دیو صنف ځناور به هیڅ کله دَ خپل مخالف صنف سره دَ هغې دَ مرضۍ نه بغیر غیر اخلاقي عمل رونهٔ کړي - غیر فطري حرکت به ورسره رونهٔ کړي -

رو انسان .... ؟ چې الله تعالیٰ ورله دَ اشرف المخلوقات درجه ورکړې ده ، دے چې دَ انسانیت دَ دائرې نه روځي - نو دے دَ حیوان نه بدتر شي - په دهٔ باندې سترګې پټې شي دَ شرافت ټول زنځیرونه روشلوي ، دے بیا خور نهٔ پېژني دے بیا مور نهٔ پېژني - دے بیا نچله نهٔ پېژني ، پردۍ نهٔ پېژني نو تاسو نه زهٔ تپوس کوم -

چې اے رونړو داسې انسان ګڼي دَ انسان بللو جوګه دے - داسې انسان ګڼي دَ حیوان نه بدتر نهٔ دے - داسې انسان ګڼي دَ سپي غوندې دَ ګنده حیوان نه هم سپک کنده روذلیل نهٔ دے - رونړو دوه لاسونه رودوه پښې - دوه غوږونه رو دوه سترګې روژبه دَ انسان نه انسان نهٔ جوړه وي - انسان دَ انسانیت نوم دے - انسان دَ شرافت نوم دے - انسان دَ اخلاقو نوم دے - روپه چاکښې چې دا څیزونه نهٔ وي دا خوبیې نهٔ وي - دا اخلاق نهٔ وي نو بیا زهٔ بخښنه غواړم چې داسې انسان ته نهٔ زهٔ انسان و یلے شم رونهٔ بل - ځکه چې داسې انسان دَ الله تعالیٰ دطرفه مقرر کړے شوُ حد و نو نه تجاوز کړے دے دهٔ دَ خدائے دَ لارې نه روګرداني کړې ده نو ..... داسې انسان ته به څوک څنګه انسان روواي -

اے لویه خدایه ! ته په خپل فضل وکرم سره مونږ انسانان

49.jpg

کړي صحیح انسانان - موږ د ګناهونو نه په امان کړي - موږ مسلمانان کړي چې په ښه بد کښې تمیز وکړے شو -

انسان څومره غافل دے - څومره ناپوهه دے څومره احسان فراموشه دے که چرې انسان غافله نهٔ وے - ناپوهه نهٔ وے - احسان فراموشه نهٔ وے نو دهٔ به د الله تعالیٰ دا بې شمېره احسانونه ولې هېرول دهٔ به د مور پلار سره بې رُخي ولې کوله - د هغوئ بې عزتي به ئې ولې کوله - ولې به ئې د هغوئ حقونه هېرول ؟

مور او پلار ! چې د اولاد دپاره د کعبې حېثیت لري - چې د پښو لاندې ئې جنتونه لوغړېږي - چې د چا د قدمونو خاورې د اولاد دپاره د ښکلولو جوګه دي - نو د داسې هستو سره د اولاد سپک او ناروا سلوک کښې ناروا نهٔ دے - د مور پلار په بې عزتۍ به کښې الله تعالیٰ نهٔ خفه کېږي ولې به نهٔ خفه کېږي - څوک چې د هغه لوئے ذات د احکامو خلاف ورزي کوي الله تعالیٰ به ترې ضرور ناراضه کېږي -

نو بیا .... ؟ بیا ولې دا ځنې ځنې اولاد د الله تعالیٰ د دې اټل قانون خلاف ورزي کوي - ولې د مور پلار سپکاوے کوي ولې د مور پلار سره په ترس چلېږي دا اولاد ولې دومره نافرمانه، داسې سرکشه، او دومره احسان فراموشه شي ؟ ....

خدائے پاک دې شمشېر کاکا او بخښي ! - ډېر ښهٔ سړے وُ - ډېر نېک انسان وُ نو .... ډېر زړهٔ چاوُدے د دنیا نه لاړو - د دنیا ټول غمونه او مصیبتونه دا یو ځائے شوي وو او د شمشېر کاکا ژوند

توې نه بوږ شوي وُ - د شمشېر کاکا د ژوند دوهم نوم غم وُ - اوښکې او سلګۍ چې د ژوند په آخرونو ورځو کښې د هغه ملګري شوي وې - سلګۍ چې په آخر عمر کښې د شمشېر کاکا په شونډو ښکته شوې وې - د هغه ټول ژوند يوه سلګۍ وه يوه داسې سلګۍ چې د هغه د زړه هر پرهر زړه د تل نه به راپورته کېده - د هغه د زړه د ټسپېدونکو پرهرونو نه به راپورته کېده - د هغه د زړه د تنهاکونه به راپورته کېده - د هرې سلګۍ سره به د شمشېر کاکا دا خيال وُ چې ګني درد به لږ قلار شي څرېکې به لږې په آرام شي - خو د هغه دا خيال غلط وُ دردونه او غمونه، څرېکې او فريادونه اوس د هغه د ژوند سره بيخي عادي شوي وُو - او چې ژوند ختم شو - نو سلګۍ هم په قلار شوې - دردونه هم په تورو غرونو سر شول -

اوس د شمشېر کاکا په رګونو کښې نه وينه زغليده او نه د هغه په شونډو اوچې سپېرې سلګۍ خورېدې - اوس د هغه په سينه کښې نه پرهر پرهر زړه حرکت کولو او نه د زړه د تنهاکونه اوچ اوچ دردونه راپورته کېدل - هر څه يخ يخ شول - چې شمشېر کاکا يخ شو نو پرهرونو هم خولې ور وستې - تنهاکۍ اوچول او سلګۍ په قلار شوې -

شمشېر کاکا! نه يم خبر چې د مرګ په وخت به ستا احساسات څه وُو - چې تا به څومره په ناخوالې مرګ ته غاړه ايښودلې وي - چې تا به څومره په نامرادۍ ساه ورکړې وي -

51.jpg

اے غم ځپلیه شمشیر کاکا خدائے دې اوبخښه - هغه دنیا دې ښائسته شه - دا دې کهاخ ځوند په بدل کښې دې د هغه دنیا ځوند د خوشحالونه ډک شه - که دلته د دنیا په اوسیدو شکو کښې انصاف نشته نو نه به وي خو د الله تعالیٰ په دربار کښې انصاف شته ـ بې انصافي نشته - زور زیاتے نشته -

رونو د شمشیر کاکا د ځوند قیصه، د غمونو قیصه ده - د اسویلو او فریادونو قیصه ده، د دردونو او فریادونو قصه ده - په دې قصه کښې عبرت دے خو د هغه چا د پاره چې د چا د زړهٔ سترګې بیناوې - چې د چا احساسات ژوندي وي - چې ضمیر ئې مړ نه ځوندے وي -

داسې چې یاد شي لکه دا ساعت چې د شمشیر کاکا زوے ګل شیر پیدا شو نو ډیرې خوشحالۍ اوشوې - د شمشیر کاکا د خوشحالۍ هیڅ حد انتها نهٔ وه - هغه خوشحاله وه چې د هغه د جائیداد مالک پیدا شو - د هغهٔ وارث پیدا شو د هغه ملا تړ پیدا شو نو ځکه خو دومره ډیر خوشحاله وو کنه -

ګل شیر د پلار ایکې یو زوے، د مور د سترګو تور او د پلار د زړهٔ ټکور، ډیر نیازبین وُ - د مور پلار دغه ایکې یو نیازبین زوے په نازونو نعمتونو کښې د ځوند شپې ورځې تیرې ولې - ورځې په میاشتو او میاشتې په کلونو بدلیدے - لاړو له نخپیره ګل شیر زلمے شو، او شمشیر کاکا د ګل شیر په واده کښې سستي اونهٔ کړه او سمدستي ئې ورله واده اوکړو - د ګل شیر د وادهٔ په

52.jpg

ړومبي کال د ګل شېر مور مړه شوه شمشېر کاکا کونډ شو. يواځې شو، د ژوند په لويه لاره تګ خو يو لوے شوانون و. خو شمشېر کاکا د ګل شېر په وړاندې د تنهايي احساس ځان ته نږدې نه پرېښودو. د ګل شېر بچي شو. ماشومان شو، هغه د خپلو بچو سره مشغول شو. او داسې مشغول شو چې پلار ترې نه هم هېر شو. پلار يو فالتو څيز شو يوه بې کاره پرزه شوه. کله کور کله بهر د خپلې تنهايي احساس ئې په سينې پورې نيولے و. د خپل ژوند نه خوشحاله نه و. ځکه چې هغه خو خپلې ټولې خوشحالۍ د ګل شېر پورې غوټه کړې وې. او ګل شېر د پلار نه بې پروا د ژوند په ډګر سکه بې مهاره اوښ روان و. دولت و جائيداد و. دومره جائيداد چې ګل شېر پرې خاني کوله. دا جائيداد ګل شېر نه و پيدا کړے. دا د شمشېر کاکا د سر خيرات و چې ګل شېر پرې خاني کوله. ګل شېر خاني کوله او د هغه پلار شمشېر کاکا په خپل کور. خپل جائيداد کښې د بې ارزښه ژوند تېرولو. هر څه ئې ليدل. د ګل شېر سلوک او رويې ته ئې کتل خو په خوله ئې غږ نه کولو. ځکه چې ګل شېر د پېر نياز بين و. دومره نياز بين چې پلار ورته يوه خوله ګيله قدر له هم نه شوه کولے. خو د خپل نياز بين زوے په بې رُخۍ او بې پروائۍ به هر وخت غمژن و. او چې د شپې به په کټ کښې پرېوتو نو ټوله شپه به ئې په سترګو کښې تېره کړه.

د پرو غمونو او فکرونو شمشېر کاکا د زړه په رنځ اخته کړو.

سالنډے ئې ملګرے شو. لاړو هغه لوړ رنګ شمشېر کاکا په بړموډ

د هډوکو پنجره شوه ..... شپه ورځې ټوخې او د سینې خرنجارے

او ورسره بلغم د شمشېر کاکا د ژوند ملګري شول او د پلار د سینې

خرنجارې د بې واره ټوخې او بلغمونو ټول کل شپې تنګ شوې وُ.

او رښتیا خبره خو دا ده چې زوئے له اوس د پلار نه کوکه ورتله هغه

نهٔ غوښتل چې د هغهٔ ماشومان دې نیکهٔ ته نزدې شي نو په دې

وجه ټول شپې په کور کښې یو ځوا ته وړه غونډې کوټنهې وه هغې کښې

د پلار کټ وراچولو د اوبو منګے یې ورته کېښودو او کټورے یې پرې

نسکور کړو. لاړو شمشېر کاکا په خپل کور کښې د ځان له دنیا خاوند شو.

تنګه توشه کوټنهې ځان له یو ځوا ته چې نهٔ پرې د چا لاره وه او

نهٔ به ورله څوک راتلل. ټوله ورځ ټوخے بلغمونه او تنهائي

د هغهٔ ملګري وو. دغه یې کور شو، او په دغه کور کښې به د شتهٔ

جائیداد خاوند. د شتهٔ زوئے پلار شمشېر شپه ورځې یواځې پروت وُ.

او یوه ورځ چې د ټول شپې زلموټے زوئے اسلم د نیکهٔ کوټنهې

ته راغلو نو شمشېر کاکا ځان ته را نزدې کړو. په تندې یې ښکل

کړو او ورته یې اووے چې بچیه دا سر دې لږ زما په سینه کېږدهٔ.

او هر کله چې اسلم د خپل نیکهٔ په سینه سر کېښودو نو شمشېر کاکا

یې په ویښتو کښې ګوتې وهلې او د نیے د نیے اوښکې یې د سترګو

نه بهېدې. د اوښکو بهیر د بابا د سترګو نه داروان وُ او

چې اسلم سر راپورته کړو نو ..... ته ولې ژاړې بابا یخنې

دې کېږي او درېږه چې کمبل درله راوړم» ..... نه بچیه زما

یخنې نهٔ کېږي. زما خوګې مې کېږي. زما په سینه کښې اور بلېږي.

„ نه بابا ته ډېره یخني ده - او دېره زه تالا کمبل راوړم."

„ نه بچیه زه اوس د ګرمۍ یخنۍ د احساس د حد نه تېر شوی یم - اوس زمانه ګرمي کېږي او نه یخني."

بچیه خدای دې لوی کړه - د خپل پلار په ښه راشې ستاسو د غم د آواز نه مې خدای ساته - څه بچیه لا ږه شه لوی شې - روځ .... اسلم چې کور ته را غلو نو پلار ته ئې اووې چې د بابا ډېره یخني کېږي - نو ... ټکل شپه ډېر په بې پرواهۍ سره زوی ته اووې چې ورشه په ګودام کښې هغه زړه کمبل پرته ده هغه را واخله او وا ئې چوه پرې - اسلم د ګودام نه کمبل را واخسته را غلو د مور نه ئې قینچي اوغوښته پلار ترې نه تپوس اوکړو چې ... قینچي څه کوې بچیه - اسلم ورته اووې چې دا کمبل به دوه ځایه کړم نیمه به په بابا واچوم او نیمه به سنبال کېدم چې صباله ته د بابا په رنګ بوډا او ناتوانه شې نو دا پاتې نیمه کمبل به بیا زه په تا باندې واچوم د اسلم دې خبرې ټکل شپه ټکه چې د غفلت د خوب نه را بیدار کړو - د زوی ولې او پلار ولې احساس ئې ورله راژوندی کړو - په خپل کردار ئې شرمنده کړو او په درنو درنو قدمونو کوټې ته روان شو هغه کوټې ته چې پکښې شمشېرخان بې پرسانه ژوند تېر ولو - چې پکښې د ټکل شپه پلار د ژوند شپې ورځې شمېرلې

.... زوی د پلار نه د معافۍ غوښتو د پاره روان وُ....

زوئ پلار ته په پښو پرېوتو د پاره روان ؤ زوړني سر -
ملامته ملامته چې د کوټې دروازې ته ئې لرې کړه نو په پلار
ور پرېوتو .... د بابا زه معافي غواړم زه بخښنه غواړم ما
ور بخښه - زه په خپلو کړو پښېمانه یم ما معاف کړه بابا ......
(ژاړي) د اوښکو سېلاب د ګل شپې د سترګو نه روان ؤ -
شمشېر کاکا خپل زوئ خپلې سینې ته رانږدې کړو - د سر
ویښتو کښې ئې ورله ګوتې وهلې -

د دا ستا ویښته څو هم هغه رنګ پاسته دي بچیه .....
ستا د دې ویښتو نه څو هم هغه رنګ خوږ خوږ بوئي راځي
لکه چې په ورکوالي به ترې ختو - بچیه د مرګ نه مخکښې
مې دا ارمان ؤ چې تا یو ځل بیا خپلې سینې ته رانږدې کړم
او ستا د ویښتو دا مړاوې خوشبویه یو ځل بیا زما
په سېږمو ورننوځي - او زما زړه ته آرام او سکون
ورسي - څو بچیه ته جوړ جوړ نا روزګاره وې دومره ناروزګاره
وې چې زما دا معمولي غوښتې ارمان دې هم نه شو پوره کولې -
... خو شکر دې چې نن راغلې - شکر دې چې نن زما د زړه
ارمان پوره شو - اوس به زما ساه په قلار او سکون سره
روځي - خدائ دې خوشحاله لره تود باد دربانډې او مه لږه -
د ژوند په خوږو مو ړ شې - دا سر دې لږ زما په سینه باندې
کېږده ګل شېره چې دا زړه مې لږ په قلار شي - او زما روح په
آرام او اطمینان سره او ځي .... په دې کښې په شمشېر کاکا

د سالنګۍ دوره راغله - ټوخې شروع شو - سالنګۍ لنګه شوه -
او یو ځل چې شمشیر کاکا یوه اوږده ساړا کښېنله نو بیا واپس نهٔ
شوه - بیا هم په بدن کښې د ننه مړه شوه - بیا دغې ساهم د
شمشیر کاکا په وجود کښې ساه ورکړه او د دنیا د غمونو - مصیبتونو او
شوارونو نه د ټول عمر د پاره خلاص شو - ګل شېر په خپلو کړو
پښېمانه ؤ - د پلار سره په دې سلوک نادمه ؤ دومره نادمه چې ډېر
ئې اوژړل ډېرې اوښکې ئې توئې کړې خو اوس هېڅ هم نهٔ شو
کېدے اوس وخت تېر ؤ - او د رحمان بابا خبره -

چې تر ورخه تېرې اوبهٔ بېرته نهٔ جاروځي
نهٔ جاروځي تېر ساعت په بېرته بیا

دوه مئینان

نهٔ پوهېږم چې دَ روح تسکین به انسان ته کوم ځائے حاصل شي داسې به کوم ځائے وي چې انسان به د دنیا د دې کشالو دَ دې لانجو کونجو. دَ دې مصیبتونو او ږړهٔ چاودون نه دَ ژوند یو څو شېبې په آرام او اطمینان تېرې کړي - په دې دنیا کښې خو ژوند ډېر ګران شو - هر طرف ته خود غرضي او فریب دے. اولاد خود غرضه خپل خپلوان خود غرضه - دوستان خود غرضه او کله کله خو مور او پلار هم خود غرضه شي - دَ مور په سترګو هم دَ حرص پړدې راواوړي - مور هم دَ نام و نمود په حرص سیلاب کښې لاهو شي مور هم د خپل اولاد د پاره ظالمه شي - دومره ظالمه چې د هغې دَ ظلم داستان دَ انسانیت په لمن تور داغ شي - د هغې حرص دَ ځوان زوئے - دَ زلمي زوئے دَ فرمان بردار زوئے په ژوند کښې ازغي اوکري دَ هغهٔ دَ ځوانۍ په لار کښې غني چوکه کړي - نو داسې مورته به هم ګني څوک مور اووائي - داسې مور هم ګني هغه مقدّسه هستي ده چې دَ چا دَ قدمونو دَ لاندې جنت دے؟ څهٔ اووبم نو - په دې حقله خو زهٔ خپله رائے نشم ورکولے - زهٔ په دې حقله هېڅ هم نشم وئیلے - ځکه چې په دې کښې دَ څهٔ وئیلو هډو ګنجائش

نشته؟

رونړو! زړه دَ تاسو نه تپوس کوم - تاسو ماله زما دَ دې تپوس جواب راکړئ چې کومه مور چې نشه؟ میاشتې اولاد په نس اوګرځوي دوه کاله پرې یاندې دَ زړه وینې او څښوي بچې دَ ژمي اوږدې اوږدې شپې ورسره شوګیره کړي - بچې په زړه چاودون او شوا خون ئې لوئے کړي نو دغه مور هم ... دَ دغه اولاد سره زیاتے کولے شي - په دغه اولاد باندې ظلم کولے شي - او د خپله لاسه ئې دَ غمونو او مصیبتونو کړنګ ته ورلړه کولے شي؟ ..... تاسو به وائ چې نه، مور دومره ظالمه کېدے نۀ شي - مور دومره سنګدله کېدے نشي - ځکه چې اولاد خو دَ مور د زړه ټکړه وي - اولاد خو دَ مور ژوند وي - دَ مور ساه وي - نو خپل ژوند څوک په خپله نشي ناقلاره کولے - خپله دَ زړه ټکړه خو اورته دَ خپله لاسه نشي ورلړه کولے، خو ... رونړو شته په دنیا کښې داسې میندې هم شته چې د دنیا حرص - چې دَ دُنیا لالچ او نام ونمود ورباندې داسې سترګې پټې کړي، چې دَ خپل زړه ټکړه په خپله، په خپل لاس دَ اور سرو لمبو ته ورلړه کړي -

اسلم مې یادشي - هغه دَ انسانیت او شرافت نمونه مې یاد شي - هغه دَ مور دَ سترګو تور مې یادشي - هغه چې هر وخت به ئې دَ مور سترګو ته کتل - چې هر وخت به ئې دَ مور زنګولې

ته کتل - هغه چې هر وخت به مور ته لاس په نامه ولاړه وه - اسلم خپل ژوند د مور خدمت ته وقف کړے وو - د مور د دعاګانې د اسلم سره وې - د نیمې شپې په خاموشو کښې چې ټوله دنیا به په خوب اوده وه، د اسلم مور به خدائے پاک ته په سجده پرته وه - د اسلم د کامیابۍ او کامرانۍ دعاګانې به ئې کولې - او دا د دغه مور د دعاګانو برکت وو چې اسلم د ژوند په لارې په کامیابۍ سره روان وو، ژوند ځي په وړاندې روان وو - د اسلم د مور ارمانونه زړې دل د کندوتون د ږې ارزی د ژوند هغه په غم لړلې ورځې شپې تیرے شوې او هیرې شوې -

اسلم ډاکټر شو - د مور د زړه یو ډیر لوئے ارمان پوره شو - او اوس لکه د نورو میندو په شان د اسلم د مور په زړه کښې هم د روے په سر دوا ده د ځهرو د لید و ارمان غزونې اوکړې - هر وخت به په دې سوچونو کښې ډوبه وه چې هغه به کومه ورځ وي چې د اسلم سره ډولۍ په کوڅه راد ننه کړي - بل خوا ته به اسلم هم د تصور په یوه رنګینه دنیا کښې هر وختې ورک وو - د مینې او محبت یوه رنګینه دنیا چې ګل سانګه د دغې دنیا بناپیرۍ وه - دا د محبت شهزادګۍ وه او ولې به نه وه ګل سانګه خو د دې د ترور لور وه - چې د دې په نامه ناسته وه چې په وړوکوالي کښې د دواړو د قسمت فیصله شوې وه، چې د وړوکوالي نه دواړو د یو بل په حقله سوچونه کول -

ګل سانګه د اسلم سیاله وه - او ځکه د اسلم ډیره زیاته خوښه

وه - هغه په خپل زړه کښې د ګل سانګې د پاره د مینې تاج محل د
ړنګوانه جوړ کړے وه - او ځکه خو به اسلم د شپې په خاموشۍ
کښې اکثر د ګل سانګې په حقله سوچونه کول خو اسلم د مور د
ارادو نه نه وه خبر - هغه ته پته نه وه چې د مور په سترګو
د دولت پړدې راوړېدلې دي - د هغې نه خپله غریبي هېره شوې
ده د هغې نه خپله ناداري هېره شوې ده، ځکه چې د هغې
په خیال اسلم اوس لوئے سړے شوے دے - اوس اسلم پیسې
ګټي - د کټې خاوند شو، په دواړو کسانو کښې ئې نوم اخستے شي.
نو ځکه خو د هغې د مور ارادې بدلې شوې - د هغې خیالات
بدل شو - اوس د هغې په نزد د اسلم او ګل سانګې جوړ نه
برابرېده و - ځکه چې ګل سانګه غریبه وه - تر لسم پورې
تعلیم ئې وه خو د اسلم د مور په نظر کښې دا تعلیم ډېر کم وه - هر
څو که ګل سانګه د اسلم د مور خوږه وه سکه خوږه، خو هغه
سکه خوږه که هر څو د دې خوږه وه خو غریبه وه، او چې غریبه
وه نو د مور په خیال کښې د اسلم سره ئې جوړ نه برابرېده و ځکه
چې اسلم اوس ډاکټر وه، او هغه به هر ماښام د روپو پنډه مور
ته جولۍ کښې اچوله - نو بیا؟

بیا دا چې د اسلم مور هیڅ کله دا نه غوښتل چې د ګل سانګې او
اسلم د رشتې په حقله ړنګوانې لوظ له عملي شکل ورکړي - نتیجه دا
شوه چې د اسلم مور خپلې خور له جواب ورولېږلو چې لور دې
سنبھال کړه - ستا لور زما د زوے سیاله نه ده - زما اسلم اوس هغه

اسلم نه دے چې ستا اوُر ورته ټوغاړه کړم - زه به اسلم له واده
کوم څو...... دچا عزت دا روکړه د چا پارو خلقو کړه - د جرګو مرکو
خلقو کړه ..... د مور دا انکار د اسلم دپاره د شیدل آسمان ټندر
ده - مور د سترګو په رپ کښې د زوئے د مینې په دُنیا اور اولګولو-
د هغه د مینې تاج محل ئې دړې وړې کړو - اسلم مور ته زارۍ اوکړې-
منتونه ئې ورته اوکړه - په پښو ورته پرېوتو چې مورې دا ظلم
را سره مه کوه - دا زیاتے را سره مه کوه - ګل سانګه پردۍ نه ده،
ستا خوږه ده - ګل سانګه پردۍ نه ده زما د ترور لور ده - زما په
نامه ناسته ده - د پخوا راسې ناسته ده، مورې او به شرمیږو -
په خپلو خپلوانو او چم ګاوند کښې به اوشرمیږو - د خدائے خاطر
اوکړه چې داسې مه کوه -

څو د اسلم زارو او منتونو د هغه مور د خپلې ارادې نه منع
نه کړے شوه - او چې څو ورځې تېرې شوې نو خبره خوره شوه چې د
اسلم مور د اسلم دپاره د کوز کندي د خان کاکا لور اوغوښته، او
د خان کاکا کور والاؤ ورته "ښه" اوکړه - خبره په ټول کلي کښې
خوره شوه - هرچا واورېده - د هرچا تر غوږو اورسېده - اسلم
هم خبر شو او ګل سانګه هم خبر شوه ..... ګل سانګه ..... چې د
اسلم په تصور کښې ئې د ژوند شپې ورځې تېرولې چې اسلم سره د
نوي ژوند سوچونه ئې کول د اسلم په مینه کښې ورکې ګل سانګې
چې د ځان دپاره د مینې یوه رنګینه دنیا آبادول غوښتل - دې آواز
د هغې دنیا دړې وړې کړه - د هغې زړه غوښتل چې په چغو چغو

62.jpg

اوژاړي - خو هغې نه څه ویلی شو او نه یې څه کولی شو - هغې غوښتل چې سیند ته ټوپ کړي او د خپل ژوند خاتمه اوکړي. خو پښتنې پېغلې نه سیند ته ټوپ کړو او نه یې جاموته اور پورې کړو - غم یې زړه ته واچولو - چُپ یې اونیوُو - هر وخت خاموشه هر وخت لکه چې د فکر په تال زانګي - هر وخت په فکرونو او خیالونو کښې ورکه - نه د روټۍ فکر او نه د جامې - بس د ناخوالې ژوند وه چې تېرېدو - خو د ناخوالې ژوند به ترڅو مه پورې داسې غلې غلې او خاموشه تېرېدو - ترڅو مه پورې به ګل سانګې دا دومره دروند غم داسې په خاموشۍ سره کړځولو .... آخر اول ټوخے، ښه ورځ ټوخے - هر وختې ټوخے، او بیا ورسره تبه - کله تېزه او تُنده تبه او کله نرۍ او مړه تبه، تبه او ټوخے دوه مرضونه د ګل سانګې په وجود پورې لکه ګونهې اونښتل - او دغه ګونهې د ننه د ننه د ګل سانګې پوپوس خوړو - د ګل سانګې اینه یې خوړه - د هغې زړه یې خوړو -

بل خوا ته د اسلم حالت هم ښه نه وُ - مور به ورته هره ورځ د واده په حقله وے چې بچیه پردې لور به ترڅو مه پورې ناسته وي. هغوئې به ترڅو مه زمونږ انتظار کوي - اسلم به مور له هېڅ جواب ورنکړو خو په سترګو سترګو کښې به یې ورته اووے چې مورې زه واده نه کوم - خدائے خبر چې ولې ما ته داسې ښکاري چې ستا دا ارمان به شائد چې هم دغسې ارمان پاتې شي - شائد چې ستا زما په سر د واده د څهرو د لیدو ارمان پوره نشي - اسلم به هر وخت

ځان له ناسته وه - دَ فکرونو په تیال به ځنګېده - نهٔ به کلینک ته تلو او نهٔ به يې مريضان کتل - دَ هرڅهٔ نه يې زړهٔ موړ وهٔ - ورځ په ورځ به يې صحت پرېوتو - داسې معلومېده چې اسلم لکه ناجوړه وي، ډېر ناجوړه وي - خو کهٔ ناجوړه وي نو بيا دې دَځان علاج اوکړي کنه - دے خو ډاکټر دے، دے خو په خپل مرض اودَ دغه مرض په علاج دَ هرچا نه ښهٔ پوهېدے شي - خو.... هغهٔ ته کهٔ خپل مرض معلوم هم وهٔ خو علاج يې هغهٔ سره نهٔ وهٔ - بلکې دَ هيچا سره نهٔ وهٔ دَ يو ډاکټر سره هم، ځکه چې دَ هغهٔ مور دَ هغهٔ په زړهٔ کښې داسې پرهر جوړ کړے وهٔ، چې دَ هغې نه ناسُور جوړ شو... ناسور، هغه ناسور چې علاج يې نشته، هغه ناسُور چې رغېدل ترې نشته، هغه ناسُور چې انجام يې مرګ وي - نو اسلم په ناعلاجه مرض پرېوتو - مور ډېرې منډې ترړې اووهلې - ډېر علاجونه يې اوکړل - په ډېرو ډاکټرانو يې اوکتل - خو آخر ډاکټرانو جواب کړه - ډاکټرانو ورته اووے چې دَ څو ورځو مېلمه له ژوند په بيعه نهٔ شي اخستے - هسې ځان مهٔ کړه وه ..... او آخر يوه ورځ زېړے ماښام چې د ورځې نمر ستړے ستومانه دَ غرونو نه پناه کېده نو اسلم خپلې مور ته اشاره اوکړه - ځان سره يې کښېنولو له او ورته يې اووے -

،، مورې زما دَ ژوند شمعه په ګل کېده وده - په دې کښې شک نشته چې زما مرګ به ستا ديپاره يوه لويه صدمه وي، خو دَ خدائے په کارونو کښې څوک هيڅ نشي کولے

64.jpg

مورې زما په زړه کښې پرهرونه دي - زما د زړه نه وينې
څاڅي - ما ډېره موده غم په زړه اوګرځولو - خو دې غم
آخر زما د زړه سورے سورے کړو - زما ژوند په ختمېدو
دے - خو د ژوند په دې آخرنو سلګو کښې زه تا ته دا سوال
کوم چې لاړه شه ګل سانګې ته په سر لاس راکاږه خپلې سينې
ته يې رانږدې کړه او ورته اووايه چې د تقدير ليک نوريدے
نشي - دا به زمونږ په قسمت کښې ليکلي وُو - مورې د
ګل سانګې د ذهن نه د غريبۍ احساس اوباسه - او
(ساه ورکړي ..... چې ..... وايه .... او .... ورته ......
راسوپلے) اسلم خبره پوره نکړے شوه .... بوه وړه
غوندې سلګۍ يې اووهله او د دواړو وښکونه يې دوه
څاڅکي توره وينه داروانه شوه واقعي چې د اسلم
زړه او چاودو .... څومره توره وينه وه، او توره
به ولې نه وه، .. چې د هغه په زړه او سينه کښې
اوربلېدو اسلم مړشو، اسلم ځواني مرګ شو - او چې
څه وخت ګل سانګې ته د اسلم د مرګ خبر اورسېدو
نو او چته په کټ کښې کښېناسته رنهے رنهے او چې کلکې
سترګې يې اخوا دېخوا واړولې - خو ..... په خوله يې
هيڅ اونه وے - هغې غوښتل چې په چغو چغو
اوژاړي خو پښتنې پېغلې ژړلے هم نشو...... په
شونړو شونړو کښې يې دومره قدر له اووے چې .....

د ټورې زویه آخر ځواني مرګ شوې - آخر زړه چاودې لاړې - ته خو ډاکټر وې .... د ټورې ډاکټره زویه تا خو به د نورو خلقو د رنځونو علاج کولو، خو د خپل رنځ علاج دې ونه کړے شو داسې زر دې مرګ ته ځان وسپارلو - تا نه خو زړه بنځه ذات ښه یم چې تر اوسه مې د مرګ مقابله وکړه ..... اسلمه! زما خو هم ډېره موده کېږي چې زړه چاودلے دے - ما خو چې ستا د کوژدنې اوریدلې وُو لا په هغه ورځ مې زړه چاودلے وُو، خو ما ددې هر څۀ مقابله کوله ما خو ستا په ډاډ هر څۀ تېرول، خو چې ته هم لاړې نو .... اوس به دې ژوند کښې څۀ پاتې شو. اوس به زۀ د ژوند د چا په ډاډ تېروم - نور ژوند تېرول خو ګران دي - ډېر ډېر (اسوېلے) په ګل سانګې د ټوخې دوره راغله ..... ډېره سخته دوره وه - او د څۀ ساعت ټوخې نه پس ګل سانګه غلې شوه .... چپ شوه .... خاموش شوه - مور ئې رامنډې کړې خو ګل سانګه یخه یخه وه - غمونو ورله زړۀ اوچولو - او زړۀ چاودې د دنیا نه لاړه -

صبا سحر له د یو کلي د یو مالت نه دوه جنازې پورته شوې - دواړه ځواني مرګان وو - د دواړو زړۀ چاودلے وُه او دواړه په یوه ادیره کښې خاوروته وسپارلے شُو - ټول خلق خفه وُو - ټول کلي ژړل - په دغه خلقو کښې د اسلم مور هم وه ..... بېر سر پښې آبله پښې - سیرې کس پواټ - هغې هم ژړل - ډېر ئې ژړل - په وازه خوله ئې ژړل .... ماوے چې ورشم او ورته ووایم چې اے

د مور په جامه کښې د خپل زوئے دشمنې ! خپل زوے دې د خپله لاسه د دولت د سره زار کړو - د زوئے خون هم ستا په غاړه دے او یوا ځې د زوئے نه، د خپلې خوږې هم - هغه هم ستا د حرص او دنیا پوستۍ د سره زار شوه ..... اسلم او گل سانگه دوه انسانان وو - دوه مئینان وو - دوه شهیدان وو - الله پاک دې ورله په جنت کښې ځائے ورکړي - (آمینے)

مُقدّسه هستي

روښو .... ځوړو روښو .... نن به دَ څهٔ ساعت دَ پاره خندا پرېږدو .... دڅهٔ ساعت دپاره به ټوقې و شټې پرېږدو راځئ چې ددنیا ددې رنګینونه ددنیا ددې هنګامونه ..... ددنیا ددې نظارونه دڅهٔ ساعت دپاره یو خوا ته لاړ شو .... لږ تنهايي ته لاړ شو .... لرې نه .... یعکه نږدې .... ډېر نږدې ..... دا خپل سرونه به لږ په دې خپلو ګرېوانونو کښې ښکته کړو .... خپل احساسات او خپل جذبات به لږ داوګلوزو ..... دخپل زړهٔ پرده به لږ اولټوو ددې خپل زړهٔ نه به لږ تپوس اوکړو ..... دومره قدر له تپوس چې اے زما زړهٔ ته ولې نا قلاره يې ...... ته ولې پرېشانه يې ...... ستا د پرېشانو څهٔ علاج شته . ستا دپاره اطمینان شته؟ .... او! د نا قلاره زړهٔ دپاره قرار شته ، د پرېشانه زړهٔ دپاره تسکین شته . خو که چرې مونږ دخپل زړهٔ نه تپوس اوکړو .... مونږ په خپل ګرېوان کښې سرونه ښکته کړو .... که چرې مونږ دخپل عمل جائزه واخلو .... نو تسکین او اطمینان .... سکون او خوشحالي هر څهٔ شته . هر څهٔ پېدا کېدونکي څیزونه دي ..... هر څهٔ موندے کېدونکي څیزونه دي ......

انسان الله تعالی اشرف المخلوقات پیدا کړے دے ..... د ټولو
مخلوقاتو نه افضل د ټولو مخلوقاتو نه غوره .... نو یو دومره
افضل مخلوق دومره غوره مخلوق، څنګه ناقلاره کېدے شي - څنګه
پرېشانه کېدے شي؟ .... دا ځکه چې مونږ صحیح انسانان شو، نو اوکوځي
چې د دنیا ټولې خوشحالۍ زمونږ نصیب کېږي او که نه ...... دا ځکه چې
دا خپل سرونه هغه لوئ الله ته ښکته کړو، چې کوم رازق دے، کوم
مُسبّب الاسباب دے - چې د چا په اختیار کښې زمونږ ژوند او زمونږ
مرګ دے - دا ځکه چې د انسان خوشامندي پرېښدو - دا ځکه چې
انسان ته صرف د انسان په نظر اوګورو، د رازق په نظر نه .....
دا ځکه چې انسان صرف انسان اوګڼو خپل خدائے او خپل رازق نه -
دا ځکه چې په خپل خدائے باندې د مضبوط ایمان او مضبوطې عقیدې
خوند نو لږ واخلو - دا ځکه چې په دې رنګ د خپلو ټولو پرېشانو
او مصیبتونو خاتمه اوکړو د زړه تسکین الله تعالی ته په سجده
لګولو کښې دے ..... د روح تسکین د الله په دربار کښې په زارۍ او
منت کښې دے - د دنیا او د آخرت ټولې خوشحالۍ ټولې سُکالۍ
د الله تعالی په حضور کښې شته، نو دا ځکه چې دا خپل سرونه هغه
ته ښکته کړو، او د خپلو مشکلاتو او مصیبتونو د حل دُعا ترې نه
اوغواړو ..... یو حل نه، دوه حل نه، درې حل نه، ټول عمر...
چې ترڅو پورې مو په بدن کښې ساه شته - چې ترڅو پورې مو په
بدن کښې طاقت شته -

دا شو د تسکین او اطمینان یو مقام - د الله تعالی په مخکښې سجده،

راوبیا؟ .... یو ځای بل هم شته، یو مقام بل هم شته، یوه هستي بله هم شته، چې ډېره مقدسه - ډېره پاکه او ډېره بزرګه هستي ده دغه زبرګه هستي مور ده ... دغه مقام د مور د پښو خاورې دي - دغه مقدسه هستي مور ده، چې د چا د پښو لاندې جنت دی - دغه بزرګه هستي مور ده، چې د اولاد دپاره رحمت دی - مینه ده، محبت دی .... چې د چا د سترګو یوه اوښکه د کاڼي په شان زړونه هم نرم کړي - موم کړي ..... د مور د سترګو اوښکه؟ .... او د مور د سترګو په اوښکو کښې دومره طاقت شته چې عرش په لړزان کړي - د مور اوښکې د الله تعالیٰ غیرت را لړزولی شي، د الله تعالیٰ قهر او غضب را لړزولی شي، نو اې د میاتدو زامنو! ستاسو دا زړونه ګني د کاڼي نه هم سخت شو؟ ستاسو احساسات ګني دومره مړه شوي دي، چې د مور د پاکو سترګو پاکې اوښکې یې هم را لړزولی نهٔ شي ....؟

اې رو ښو! لږ په غور سره، لږ په فکر سره دخپلې مور مخ ته اوګورئ، لږ په ژور نظر ورته اوګورئ - نو په دغه مخ کښې به، په دغه پاک مخ کښې به تاسو ته د انسانیت حقیقي تصوّر ښکاره شي .... په دغه مخ کښې انسانیت شته، په دغه مخ کښې شرافت شته، په دغه مخ کښې، د دغه مخ د تندي په ګونجو ګونجو کښې زمونږ دپاره محبت شته، .... نو په داسې مخ باندې، د اوښکو سیلاب ګني زمونږ د انسانیت او شرافت په لمن تور تور داغونه نهٔ جوړوي .....؟ مور د کور برکت دی .... مور د کور عظمت دی ... مور د کور رڼا ده - اې د شتهٔ میاتدو زامنو

د مور قدر اوکړئ چې ډېر برکت موزيات شي، د مور په سر د مينې لاس راکاږئ چې ډېر عظمت موزيات شي - مور خوشحاله اوساتئ چې د ډېر دنيا مو قائمه پاتې شي - مورمه ژړوئ مورمه خفه کوئ - مورمه زيړوئ، کنې يقين اوکړئ چې خوار به شئ - سپک به شئ - او ژوند به موپه عذاب شي -

مور مورده - د انسانيت په دې ويړه دنياکښې د مورنه زيات همدردکنې يو هم څوک شته؟ .... نشته، بالکل نشته .... ځکنې نو د درد او تکليف په موقعه د مصيبت او زړه چاودون په موقعه به ولې مونږ چغې وهلې چې .... «وى مورې مړ شوم» ..... ولې د بابا نوم نه اخلو - ولې د دادا نوم نه اخلو ....؟

اے رونړو د هغه ساعت نه اويرېږئ - د هغه موقعې نه اويرېږئ چې مور سرسرتور کړي او د الله تعالىٰ په حضور کښې د اولادنه د فرياد د پاره لاسونه پورته کړي - په دغه فرياد کښې طوفانونه وي ګورے - په دغه فرياد کښې قيامتونه وي ګورے -

اے رونړو! لږ د مور سترګو ته اوګورئ - د دغه سترګو په کټو کښې اوګورئ - نو درته به معلومه شي چې د مور په دغه سترګو کښې د دغه سترګو په کتو کښې د اولاد د پاره د مينې او محبت يو طوفان په غورزنګ دے - په دغه کتو کښې به تاسو ځانونه اووينئ - تاسو به پکښې د خپل ځان د پاره مينه او محبت بيا مومئ - په دغه کتو کښې ستاسو د پاره کرکه نشته - نفرت نشته - بغض نشته، کينه،

نشتر، صرف او صرف مینه ده ـ

اے رونو! تاسو یقین اوکړئ چې د مور شال د گل دے ـ گل یو غوړېدلے گل یو مسپېدلے گل ـ بلکه مور خو د گل نه هم ښائسته ده ـ د گلاب نه ښائسته ده ـ گل هر وختې مسکے وي، خو چې ترڅو د خزان سېړو بادونو نۀ وي وهلے خو چې د خزان سېړه سیلۍ راشي نو گل مراوے شي گل اورژېږي ـ او مور؟ د خزان سېړه بادونه د مور د شونډو نه، د اولاد دپاره مسکا نۀ شي ختمولے ـ مور اولاد ته تل په خندا وي ـ تل به ورته مسکه وي، انکۀ د دنیا ټول غمونه او مصیبتونه د هغې په برخه شي نو هم ـ د خدائے په مخلوق کښې د ټولو نه ښۀ او افضل مخلوق مور ده، مور د اولاد په شکل کښې یو انسان زېږوي مور د انسان ژوند جوړوي، مور انسان، د انسانیت درجې ته رسوي، مور انسان ته په ښۀ بد کښې تمیز ښائي ـ د مور جولۍ د انسان دپاره اولنۍ مدرسه ده ـ

د اولاد دپاره د ټولو نه ښۀ ځائے د مور زړۀ دے ـ د هر اولاد دپاره د مور په زړۀ کښې ځائے شته، داسې ځائے چې هلته د مینې او محبت نه سوا بل څۀ هډو شته نه ـ

اے رونو! د هغه زړۀ خیال اوساتئ، کوم زړۀ چې ستاسو د آرام د خاطره تل ناقلاره وي ـ د مور زړۀ د اولاد دپاره څومره تکلیفونه تېر کړي دي ـ څومره غمونه ئې تېر کړي دي ـ څومره زخمونه ئې خوړلي دي ـ او دې دومره تکلیفونو او مصیبتونو هم چرې د مور په زړۀ کښې د اولاد دپاره نفرت راپېدا نۀ کړو ـ بلکه په غم او

مصیبت کښې په تکلیف او شوانځون کښې د اولاد دپاره د مور په زړه کښې مینه او محبت نور هم زیات شي .

نو اے رونړو! داسې هستي - داسې خوږ مینه مور هم کیني د خراب سلوک حقداره ده - مور هم لاچرې د ضدونو او قصدونو ده - کوم داسې بد قسمته اولادبه وي چې هغه به خپلې مورته سپک کوري کوم داسې بد نصیبه اولاد به وي چې هغه به مور سره په ترس چلیږي ....
شته په دنیا کښې داسې ناپوهه کسان شته ، داسې بد قسمته اولاد شته چې د هغوي د ناړامود کبله د میاندو په زړونو پولی راختلي دي - د هغوي د ظلمونو دلاسه د میاند و په زړونو تنهاکي جوړې شوې دي -

اے رونړو دا پولی به آخر یوه ورځ اوچوي - دا تنهاکي به آخر یوه ورځ تق ناري کړي ... او زهٔ تاسو ته په یقین سره وایم چې د مور د زړهٔ د تنهاکو چودل به ستاسو دپاره یو قیامت وي - ستاسو دپاره به دوزخ وي - او به سوزیږئ کورے ....
لوبه به شئ کورے - مهٔ کوئ دو نړو د خدائے خاطر اوکړئ چې د مور سره زیاتے مهٔ کوئ - د مور سره په ترس مهٔ چلیږئ - مورته سپک مهٔ کورئ - مور مور ده ، د مینې او محبت یو غر .... د مینې محبت یو سمندر .... راشئ د مور احترام اوکړئ چې د عزت ژوند تیر کړے شئ - راشئ د مور عزت اوکړئ چې په دنیا او آخرت سرخرو شئ - راشئ د مور قدر اوکړئ چې ټولې پریشانۍ او مصیبتونه مو ختم شي - د مور د پښو خاورې جنت ته د رسید و دپاره یو آسانه لاره ده -

"سزا"

ورستي پاړو چرګانو کلي په سر راخستے ؤ - ځماګل د چرګانو بانګونه اورېدل - خوا ږخ ئې واړولو او مخ سرئې په بړستن کښې را ونغښتل - خداے خبر چې څهٔ چل ؤ نن د هغه زړهٔ پاسېدو ته نهٔ کېدو - نن د هغهٔ زړهٔ وېل چې دا شپه نوره هم اوږده شي - دومره اوږده شي چې د صبا کېدو ویره هډو ورکه شي - هغه د شپې نه په بړستې کښې تخم شيندلے ؤ په دې نیت چې سحر وختي به پټے اړوم ...... هغه ته پټے او شيندلے تخم دواړه یاد وو - خو بیا ئې هم پاسېدو ته زړهٔ نهٔ کېدو ..... بنهٔ ساعت تېر شو - د کوز کندي د جمات نه د بانګ غږ ئې تر غوږ و شو ..... دړنګون اواز ؤ - د دے د بانګ د الفاظو په معنیٰ نهٔ پوهېدو - دے په دې نهٔ پوهېدو چې د دې بانګ کښې په خواږهٔ خوب اودو د پاره کوم پېغام اورولے شي - هرڅو که ځماګل د بانګ په معنو نهٔ پوهېدو خو دهٔ له ئې نن دړنګوند ورکړو - نن د سحر بانګ دهٔ ته مرګ را یاد کړو - دے ئې په دې باندې پوهے کړو چې دا دُنیا فاني ده او مرګ حق دے - د مرګ هېڅ وخت

نه دے معلوم ټول ژوندي به یوه ورځ مري - او زه .. زه
خو به هم یوه ورځ مرم .... او که خدائے مه کړه زه نن
مړ شوم نو زما دا ماشوم زوئے او ځوانه ښځه به څه کوي.
دوئ به څه خوري - زما ځوانه ښځه به پردي خدمتونه
کوي؟ زما ماشوم زوئے به پردو کوڅو کښې لوغړېږي؟
.... دا به څه کېږي لويه خدايه، دا به څنګه کېږي ؟
داسې خو او مه کړې خدايه .... ما خو د دوئ نه مخکښې
مړ مه کړې - د دوئ د سر نه خو زما سورے پورته مه کړې
.... څو سمدستي د جمګل خيال د تصوير بل اړخ ته لاړو
او د ځان نه ئې تپوس او کړو، چې ما د دوئ نه مخکښې ته
مړ کئ نو مطلب دا شو چې زما زوئے دې زما نه مخکښې خدائے
پاک مړ کړي چې د يتيمۍ د سپېرۀ آواز نه بچ شي ....
زما ښځه دې زما نه مخکښې مړه شي چې د کونډتوب د
سپېرۀ ژوند نه په امان شي .... نه نه داسې هم او مه
کړې خدايه د فقيرګل بچي مرګ به زۀ څنګه برداشت
کړے شم - که فقيرګل زما نه مخکښې مړ شو نو ما ته به بيا بابا
څوک وائي او زۀ به بچے چا ته وېم بيا به شپې ته ماله روټيه
څوک راوړي؟ .... او که ښځه مې مړه شوه نو .... د هغې نه
بغير به زۀ څنګه ژوندے پاتې شم - د هغې نه بغير به د
ژوند څۀ خوند وي ؟

خدائے خبر چې څۀ چل وُ چې نن دې [illegible] او وې ګودره

خیالاتو د جاګل په زړه کښې طوفان راوستے وُ.... د مرګ وېرونو د بې شمېره وسوسو یوه ورانه ما شوره وه چې د جاګل زړهٔ او ذهن دواړه ئې پرېشانه کړي وُو.... آخر راپاسېدو ګُلبه ئې راپرانستهٔ جغ ئې ورته په غاړه کښې واچولو او ښځې ته ئې ووے "چې ښتې ته ما پسې چا ئے مهٔ راليږه زما طبیعت خراب دے. غرمې له سُکړک او شوملې فقیرګل له ورکړه چې ښتې ته راوړي" -

ګُلبه مخکښې او جمعه ګل ورپسې د کوټې نه اووتو. ګلبه مخکښې او دے ورپسې - او هغه خیالات په ذهن کښې.بیا را تازه شو چې کهٔ زهٔ مخکښې مړشوم نو بیا به څهٔ چل کېږي او کهٔ دوئ مخکښې مړهٔ شول نو بیا.... بیا به څهٔ چل کېږي؟ هم په دې پرېشانه خیالاتو کښې جُمعه ګل ښتې ته اورسېدو.... زر زر ئې ګلبه په ښتې ورګډه کړه. په خپل سوچونو او فکرونو کښې ورته هلهٔ د وخت اندازه اونهٔ لګېده خو چې سر ئې راپورته کړو نو نمر نیم آسمان له راغلے وهٔ - د جمعه ګل زړهٔ سپین سپین کېدو .... د کلي په لار ئې یو نظر واچولو خو فقیرګل ښکاره نهٔ شو - دهٔ بیا غوي له چوکه ورکړه او په زړهٔ کښې ئې ووے چې فقیرګل دو تېر راوړي نو، نو ما به د الو غوښتې و ښکے اړولے وې ....

خو..... په دې کښې د کلي نه نمبردار سړے را وليږلو چې خان

دا غلي دے . ټول دهقانان را غلي دي فوراً حجرې ته را شه -

زمونږ ټول کلے دد ئې اکي يو خان جاګير و - او د کلي ټول

دهقانان د دې اکي يو خان لکه چې غلامان وو ....

خان به کله کله زمونږ د کلي چکر لګولو - په خپل جاګير

به ګرځېدو او د خپلو دهقانانو د حالاتو به ئې ځان خبرولو -

دا اکي يو خان به چې زمونږ کلي ته را غلو نو دے به يو

سم کړي کټ کښې لکه د فرعون کېنناستو او ټول دهقانانو

به په شنه منډه د دې خان د سلام د پاره ځان حجرې ته

را رسولو او ګېر چاپېره به په مزکه د پښو په سر ناست و -

نن هم چې دا اکي يو خان کلي ته را غلو ... په کټ کښې کېنناستو -

خلق په يو ځو د سلام د پاره راو چلېدل او په مزکه د پښو

په سر کېنناسته نو خان ګېر چاپېره په خلقو يو نظر واچولو -

ټول را غلي وو - ټول د سلام د پاره حاضر شوي وو نو ....

جمعه ګل ... ؟ جمعه ګل په دې خلقو کښې نه و - د خان سترګې

د ډېرې غصې نه ډېرې غونډې شوې - د نمبردار نه ئې

تپوس او کړو چې جمعه ګل څه شو ؟ هغه ورته وے چې

تخم ئې شيندلے دے دوه کيله ورته پاتې وو وے دا پټم

نو درځم .... د خان طبيعت خته شو - په غوږونو ئې

دا خبره نه رونه نکېده ، د خان سره ئې او وے چې رما

نه دوه کيله تخم زيات اهم شو .... حکم ئې او کړو

چې ورشئ لاس نيولے ئې راولئ .... دوه کسان ولاړې ته

لاړل ... جمعه ګل ئې لاس نيولے راوستو ـ جمعه ګل خان ته سلام اوکړو او خپل عُذر ئې ورته پېش کړو ـ خان نهٔ سلام واخستو او نهٔ ئې د دهٔ په عُذر غوږ اوګرولو ... حکم ئې اوکړو چې په څلورو بولۍ غوږونه او نيسه .... جمعه ګل په چيه خوله غوږونه اونيول او بيا ... ؟ بيا په حجره کښې يوه غټه تيګه ... ډېره غټه خدائے مې دې غاړه نهٔ نيسي خو د لسو منونه به سپواوه په دې تيګه به د کلي خلقو د لد رسي تهکولې .... حکم اوشو چې دا تيګه جُماګل ته په ملا کېږدئ .... څلور کسان راپاڅېدل ـ دغه تيګه ئې راپورته کړه او جمعه ګل ته ئې په ملا کېښوده .... تيګه ډېره درنه وه ـ جمعه ګل ډېر فرياد ونه اوکړل، خو د خان په زړهٔ د رحم اوبهٔ توے نشوې ـ

بل خوا د جُماګل ښځې تنور اچولے وُ ـ په تادۍ تادۍ ټکياوه سکرکان ئې په تنور کښې پورې کړي وُو ـ هغې سره د جُماګل فکر وُ ـ هغې ته پته وه چې سړي سحر چائے هم نهٔ دي څکلي هغه به اوږے وي ـ ډېر به اوږے وي نو چې روټۍ ورله زر اوليږم ـ سکرکان ئې راونړول په دسترخوان کښې ئې زر زر اوتړل ـ شوملې ئې په بټکي کښې واچولې اوزوے ته ئې اووے چې ځغله په منډه پټي ته ځه پلار به دې اوږے وي ... دې لا دا خبره کوله چې په دې کښې يو ماشوم په منډه منډه راغلو او د جُماګل ښځې ته ئې

اووے چې "خان" جمعه ګل یاندې غوبرونه نیولي دي او
د ججرې هغه غټه تیګه یې ورته په ملا سوره کړې ده...
د جمعه ګل ښځې سینې له درز وکړه و - سرتور سرپښې ابله
پښې په شنه منړه ججرې ته په ژړا راغله - فقیر ګل هم
په مور پسې منډې وهلې .... مور او زوے دواړه په
ژړا انګولا په ججرې را ننوتل .... د جمعه ګل ټبر خان
ته منت اوکړو چې "خان" معاف یې کړه - ماشوم فقیر ګل
یې ورته په ښو کینې سوملولو چې ددې ماشوم دې ورانو
ورانو کړېکو ته اوګوره چې جمعه ګل معاف کړه .... خو دَ
خان په زړهُ کښې رحم را ننغلو - د جمعه ګل دَ ټبر ژړا انګولا
او د فقیر ګل چغې د خان کاڼے زړهٔ نرم نهٔ کړے شو - دَ
جمعه ګل فریاد رو رو په کمېدو شو .... فقیر ګل دَ
پلار سرته ولاړ وُو ژړل یې - داسې یې ژړل چې ورسره
ناستو خلقو هم ژړل د جمعه ګل ټبر هم ژړل اوُ ورسره
یې ګړېوان هم سیرې ویرې کړے وُ - دَ سرو ښښتهٔ یې
هم په موټو موټو راشوکولي وُو - ډېره دَ غم ننداره
وه خو .... د خان غصه نهٔ سړېده او څنګه به سړېده
جمعه ګل څهٔ وړه ګستاخي خو نهٔ وه کړې - ډېره لویه
ګستاخي یې کړې وه - او ددې دومره لویې ګستاخۍ
سزا هم دغه ده چې جمعه ګل ددې تیګې دَ لاندې ساه
ورکړي چې صباله بل دهقان دَ خان دَ داسې بې عزتۍ

کولو جُرأت ورنهٔ کړي ..... او چې بهٔ ساعت تېر شو و
نو جمعه ګل یوه سلګۍ اووهله او ..... فقیر ګل یتیم
او د فقیر ګل مور کونډه شوه.

انا لله وَ انّا الیه راجعون

پښېماني

(اسو پلے) تېر ماښختن ؤ. شومه دم وه. په تاخ کښې د شمعې ډېوه تته تته بلېده ..... د ډېوې تورو تورو لوګو په کوټه کښې دهند وکار جوړ کړے ؤ.... شمشېر ډېر کوشش اوکړو خو خدائے خبر چې د هغهٔ د سترګو نه خوب نن کوم خوا تښتېدلے ؤ..... هغه ډېر کوشش اوکړو چې د سپېغوړ دا خبره د ځپلو معزونه اوباسي ......چې "لاس دې آزاد چې څهٔ کولے شې اوکړه" ...... ډېر کوشش ئې اوکړو چې دا خبره هېره کړي د ځپلو مغزو نه ئې اوباسي خو ...... خوتدئې اونهٔ کړو. د شمشېر په سینه کښې د سپېغوړ خبرې اور بل کړے ؤ. ډېر سوچونه ئې اوکړهٔ. د زړهٔ سره ئې ډېرې صلاحګانې اوکړې خو هېڅ په حساب ئې پوهٔ نهٔ شو چې څهٔ اوکړي ... کومه لار اختیار کړي .... خودکشي اوکړم؟ خو ......چې په کتب کښې په خوابهٔ خوب اوده ماشومانو باندې به ئې نظر پرېوتو نو ..... خودکشي؟ ..... زهٔ خودکشي اوکړم؟ ..... ځان اووژنم؟ چې د خلقو د پېغورو نه خلاص شم؟ خو..... دا سرې خولې ماشومان چا ته پرېږدم؟ ...... دوئ به

څه کوي؟ دوی به څه خوري؟ دوی به بیا په ړندو ګوتو
کښې لوغړېږي؟ دوی به بیا خپېړ ونه غواړي؟ ......
نه نه زه خودکشي نشم کولې - زه خپل ماشومان بېچي ړندو
ګوتو کښې لوغړېدو ته نشم پرېښودې -
(اسویلې) په تاخ کښې بله ډیوه هم هغسې بلېده - د ډیوې
تورې لوګې داسې ښکارېدل لکه چې د شمشېر د سینې نه راوتي
ساړه ساړه اسویلي د ډیوې د لوګو سره یو ځای شوي
دي ..... هلته د ډیوې باتۍ سوزېده او دلته د شمشېر
په سینه کښې اور بل و - د انتقام اور - د دښمنۍ اور -
د بېغورۍ اور - په شته جایداد کښې شمشېر د نادارۍ ژوند
تېرولو - دغه د نادارۍ ژوند چې نور نشو تېرولې -
هغه نور ناکام نشو کولې - او د بېغورۍ دې خبرې چې
"لاس دې خلاص که څه کولې شې نو ....."
دې خبرې خو شمشېر دې ته تیار کړو چې یا ځان او وژني او
یا د زور په مرۍ زور کړي او خپله حصه ترې نه قبضه
کړي .... شمشېر د ځان سره کړل دهبل ... "په شته جایداد
کښې دې زما بچي لوږې تېروي - ولې په دغه جایداد کښې
کښې زما حصه نشته؟ ولې نشته؟ نو بیا؟ په ټول جایداد
سپفوري ولې خېټه اچولې ده؟ زه به ..... خپل حق اخلم -
ان که د سر په بدل وي نو هم - او دلته د روستي پار په
بوګنوونکې خاموشۍ کښې شمشېر د خپل کټ نه راپاسېدو ...

کړه دنیږ ئې کښې اوږدې ته او ټوپک ئې ښه اوګې ته واچولو۔
...... ماشومان په خوږه خوب اوده وو۔ دَ دنیا دَ حاله
بې خبره ...... دَ خپل پلار دَ ارادو نه ناخبره په خوږه
خوب اوده وو۔ شمشیر په ماشومانو یو نظر واچولو....
دَ ماشومانو مور هم ټوله ورځ جاڼې وینځلې وې، هغه هم
دَ ځان د حاله بې خبره په خوږه خوب اوده وه ....
په تاخ کښې بلېدونکې ډیوې ته ئې یو نظر اوکتل۔ ډیوه
په سلګو وه۔ په آخرنو سلګو ...... او شمشیر ته هم خپله
ساه ځه لنډه لنډه او راښکلې ښکاره شوه،

شمشیر داسې محسوس له چې لکه دَ دې ډیوې سره دَ ده ژوند
تړلے دے۔ دا ډیوه په سلګو نه ده بلکه دَ ده ژوند په سلګو
دے۔ او چې څنګه دا ډیوه په سلګو سلګو کښې مړه شي دغسې
به زه هم په سلګو سلګو کښې مړ شم۔ ....
خو زه ......؟ زه پښتون یم۔ زما په مټو کښې زور شته۔
زه به داسې په آسانه تورې ډال نه غورځوم۔ په سلګو
سلګو کښې مرګ به زما دَ پاره پېغور شي ...... زه یو دَ
سپېغور پېغور لمبه لمبه کړم نو صباله به زما بچي دَ ټول
کلي پېغور څنګه اوزغملے شي۔ نه نه زه خپل بچي دَ
پېغورونو په سومبو سورې کېدو ته نشم پرېښو دے۔ کوم
شیز چې زه دَ خپل ځان دَ پاره غوره نه ګڼم هغه شیز څنګه
خپلو ماشومانو ته په میراث کښې پرېږدم۔ ځکه چې دَ خپلو

لمنې ته د سپوږمۍ د پېغور داغ د ټوپک د شپېلۍ نه
به وتې ګولۍ وا لوځوم ځم چې د سپوږمۍ په سرو وینو
د خپلې لمنې دا تور داغ د تورې نه سور کړم .... سور داغ
تک سور لکه سور ګلاب (خندا) شمشېر د کړکۍ او نفرت نه
ډکه خندا اوکړه او لاړو د کوټې نه ووتو - د تېرو تک تور
څادر په ټول کلي راخور وُ - یوه یوګنوونکې خاموشي وه -
لکه چې د کلي ټول خلق د مرګ په خوږه خوب اوده وُو -
سپي هم ټوله شپه د غپېدو نه پس په پهوساړو او د
پلالې په سنګرونو کښې اوده وُو - شمشېر په تُند و تُندو
قدمونو کوز کندې ته روان وُ - په زړه کښې ئې د انتقام
اور په قدم قدم لمبه کېدو - د زړه حرکت ئې تېزېدو -
نبضونو ئې ټوپونه وهل سا ئې لنډه لنډه کېده او
چې څه وخت شمشېرخېل منزل ته ورنږدې شو - د سپوږمۍ
د کور لویه دروازه ورته ښکاره شوه نو د ټوپک داوږې
نه راکوز کړو - جارچړ ئې ورله ډک کړو چې ..... په دې
کښې د نږدې جمات د منارو نه د لوئ الله د لويي کلیمه
الله اکبر په لاؤډ سپیکر کښې په ټول کلي کښې خوره شوه،
مُلا د سحر په بانګ وئیلو شروع اوکړه شمشېر پښه نیولے
شو - خدائے خبر چې ولې نن د سحر بانګ د شمشېر په زړه کښې
یو نوے طوفان راپورته کړو - نن خو د سحر بانګ د هغه دنیا
بدله کړه ..... څومره خوږ بانګ دے څومره زړه راښکونکے

آواز دے - ملا بانګ وئیلو او شمشیر د خپلو احساساتو په
سینه لاهو وه ..... خو خدائے خبر چې څه چل وه چې نن د
بانګ شمشیر په دې حقیقت باندې پوهے کړو چې دا دنیا
فاني ده - د دنیا ژوند د شمشیر څو ورځې دي - د دې دنیا
هر څیز فاني دے - دا هر څه به د انسان نه دلته پاتې شي -
دوه لاس او دوه پښې به تړې نه روان شي خو د دې باوجود
هم ځنې ځنې انسانان د حرص په خړ سیلاب کښې لاهو
شوي دي - د دې باوجود هم یو انسان راپاسي او د بل
انسان په مرۍ چاړه راکاږي - یو رور راپاسي د بل رور د
بچو د خولې نه نوړۍ راوشوکوي یو رور راپاسي د بل
رور سینه د ټوپک په ګولۍ غارغار کړي؟ څومره ظلم
دے؟ څومره زیاتي ده - هم د ځان سره او هم د خپل بال
بچ سره ..... د شمشیر زړه ویرې اونیوو ..... رپېدے پرې
را غلو - هغه زړه چې څه شیبه اګاهو د نفرت او انتقام
په لمبو غرغنډې شوې وه - د سحر بانګ هغه لمبې مړې
کړې هغه اور ئې یخ کړو شمشیر خپله اراده بدله کړه ...
نه نه زه به هیڅ کله د جایداد د پاره د رور په سینه
کښې د ټوپک ګولۍ سره نه کړم - زه به هیڅ کله خپله
توره سرې وینو انګښله نه کړم - زه به هیچرې خپل
وریرونه په لاروکو څو کښې نو غړپیو وشه ورنکړم - خیر
دے که زما بچې نهر وي، خیر دے که زما په جایداد

زما مشر رور قبضه کړې ده، ورور څوک دے؟ زما رور دے کنه؟ د رور بنځه څوک ده؟ هم زما بهابي ده کنه او د سیفور بچي هم زما بچي دي کنه - رور زما رور دے - زما وینه ده - زما متې دي - نو ...... خپله وینه هم څوک په خپله تویوي - خپلې متې هم چرې څوک د خپل ځان نه پخپله پرېکوي؟ ...... نه نه داسې نهٔ شي کېدے - داسې به هیچرې اونهٔ شي - زهٔ به هیچرې داسې اونهٔ کړم ......
سیفور دمزکې آمدن څهٔ تهول خو پخپله کېږه کښې نهٔ اچوي - په خپلو بچو او خپلې ښځې باندې ئې خرچ کوي. نو ...... اے ناپوهه شمشېره د سیفور اولاد کښې ستا اولاد نهٔ دے - د سیفور د اولاد خوشحالي کښې ستا خوشحالي نهٔ ده؟ ..... خبر دے کهٔ سیفور زما د بچو د خولې نه نوړۍ راشوکوي ده؟ هغه ته به ځان په دې ښهٔ ښکاري - خو زهٔ؟ زهٔ به هیڅ کله د سیفور ماشومان پردو کوڅو کښې لوغړېد وته پرې نهٔ ږدم ..... توبه خدا یه توبه د دې ناپاکې ارادې په سوچ مې غاړه مهٔ بنده وئ - اے لویه خدایه شکر دے زما زړهٔ کښې د انتقام اور دې په خپل فضل سره یخ کړو ..... ځم خپل کور ته واپس ځم - خبر دے زهٔ به محنت مزدوري کوم او د خپلو بچو پالنه به کوم - څهٔ د هر چا چا ئېدا دونه خونهٔ وي - زهٔ به دا او گڼم چې زما چائېداد هډو وُنه - زهٔ دومره بې همته خو نهٔ یم چې کښې د خپلو

بچو د پاره به روزي ګټم پېدا کولے - شکر دے په صورت
روغ یم شکر دے روغ رمټ یم - محنت مزدوري به کوم او حقه
حلاله روزي به بچو له راوړم - او اوس ......؟ اوس ځم چې
په جمات کښې نمونځ اوکړم او د لوئے خدائے نه بخښنه اوغواړم
شمشېر د سپفور د کوټې نه واپس کېدو چې په دې کښې
هغه په قبلې پسې راروان د خپلې کوټې نه را اووتو او څه
وخت ئې چې شمشېر ټوپک په لاس اولېد و نو پوهے شو چې
د شمشېر څه ارادې دي - خو .... شمشېر زر ټوپک اوکړې ته
واچولو او ورمنډې ئې کړې - سپفور ته ورتر غاړه وتو او
په سلګو کښې ئې ورته ټوله قصه تېره کړه سپفور
هم شمشېر له کلکه غاړه ورکړه او په ژړه ژړه ئې اوژړل...
قبلې ئې راستنه کړه - شمشېر ئې لاس نیولے کورته راوستو - او
چې لږه غرمه کېده نو لږ کړ په پولو پټو پړے ایښے وه.....
د سپفور د مزکې نه ئې د شمشېر حصه بیلوله - او خلق.....؟
خلق حق حیران وو چې دا څه وو او څه اوشو -؟
خوا دے دو نو حیرانېږ ئې هم - د انسانانو په سینو کښې خدائے
پاک د غوښې زړونه پېدا کړي دي - د غه د غوښې زړونه
نرمېږے هم شي - د غه د غوښې زړونه ډبرے هم شي - په
دې زړونو کښې الله تعالیٰ مینه محبت هم پېدا کړي دي - خو
کاش چې مونږ د غوښې په دغه یو ټوټې کښې په خپل صبر او
خپلې حوصلې سره د مینې او محبت او ده جذبات راوېښ کړو

ارمان چې موږ د دغه روبه ځای د ګوري نه کار واخلو چې موږ په خپل عمل سره يو ظالم په خپل ظلم او يو زياتي کوونکي په خپل زياتي پښېمانه کړو - په خپلو نارا موږ نادمه کړو - په خپلو بدوئ شرمنده کړو -

خو اے روښ زما يوه خبره د خپل ذهن پسکې پورې اوساتۍ - زما يوه مشوره دخپلې لارې مشال کړئ نو بيا اوګورئ چې ستاسو ټولې ګرانې آسانېږي اوکنه - ستاسو ټول نفرتونه په مينې او محبت باندې بدلېږي اوکنه - ستاسو ټولې دشمنۍ په يوې خوږې درنې او نه شلېدونکې ورورولۍ باندې بدلېږي اوکنه - او هغه مشوره داده چې

اے روښ د هر قدم د پورته کولو نه آګاهو د هغې په انجام باندې فکر اوکړئ - که چرې يو قاتل په دې خبره په سره سينه سوچ اوکړي چې د هر قتل انجام د پهانسۍ تخته ده - د هر قتل سزا دوزخ دے - نو زما په خيال چې هيڅوک به قتل اونه کړي - د غسې د هر غلط قدم انجام شرمندګي - رسوائي او پښېماني ده نو بيا د پښېمانه کېدو نه څه فائده - هغه د رحمان بابا خبره چې

ـه تېر ساعت په مثال مړے د لحد دے
مړي چا دي ژوندي کړي په دنيا

☆☆☆

"اِنتقام"

(اسو یلے) ژوند .... روژوند .... یوڅو ورځې ژوند .... دَ شمیر یوڅو گهړی ژوند .... دا ژوند کهٔ ډیر خوږ دے نو په ځني ځني حالاتو کښې ډیر تریخ شي ..... سره دَدې ظاهري رنګینو - سره دَدې دومره هنګامو - په حقیقت کښې ژوند تریخ دے .... دا بیله خبره ده چې مونږ خپلو ځانو نو له تیر ورکوو - خپلو زړونو له دهوکه ورکوو - په زور په ژوند کښې هنګامې را پیدا کوو - رنګینۍ را پیدا کوو - ګني حقیقت دا دے چې ژوند تریخ دے .... شته دَدې دنیا په مخ ګني یو انسان داسې هم چې دهغهٔ په زړهٔ به څهٔ غم نهٔ وي؟ دَ هغه په زړهٔ کښې به څهٔ ارمان نهٔ وي؟

هر څوک ناقلاره دي ...

غریب ناقلاره

امیر ناقلاره

کونډه ناقلاره

تورسرې ناقلاره

دَ اولاد خاوند ناقلاره -

بې اولاده ناقلاره

د دنیا په مخ هرڅوک نا قلاره دي - نو بیا ، ژوند ترڅو شو که ؟
په دې ترڅه ژوند کښې څنې وخت داسې حالات راپیښ اشي
داسې واقعات راپیښ شي چې ژوند زهر شي گنډه پرشي -
جماله ببو مې یاده شي - ښه مې یاده شي - هغه سروهلې بروهلې
جماله هغه لپونې سپېلنۍ جماله - هغه چې هروخت به ووتره اوتره
وه - هغه چې هروخت به لکه د پارې نا قلاره وه ..... ولې ؟
رونهو د ولې جواب ډیر دروند دے - ډیر بوگنو ونکے دے -
د ولې جواب خو د انسان په زړه کښې پرهرونه جوړوي نو
بیا .... ؟ بیا به درته زه څه ووایم چې جماله ولې داسې نا قلاره
وه - ولې داسې لپونې سپېلنۍ وه - ولې ئې شونډو داسې
پوستکي نیولي وو .... تاسو ته نه ده معلومه چې د جمالې په
زړه کښې اوربلید و دود اورد غولمبو د هغې په شونډو
پارونه جوړ کړي وو - جماله د انتقام په اور کښې سوزیده -
د هغې په زړه کښې د انتقام اور په غرغنډو و ....و انتقام
... د چا نه ؟ دیو داسې څیز نه چې هغه خبرې نه شوې کولے -
د دغه څیز د جمالې د شونډو په پارو څه کار نه ؤ - څو
بیا هم جمالې بس د یو سود په حیثیت د دغه بې ژبانه څیز
نه داسې انتقام وا خستو چې دد نیا د پاره ئې یو مثال پریښودو -
څه ووېمه جمالې .... چې ستا دا قدم گني خودکشي وه -
ستا دا انتقام گني گناه وه ... ته نه زه ستا دې قدم ته ، دې
انتقام ته خودکشي نشم وئیلے - تا خودکشي نه ده کړې -

جمالې بیو خودکشي نهٔ ده کړې - جماله خو شهیده ده - شهیده - ځکه
چې هغه مور وه - هغې دا هر څه د مورولۍ د جذبې نه ددې پرې
مجبورتیا د کبله کړې دي - د زوئ ... د زلمي زوئ ناګهانې
مرګ د هغې دماغ مفلوج کړې وه - هغه ئې لېونۍ کړې وه ...
څوک څهٔ خبر دي چې دیوې مور په زړهٔ کښې د اولاد د پاره د مینې
او محبت څهٔ جذبات وي څوک نهٔ دي خبر چې یو مور په خپل
اولاد څومره مینه وي ..... او چې څوک نهٔ دي خبر نو را دې
شي د جمالې بیو د لېونتوب نه دې ځان خبر کړي - د هغې په انتقام
دې ځاتونه پوئ کړي ، او بیا دې دا فیصله اوکړي چې د هغې
دا انتقام کني خود کشي وه ؟

جماله! زمونږ د کلي یوه سپین سرې بوډۍ - زمونږ د کلي یوه
غیرتي پښتنه بوډۍ - د دغې بوډۍ زلمي زوئ وُ چې
لونګ ئې نوم وه - روښو د لونګ د ژوند قصه به درته نهٔ
کوم - د دې خبرې د کولو هم څهٔ ضرورت نشته چې لونګ
مور څنګه لوئ کړې وُ - په څهٔ شوا خون ئې لوئ کړې وُ - جمالې
ته لونګ په غېږ کښې یتیم پاتې شوې وُ - او د خپل کُنډتون
دا ۲۵ کاله دې صرف د لونګ په د اره تېر کړي وُو - پردي
خدمتونه ئې کړي وُو - په دې طمعه چې لونګ به مې خدائے
لوئ کړي - او زما ټول ارمانونه به اورژوي .... د جمالې
په زړهٔ کښې ارمانونه ټوټ په ټوټ پراتهٔ وو - او کله به
چې ځان له ناسته وه نو د ارمانو نو تنسته بُوده به ئې رابرابر - وله

او یوه ورځ هم داسې د تصوراتو په دنیا کښې د ورکې جمالې
ترغوږو دا آواز راغلو " لوټک په سینه کښې ډوب شو"
.... دې آواز د جمالې دنیا د سترګو په رپ کښې دړې وړې کړه -
د مور دپاره دا آواز د شین آسمان تندر وُو چې په جمالې راګوزار
شو -

دوستو! زهٔ درته د جمالې د هغه بې واره چغو - هغه
د لیونو په رنګې تر کوره او تر کوڅې لیونئ لیونئ منډې
هغه چې په مخ سر وهلو ئې را باندې کړې - هغه چې کړسوان
ئې ځیرې ویرې کړو - هغه چې د سر ویښته ئې په موټو
موټو او شوکول - دا ټوله نقشه درته په الفاظو کښې نشم
بیانولے - ځکه چې ماسره دومره دردېدلي الفاظ نشته چې د هغې
د سپېرو سپېرو کوکارو نقشه پکښې را ځائے کړم - ماسره
داسې په غم لړلي الفاظ نشته چې د جمالې غم ته ئې وراغوندم -
ماسره دومره حوصله هم نشته چې زهٔ درته د هغه وخت او
هغه موقعې حالات په زور زیر ټیر کړم -
یو زړهٔ جمالې ته اووے چې راشه ته هم سینه ته ټوپ کړه
چې د زوے سره ستا هم د لاش هډو پته اونهٔ لګي - چې د لونګ
سره سم ستا غوښې هم د سینه کباب اوخوري - چې مور او
زوئے دواړه په یو رنګ مرګ مړهٔ شو - خو جمالې د زړهٔ سنه
ټپوس اوکړو چې زما دا عمل به د لونګ سره د مینې او همدردۍ
دپاره کښي د اظهار حق اداکړي؟ او دا حق کهٔ اداشي نو زما

92.jpg

په زړه کښې چې د انتقام کوم اور بلېږي دا به کله سوړ شي؟ نه دا اور داسې نه سړېږي - دا اور به صرف د انتقام په ذريعه سړېږي - او نن ... زه د دې کلي د خلقو په مخکښې قسم خورم چې زما لونګ په اوبو کښې مړ شو زه به پس له دې نه تر مرګه پورې د اوبو څاڅکے د حلق نه تېر نه کړم .... جمالي قسم اوخوړ - او د دې قسم نه پس د لونګ مور د اوبو کټورے شونډو ته نزدې نه کړو - ورځې تېرې شوې ، هفتې تېرې شوې خو د جمالي د حلق نه د اوبو څاڅکے تېر نشو - ژبه ئې داسې اوچه وه لکه لرګے - لکه د سادرين لوټه .... آخر تر کومه پورې - خلقو ډېر کوشش اوکړو چې جمالۍ يو کوټ اوبه اوڅکي خو جمالي نه د چا منت منلو او نه زارې ..... آخر تر کومه پورې ... تر کومې پورې به غمژپلې مور د تندې مقابله کوله - تر کومه پورې به د خپل قصد پوره کولو د پاره د ژوند سره په ېزولو وه - آخر حوصلې جواب ورکړو - د حالاتو د مقابلې د پاره توان ختم شو - د زنکدن علامې شروع شوې - جمالي حق ته سترګې اونيولې نو په داسې حالاتو کښې د محلت ټولې زنانه د اوبو جام د جمالي شونډو ته راونيوه ..... خو د لونګ مور د اوبو جام له ټېله ورکړه - او په سترګو سترګو کښې ئې دغه ښځې ته اووے چې ..... زما په غېږ پورې خندا مه کوه زما د انتقام په لاره کښې اړيکې مه پېدا کوه ..... پرېږده چې زه خپل قسم پوره کړم - پرېږده چې زه خپل انتقام واخلم ... او چې څو لحظې نورې تېرې شوې نو جمالي خپل قسم پوره کړو - جمالي خپل انتقام پوره کړو - مرګ له غاړه غړې ورغله خو څاڅکے اوبه ئې د حلق نه تېرې نه کړې - او هغې د اوبو نه د خپل لونګ

بدل وا خستو -

(اسو پلے) اے دمیانو زرا منو څه پوے شوی ؟

د مور مقام درته معلوم شو ؟

د مور ذړه درته معلوم نه شو ؟

لیږ په خپلو کړو اتو کښې سرو نه ښکته کړئ او د خپل

هغې عمل جائزه واخلئ کوم چې تاسو زامن د میاسند و

سره کوي -

اے د ځواني په نشه مستو زلمو تاسو مه کوئ کوم چې د

مور سره ضد او نه قصداً کوئ - مور مه خفه کوئ -

مور مه ژړوئ - د مور د خفګان سره به درته الله خفه شي

د مور په ژړا باندې عرش په لړزان شي .... د مور دیر

لوے مقام دے ډیره لویه درجه یې ده - د کومې مور د

پښو لاندې چې جنت وي نو د هغې درجه او مرتبه څنګه

د هر چا نه اوچته نشوه .... ؟ مور ډیره مقدسه هستي

ده - او ددې مقدسې هستۍ عزت او احترام په هر

اولاد باندې لازم دے - بلکه فرض دے - او کوم اولاد چې دا

فرض ادا نه کړو نو خپل آخرت یې خوار کړو - خپل ځان یې

د دوزخ د طبق حقدار کړو -

اوښکې

(اسوېلې) روستې پارۀ - مُلا لا بانګ نۀ وُ وېلې - ټوله دنيا په
خوږۀ خوب اوده وه .... چُپه چُپيا او بوګنوونکې خاموشي
..... نۀ د سپو غپار او نۀ د چڼ چغو آواز - کله کله به د يونيم
چرګ آواز په دې خوشي بېده ياکښې تر لرې لرې پورې خور شو
او زما د ويرې نه خور ووس زړګے به په څۀ قدر دې راغونډ
شو ..... د اوبو وارمې وُ - يُوم په اوګه بېښې ابله پښې
تُند تُند پښې ته روان وم - لار را ته سمه نۀ ښکارېده - په
خپل دليل تلم ..... چې لوېږې اديرې ته اورسېدم نو ......
څه فرياد غوږونو مې تر غوږ و شو .... او فرياد ..... زړۀ
بوګنوونکے فرياد - د پښو لاندې نه مې مزکه اوتښتېده - زړۀ
مې په درزېدو شو - په ځاے اودرېدم - کليمې مې په ځان چُف
کړې - باباګان مې را اولړزول - په دې اديره کښې زۀ څو ا
عالم
هم څو څو ځله ويربدلے يم - دا ډېره درنه اديره ده - دلته غيب
ډېر زيارت دي .... ځکه خو چې ما فرياد واورېدو نو رپېندې
وا خستم - د کوکښې شا ته کښېناستم او غوږونه مې د فرياد په
لُوري اونيول ..... فرياد ..... د ښځې فرياد معلومېدو د زړۀ
ڈټل نه راوتے فرياد .... په هر فرياد کښې بې شمېره طوفانونه

ښکاریدل - ما داسې محسوسوله چې لکه په دغه وخت کښې د اديرې
کاڼي بوټي وُنې غنې هر څه په فریاد وُو - داسې معلومیده
چې لکه شپه دا فریاد نور نشي زغملے نو ځکه داسې په منډه منډه
مخ په وړاندې روانه ده او د صبا ستورګه ددې فریاد د اوریده و
دپاره په بوګنید و نکو قدمونو رو رو سا ښیولي را روانه ده.....
زه هم هغه شان غلے ساه دا ښکلے ډکر کښې شاته ناست وم - شپه
ساعت تېر شو - دنیا رو رو راخورېده - په خوا و شا جماتونو کښې
د سحر بانګونه شروع شول - خو زما په سینو کښې لا هغسې دم نه
و..... چې دنیا ښه راخوره شوه نو رو رو په آرام آرام د فریاد
په لوري روان شوم .... فریاد اوس کم شوے و. څه ګورم
چې د یو قبر د پاسه یوه ښځه په سره جوړه کښې چې لاسونه
پښې ئې په نکریزو سره وُو خوره وره پرته وه. زړه مې یو درزا وکړو.
په سترګو مې تیاره راغله ..... دا؟ دا خو د شیرین قبر دے.
د ځوانې مرګ شیرین - د نیمه خوا شیرین - د مور پلار د اِکې
یوزوے شیرین - هغه شیرین چې تېره شپه ئې د واده ډولۍ کور
ته راوړلې وه - چې مور پلار ئې په واده د خپل زړه ارمانونه
رښتولي وُو .... هغه شیرین چې د جمالي دیو نظر کتو دپاره ئې
په کلونو انتظار کړے و ...... نن هغه شیرین د جمالي دیو نظر کتو ته
مخکښې په دې خوشې بیابان کښې د خاورو د دې څلي د لاندې په خواږه
خوب اوده دے - ما ته سمه ستې د شیرین د واده شپه راپه مخکښې شوه.
څومره خوند و د شیرین په واده کښې .... څومره په خوشحالۍ

خوشحالیږ سو د شیرین ډولۍ راوړلې وه او بیا دواړه په شپه
هغه ترتېر ماسخته پورې شیرین په حجره کښې د دوستانو سره
څومره خوندناک ګپ لګولې وُ - او بیا مونږ هغه کورته په تلو
مجبوره کړو - چې څه څوک یې ستا په انتظار کښې وي .... شیرین
سُسکې غونډې شو او کورته روان شو - په تُند و تُند و قدمونو
..... د هغه کورته ډېره تادي وه - د هغهٔ په زړهٔ ډېرې خبرې
وې چې جمالې ته یې کول غوښتل - څهٔ ګیلې هم وې او څهٔ مانې
هم - څهٔ وعدې هم وې او څهٔ لوظونه هم - ډېرو خبرو - ډېرو
سوالونو او ډېرو تپوسونو د هغه په زړهٔ کښې دغې جوړې
کړې وُ - هم په دغه سوچونو کښې هم په دغه فکرونو کښې د جمالي
د دیدن خوبڼې تلوسې یې په زړهٔ پورې ځغښتې یبولے روان وُ، چې
شیرین خپل منزل ته ورنږدې شو - چې خپلې کوڅې ته ورنږدې شو -
نو ناګهانه درې ډزې اوشوې - هغه په ورومبۍ ډز شیرین پرځې
راپرېوتو - جوړې د زړهٔ په سر لګېدلې وُ - د هغه زړهٔ په سر چې
کوم د چا د لیدو د پاره ناقلاره وُ - چې کوم په دغه وخت کښې د
مینې محبت د جذباتو ته لبریز وُ، د هغه زړهٔ په سر شیرین اولګېدو -
او چې د حُجرې خلق ور رسېدل نو هغه یوه آخرنۍ سلګۍ اووهله
او په دغه سلګۍ کښې هم د هغه په شونډو د جمالي نوم وُ - ......
شیرین ساورکړه - د زړهٔ خبرې په زړهٔ کښې پاتې شوې. نهٔ یې
د جمالي مخ اولیدو او نهٔ یې ورته د خپل زړهٔ خبرې اوکړې .....
د شیرین مور لکه د لېونو دامنونې کړې - پلار یې سرتور سر.

او پښې ابله پښې را غلو .... او .... جماله؟ جماله هم په سره جوړه کښې پښې ابله پښې او سرتورسر د شیرین سرته ولاړه وه د جاڼي سپین په مزکه پروت ؤ په مرګ ټې هم په شونډو مسکا خوره وه - لکه چې جاڼي ته وائي چې "اے نادانې پېغلې خندا کېږه هر - په دنیا کښې د هیڅا ټول ارمانونه نشي پوره کېدے ..... دغه یو ارمان مونږ ډېر پوره شو - او ته په سره ډولئ اوسره جوړه کښې زمونږ کره راغلې - او نو .....؟ نور ملاقات به په هغه جهان کښې کوؤ - کوم ځاے چې نه غم شته او نه مصیبت - کوم ځاے چې نه قصد شته او نه حسد - کوم ځاے چې د دوؤ مینو ترمینځه څوک دیوالونه نشي وهلے" ..... جماله غلې ولاړه وه .... ټول کلي د ځواني مرګ

شیرین په ناکهانه مرګ د غم اوښکې تویولې - خو جماله غلې وه - د مزکې غبرخو د جاڼي نه .... دغې په سترګو کښې اوښکې نه وې .... حیرانه وه چې دا څه وؤ او څه اوشول؟ دا زه کوم ځاے وم - کوم ځاے ته راوُرسیدم او په کوم ځاے کښې پاتې شوم.. او غونډي په مزکې کښېناسته - د شیرین په وینو لړلے سرټې په خپل پټون کېښودو - څونګه سونګه کښېناسته ..... پکار ده چې په دغه وخت کښې جاڼي په دیتو دیتو ژړلے وے - پکار ده چې د شیرین په وینو لړلے مخ جاڼي په خپلو دنو دنو اوښکو وینځلے وے خو .... د جاڼي په سترګو کښې چې اوښکې نه وې نو ځکه هغې ژړلے هم نشو ..... او چې څه وخت شافي بیو او وې چې جماله

سپېره ده، دومره سپېره چې ! ددې سره د شیرین د پاره دود او ښکې هم نشته .... د جالې په زړه تیاره راغله ... یوه تیره کږیکه یې اوو هله او بې هوشه په شیرین راپرېوته .... د شیرین مور پلار ناوے جاله د لاس پښو ته راونیوه او یو خوا ته کټ کښې یې ورواچوله -

رو نبي ! چېرې د غم ساعت و .... سمه د قیامت شپه وه - سباله ماښکر چې کېږي و نو د شیرین جنازه پورته شوه - د ځوانی مرګ شیرین جنازه - د مور پلار د اکې یوزوے جنازه - دیوې شپې د زلمي جنازه .... مور پلار په وژه ځوله ژړل - هرچا ژړل - ټول کلي ژړل - نوجاله .... ؟ جاله هم هغسې ګونګه سونګه وه - جنازه پورته شوه ... شیرین خاورو ته او سپارلے شو .... قبر یې جوړ شو او هم هغه د واده ځغرې په قبر اوغوړولے شوه .... خلق د کلیس زوړ نه سرونه کلي ته واپس راغلل -

او او س .... ! او س دا هغه دیوې شپې ناوې جاله ده چې بېګاه یې ټوله شپه د شیرین په قبر تېره کړې ده - زه ورډوان شوم - ماوے چې راپورته یې کړم او ورته ووایم چې اے د اکې "یوې شپې ناوې" خه بس دے کورته لاړه شه -

"مرې چا دي ژوندي کړي په ژړا"

خو چې زه ورنزدې شوم نوجالې لکه د لېونو د قبر سره خبرې کولې .... "شیرینه - بې وفا شیس ینه ! دوه خبرې دې هم راسره ونه کړې او لاړې - دا وه ستا هغه مینه ؟ دروغژنه چې مینه دې

بیا لېونشوه نو لا نې دې څه له کولې؟ بې وفا دومره ځوبه را ښکاره شوې وې چې د وادهٔ په څهرو کښې خو مې یې د لې قدر له وې نیمه خوا زلمیه داسې زړه سوړ شوې - زړهٔ سپېره دې چا ته پرېښودم -

شیرینه ماخو د ځان سره د ارمانونو یوه لویه دنیا راوړې وه - ماخو ځان له د خوشحالو یو لوئے محل جوړ کړے و - بې وفا څنګه دې د سترګو په رپ کښې زما د ارمانونو دنیا ورانه ویجاړه کړه -

شیرینه! یو دوه خبرې راسره اوکړه صرف دوه خبرې چې دا زړهٔ مې په لږ غوندې ډاډه شي - ستا دې د ښکلي وادهٔ په دغه څهرو قسم وي کومې چې اوس ستا په قبر غوړېدلې دي - ستا دې زما د ښکلو لاسونو په نکریزو قسم وي شیرینه چې دوه خبرې راسره اوکړه - دوه خبرې - دوه .... جمالې یوه سلګۍ اووهله او د سلګۍ سره د یوې شپې ناوې یخه وه - او چې اومې کتل نو په سترګو کښې یې دوه غټې غټې اوښکې لکه ملغلرې اوېزان وې -

(اسوېلے)

روښو ډېره دردناکه ننداره وه - زړهٔ مې غوښتل چې په چغو چغو اوژاړم زړهٔ مې غوښتل چې لاړشم شاقي به یو راولم او ورته اوښایم چې جماله سپېره نهٔ وه - راشه اوګوره د جمالې د سترګو نه اوښکې راتوې شوې داسې اوښکې چې تل له ادیره ئې اولړزوله، داسې اوښکې چې قیامتونه پکښې پټ وُو -

چیچې

لکه چې نن سیند بیا په غورزنګ ؤ - شل کاله وړاندې
چې کوم سېلاب راغلے ؤ او د کوم سېلاب یوې چپې چې ملاله
د ځان سره راوړې وه - لکه چې هغه سېلاب نن د هغې په
سینه کښې بهېدو او د سترګو نه ئې روان ؤ -

د دوؤ میاشتو ماشوم ناجوړه زوئے د ملالې په غېږ
کښې پروت ؤ ژړېدو - د ډېر ساعت نه ئې اوچې سلګۍ
وهلې څو اوس داسې غلے شوے څونډې وُه ملاله نهٔ د ځان
د حاله خبره وه او نهٔ د زوئے د حاله - په مزکه ئې پرلت
وهلې وه او زوئے ورته په غېږ کښې پروت ؤ - د ملالې کړېوان
پرانستے ؤ - بس سر - خیر نه څخته - داسې معلومېده چې
لکه د ملالې کړېوان هغه ژوند پرانستے وي - کوم چې د
سکره راسې د هغې په سینه کښې الوتو - خدائے خبر چې په
هغه خبره کښې څهٔ وو کومه چې ګلدېن نن سکو هغې ته
کړې وه - او کومه یوه چې کله هم هغه ملالې ته اوکړه -
نو د هغې زړهٔ یوه ئې ناقراره کړو - د هغې دنیا به ئې تباه
کړه - باران - سیلۍ او طوفان یو راغلو او د ملالې د
سترګو نه به روان شو - د ملالې قرار - صبر او هغه لږه

ډېره تسلي کومه چې د ماشوم زوئ په وجه دهغې زړه
ته وه - هغه هرڅۀ به د سترګو په رپ کښې په طوفان
کښې لاهو شو - خو ګل دین د هرڅۀ نه بې پرواه د افیمو
په نشه کښې نیم ویخ او نیم اوده ؤ - هغه دهیڅ نه
نۀ ؤ خبر - ګل دین موچي ؤ - په کلي کښې به یې د زړو پیزار
مرمت کولو - د افیمو نشې د هغۀ نه په ځوانه خوانۍ
کښې بوډا جوړ کړے ؤ ...... ملاله په پېغلتوب د
ګل دین د شکي طبیعت او سخت مزاجۍ نه خبره وه - او کله
کله به چې د کلي پېغلو د ګل دین د سخت طبیعتۍ ذکر
ملالې ته اوکړو نو هغه به ورته مُسکۍ شوه او
جواب به یې ورکړو چې خیر دے د وادۀ نه مخکښې هر
زلمے داسې وي او چې وادۀ اوکړي نو بیا .... بیا به
کۀ خیر يي هرڅۀ سم شي ...... او د وادۀ نه پس څۀ
موده ګل دین سم دم ؤ .. د ملالې سره یې ډېر ښۀ تعلق
ؤ خو رو رو هغه بیا په زړۀ لار روان شو سپکې سپورې -
سټغې خبرې او رټل - هر وخت به په نۀ څۀ خبره بد یې
ردې ويل د ګل دین عادت شو - او یوه ورځ خو یې هر چې
ملاله په نۀ څۀ خبره راګیره کړه او وې وهله نو د ګل دین
په دې زیاتي د ملالې زړۀ ته لویه صدمه اورسېده ...
او بیا دا څۀ یوه ورځ نۀ وه بلکې وهل او ټکول د ملالې
تقدیر شو - دې ټولو ناراموته ملالې غاړه ایښودلې وه -

102.jpg

دا هر څه هغې زغمل خو ..... بیا دا خبره؟ دا خبره هغې
نه شوه زغملې دا هغې نه شوه برداشت کولې .... هغې دا
منله چې هغه په ماشوم والي سیند کېښې د سېلاب بیوې
چپې د ځان سره راوړلې وه - خو د هغې دا یقین ؤ چې
هغه ..... "هغه" نه ده څه چې ګلالین وائي .... ملالې د
ګلالین دا خبره نه شوه زغملې - او هر کله به چې هغه
ملالې ته دا خبره اوکړه نو د ملالې به د خپل ځان نه هم
زړه توره شو او د ګلالین نه به هم ورله کرکه ورغله .....
په دې اکېښې شک نشته چې د ماشوم د پېدا کېد و نه پس د
هغې مینه اوس تقسیم شوې وه - د ګلالین زور زیاتې ئې د
ماشوم زوئې په مینه کېښې را نغښتلې وه - خو د دې باوجود
هم د ګلالین دا خبره نه د هغې د پاره ښه وه او نه د ګلالین
د پاره او نه د هغوی د ماشوم بچي د پاره ښه وه ......
هر څو که د ملالې د ګلالین سره هغه هومره مینه نه وه لکه
چې ښځو او وه خو ..... بیا هم خاوند خو ئې ؤ کنه؟ ملالې نه
غوښتله چې خاوند ورته څه داسې خبره اوکړي چې هغې له
پرې د خپل ځان - خپل خاوند او د خپل ماشوم زوئې درې
واړو نه کرکه ورشي - خو هغه بېوسه وه، هغې خاوند
نه شو منع کولې - ملاله به د ګلالین نه دومره ویرېده چې
د هغه په مخکښې به ئې په زوره ساه هم نه اخسته .....
نن سحر هم هغه چې د کوره وتو نو په نه څه خبره ئې په

ملالۍ دا یا ندې کړې ینهٔ ئې اووهله او په تلو کښې ئې دَ
رینې غوندې تېره لهجه کښې اووے "حرامونې" او دَ
دې ټکي په اوریدو دَ ملالۍ په زړهٔ هغه تیارهٔ راغله
کومه چې دیره طوفان دَ راتلو نه اول راځي .... گلدین لاړو
د کوځې نه اووتو - او ..... طوفان راغلو .... سیلاب
راغلو - کوم سیند چې دَ ملالۍ په سینه کښې غورزنګونه
وهل هغه دَ ملالۍ دَ سترګو نه روان شو.... چپې ئې
وهلې .... دَ سحر نه ماځیګر شو څو طوفان دکمېدو یا دَ
اوریدو نوم نهٔ اخستو ..... کېدے شي چې دې چپو هغه
لاهو کړے وے - څو په دې کښې ئې دَ دروازې دَ لرې کېدو
آواز تر غوږ وشو.... دَ ملالۍ دَ زړهٔ درزا په زیاتیدو شوه
دَ هغې خیال وُ چې جوړ موچې گلدین راغلو، او خدائے خبر
چې ولې نن دَ هغهٔ راتلو کښې ملالۍ ته خپل مرګ ښکاریدو
.... څو .... جوړ هغهٔ نهٔ وُ دروازه هوا لرې کړې وه - په
کور کښې ګوټ اوبهٔ نهٔ وې - دَ جمالۍ سره فکر شو چې دَ هغهٔ
د راتلو نه مخکښې دَ سیند نه یو منګے اوبهٔ راوړي
نو بیا به کټے شي ..... هغې ماشوم زوے په ژړا په کټ
کښې پریښودو او منګے په سر دَ کوڅې نه اووته دَ واده نه
پس دوه کاله اوشول چې ملاله هم په دې لاره سیند ته دَ اوبو
دپاره ځي راځي .... نن خدائے خبر چې څهٔ چل وُ چې منګے په
سر په دې لاره اوبوله روانه شوه نو خپل پښه غلطوب ورته

راڅکېنې شو. په پېغلتوب هم ملاله څهٔ مالداره نهٔ وه.
ولې بیا هم دا لاره داسې شاړه او داسې سپېره څو نهٔ وه.
دوه کاله اګاهو به چې ملاله منګے په سر د نورو جینکو سره
په دې لاره اوبو له تله نو خپل ځان ورته دومره بې وسه
او مجبوره نهٔ ښکارېدو، ځکه چې د ګلدرین خیال او د
ګلدرین سره د ژوندون د پسکې په تړلو هغې ته ځان د
نورو همځولو جینکو نه ډېر شتمن او ښکاله ښکارېدو
خو هغه ټول خیالونه او خوبونه څو نن دروغ ثابت شول..
....دا ولې؟ او دا ولې؟ په جواب به ملالې لا سوچ کولو چې
مخامخ سند ښکاره شو. چُپ چاپ خلې غلې .... او خاموش
خاموش بهېدو ..... ملالې زر زر په تادې منګے ډک کړو او
په تند و تېز منو کورته را روانه شوه او چې کورته راغله
نو ماشوم یې ډېر ژړلي وو. ځکه چې اوس یې د ژړا په
ځاے اوچې سلګۍ وهلې .... ملالې منګے په کونج
کښېښودو. ماشوم یې راواخستو خپلې سینې ته یې راجوخت
کړو او یوه اوږده ساه یې واخسته د ماشوم سینې ته په
رانژدې کولو د هغې زړهٔ ته ډېر اطمینان اورسېدو. هغې
داسې محسوسوله لکه چې د هغې خوږ وور زړهٔ ته ټول غوږونه
شو ماشوم هم داسې ملالې په خپلې سینې پورې نیولے وُ
چې په دې کښې ګلدرین موچي د پښو دوه لچه په لاس په کوټه
راننوتو. او د راتلو سره یې په مړاوي آواز اووے .....

د ترن کار نه ؤ راغلی - بس دومره پسې مې کتلي وي چې
ځان له مې ایښي او د چاښو د پاره مې دا پئي راوړل "

ګل دین په دالان کښې خپل د موچي توب د سامان صندوقچې
کېښودو او د پیو ډولچه یې ملالۍ له ورکړه او ورته یې
اووې چې زه حجرې ته لاړ ځم چې راشم نو بیا به چاې څښم
..... ملالۍ ډولچه د ګل دین نه واخسته په چارګي یې کېښوده
او بیا یې ماشوم په غېږ کښې واخلو او د سوچونو او فکرونو
په سمندر لاهو شوه ..... په دې کښې پیشو را غله د پیشو
ډولچه یې پر مخې د چارګي نه راګوزار کړه ..... پئي توې شول
او د ملالۍ سره غم شو چې اوس به څه کوم - اوس به چاې
د څه نه څښوم - اوس که ګل دین را غلو او خبر شو چې
پئي د مزکې خوراک شول نو هغه خو به ما مړه کړي - هغه
خو به په دې تېر ما سختن ما د کوره اوباسي - او چې د کوره مې
اوباسي نو زه به چرته ځم - زه به کوم خوا ته ځم - زه به د
چا کوره ځم -

وخت په منډه منډه روان ؤ تېرېدو - ملاله هیڅ په
حساب نه پوهېده چې څه چل اوکړي ... په دې کښې
یې خپلې سینې ته پام شو - ماشوم تاجوړه ؤ تول ورځ
کښې یې سینه نه وه څښلې ..... سینه یې ډکه وه - د
ملالۍ سینه ډکه وه ..... هغې هرو نورې سوچ او نه کړو
خو ډولچه یې راواخسته او زر زر یې دواړه سینې په

راوړه کښي تشني کړي - پښتې ئې په نغري سوره کړه ....
او په څه ساعت پس چې ګل دين دَ ځجري نه را غلو.... په
کټ کښې کښيناستو نو ملاله په مړو مړو قدمونو لاړه - پياله
او چاے جوش ئې راوا خستل او ګلدين ته ئې په مخکښې کښښودل -
ګلدين پيالې دکوله او پيالې به ئې تشوله - ملالې په کښه
سترګه ګلدين ته کتل .... د هغې زړهٔ غوښتل چې را پاسي او
دګلدين دَ خولې نه پيالې راوُشوکوي او ورته اووايي چې
ګلدينه مړ کوه .... دا څهٔ کوې - دا چاے مړ شېبه دا چاے
چې په کومو پښو کښې پخې شوي دي هغه پيسې په تا حرام
دي - خو .... ملالې له به دومره زړهٔ چا ورکړے وے - دا
تولې خبرې کهٔ دَ هغې زړهٔ غوښتلے نو هم کولے نو ئې نهٔ
شوې کنه .... دَ هغې په زړهٔ يوه تياره تله او بله
راتله .... سوچ ئې کولو چې دا څهٔ وُو او څهٔ راپېښ
شو - دا نوې غمونه کښي لږ وُو چې دا نوے غم ئې د خپله لاسه
خپل ځان له راپيدا کړو ..... ساګ ترې نه سيلې اوړے
وُ - ماشوم هم دَ لوږې دلاسه الون بلون کولو - په ژړا
ژړا ئې زړهٔ سترے شو - ګلدين ډېر صبر اوکړو خو آخر
صبر ئې تمام شو - او په سختئ سره ئې ملالې ته اووے ...
څهٔ له ئې ژړه وې پيسې ورکړه کنه".... پيسې ؟ پيسې ورکړم
د څه پتره ورکړم .... دا سيني ته ئې واچوه کنه ".....
په سينه کښي څهٔ دي - تا چې کوم پيسې راوړلي وو هغه

پېښو توئ کړل - او ما تاله چائ د خپلې سینې په پښو کښې
پنځې کړې - هن ! ګل دین دَ کټ نه را ټوپ کړو - ځکه دَ کټ
سره نژدې ښځه پرته وه - هغه ئې راوُچته کړه او چې را
خطا ئې کړه نو ملاله څو ځله شوه څو دَ ماشوم دسرنه یوه سره
داره دَ ملالې په مخ خوره وره لاړه .... ماشوم اول یوه
ټپره کسریکه او بیا یې څو سلګۍ اووهلې او غلے شو - ملالې
دَ زوئ دَ سرنه دَ وینې دارې چې اولیدې نو بې هوشه په
مزکې پرېوته - او ګلدین ؟ ګلدین راپاسېدو - ملاله ئې دَ
څو نښتې نه اونیوه راوُچته ئې کړه - دهغې مخ په وینو
لېت پېت وه او په داسې حالت کښې ګلدین ورته اووے چې
یو - دوه - درې - تۀ په ما طلاقه ئې - څه او څه دَ دې
کور نه چې کوم څوا دې څو ښه وي لاړه شه ..... او ملالې
خپل ماشوم زوئ راپورته کړو او نیغه سیند ته راغله -
په سیند کښې سېلاب راغلے وُ - سیند په غورزنګ وُ چپه
به راتله او چپه به کښېناسته ... په دې کښې یوه چپه
راغله - دَ نورو چپو نه لویه ډېره لویه - او ملالې
ته داسې ښکاره شوه چې لکه دغه چپه دَ دې مور وي هغه
مور چې دې پېدا لې نۀ وه - چې دهغې په سینې دې چرې
لویې نۀ وي کړې - دې داسې محسوسه کړه چې دغه
چپې خپله غېږه خوره کړې ده او ملالې ته وائي چې اے
دَ دنیا غمونو ځپلې لورې را څه چې زۀ درله په خپله

108.jpg

غېږ کښې ځای ورکړم او ملا يې خپل زوی په سينې پورې کلک
نيولی د غه چپې ته ځان او سپارلو او د غه لويې چپې ملاله
په خپلې غېږ کښې واخسته او لاړه په قلاره شوه . او ملاله
دَ سترې ژوند دَ ستومانونه دَ ټول عمر د پاره خلاصه
شوه .

اِنسان اؤ انسانیّت

(اسو پیلے) ...... دَدې دنیا په ځ دېرداسې زړونه شته چې
دېرو غمونو پکښې تنهاکي جوړې کړې دي -
دېرداسې انسانان شته چې دَ څغوې زړونه
دېرو غمونو دلاسه
سوُرې سوُرې او غار غار دي -
دېر داسې پلاران شته
چې په ژړا ژړا ئې سترګي کوغالوته پرېوتې دي -
دېرې داسې میندې شته
چې په ژړا ژړا ئې دَ سترګو تور په سپین بدل شوي دي -
دېرې داسې تورسرې شته
چې دَخپل ځوان خاوند په ناګهاني مرګ ئې ځواني دَخاورو
سره خاورې شوې ده - چې ارمانونه ئې په اورستي شوېدي -
څو په ژړا دچا قسمتونه چرې نهٔ دي بدل شوي -
مړي چرې په ژړا نهٔ دي ژوندي شوي -
ارمان چې دَګلاب غوندې ښکلو اونیا ښته ځواني مرګانو
دَخپلې بودۍ مور
دَ خپلې زړهٔ چاودې مور دَخپلې غم ژبلې مور دَ زړهٔ سره -

د زړهٔ د تل نه را وتے فرياد اوريدے شوے
هغه فرياد چې عرش ئې په لړزان کړے وهٔ -
چې فرشتې ئې هم په سرو سترګو ژړولې وې
ارمان چې د ګلاب په رنګ شهيدانو څو
د پلار د سترګو نه بهاروان هغه سېلاب ليدے شوے کوم
سېلاب چې د سترګو په رپ کښې جهانونه غرقولے شي، کلي او
ښارونه ورانولے شي -
ارمان چې د ګلاب په رنګې
ښيمه څو ، شاه زلمو څو د خپلو کونډو تورې سرو
هغه سڼګي اوريدے شوې
چې کومې سپنګي د اورېدو ونکو په زړونو کښې زخمونه او
پرهرونه جوړوي -
اے د خپلې مور د سترګو توره ګلابه
تهٔ کښې د خپلې غم ژيلې مور فرياد نهٔ اورې
اے د خپل پلار د زړهٔ ټيکوې ګلابه -
تهٔ کښې د خپل بوډا پلار د سترګو نه روان
د وينو ډنډو اوښکو سېلاب نهٔ وينې
اے د چا تورسرې د ژوند ملګرے په ګلابه تهٔ د خپلې تورسرې
د پرهر پرهر زړګي نه د زخمي زخمي زړګي نه راوتے فرياد
نهٔ اورې -
اے بے غمه ګلابه د غه سڼګو څو ټول کائنات په لړزان کړے دے

دغه فریادونو خو عرش په لړزان کړے دے ۔

دغه د پلار د سترګو اوښکے خو کاڼي زړونه هم اوبهٔ اوبهٔ کوي روتهٔ ......؟

تهٔ بیا هم غږ نهٔ کوې،

تهٔ بیا هم خاموشه شونډې پروت یې!

ګلا به خدائے ګواه دے چې تا خو به د پردو په سترګو کښې اوښکې نشوې لیدے ۔

خدائے ګواه دے چې تا به د نیلې مور په تندي کښې د خفګان ګونجې نهٔ شوې لیدے ۔

تهٔ به د پردو پلارانو دپاره داد وې

تهٔ خو به د پردو تورو سرو دپاره دلاسه وې

نو بیا اوس ؟

اوس ولې داسې غلے پروت یې

اوس دې ولې داسې د صبر څادر اغوستے دے ؟

اے د پې غمې په خوانهٔ خوب اُودهٔ شهیده سر راپورته کړه او اوګوره چې غمونو او خفګانونو دې د مور په تندي کښې څهٔ رنګې په ټول مخ کښې یې کندې کېرې جوړې کړې ۔

ستا خوږ پلار خو هم ستا غم په خپل ناتوان زړهٔ پورې جُخت نیولے دے ۔ په هرچا ستا ګمان کوي

د هرچا په مخ کښې ستا نقشونه لټوي

خو ګلا به !

اے ښکلیه ګلابه !

ستا د تندي د نقشونو په شان نقشونه موندل څوک کړانه

خبره ده - نا ممکنه خبره ده -

ځکه چې ستا د تندي نقشونه څو

د رحمت فرشتو په خپل لاس جوړ کړي وو

نو ستا پلار څو د ورکي په شکل کښې دے - او په دې شکل

کښې ئې د هر څه جائزه واخسته هر تندي ته ئې ښه په

غور روکتل د هر انسان جائزه ئې واخسته

څو ګلابه ستا په رنګې څه د بل چا نشته

څو ګلابه ستا په رنګې تندے د بل چا نشته

ستا په رنګې نقشونه هم د بل چا کېدے نشي

نو ځکه زهٔ درته دا وايم چې ستا پلار به

ستا د تندي د نقشونو ارمان د ځان سره قبر ته یوسي -

زهٔ دا منم چې مړي چرې په ژړانهٔ دې ژوندي شوي

کهٔ مړو د پلار کو نه ئې ملا چرې ئېده شوے

کهٔ مړو د مور پر هر پر هر زړهٔ چرې کتے شوے

کهٔ مړو ته د نېلو تورسرو څېرې ګریوان او بېرسرونه ښکاره

کېدے شوے نو د مور فریادونو به ګلاب وختي راژوندے کړے وُ -

د پلار د سترګونه روان د اوښکو سیلاب به ګلاب وختي

د قبر نه په را وتو مجبور کړے وے څو ګلاب په داسې خوب

اوده شوے دے چې هغه د پلار د سترګو نه د اوښکو روان

سېلاب نهٔ وینې - چې هغهٔ ته د خپلې تورسرې څېرې ګرېوان
او بېرسرنهٔ ښکارې - چې هغه خپلې خوږې مور له د یوې خبرې
جواب هم نشي ورکولے - ارمان چې ګلاب صرف دوه خبرې د مور سره
کړے وے .

چې د مورې تسلي شوے وے
چې د مور ناقلاره زړهٔ ته لږ په قرار شوے وے

ګلابه ستا مور ستا په قبر باندې هره ورځ څڅه د دې د پاره اوښکې
نهٔ څڅوي چې ګني ته دې د قبر نه راپاسې او د دې د زړهٔ دا وړان
ويجاړ کنډر کور دې بيا آباد کړې ستا مور دا هم نهٔ غواړي چې
ته دې بيا زړے ماځيګر مسکے مسکے په کوټه راننوځې او د
مور زړهٔ دې دريا ندې بيا راټول شي .

ګلابه ستا مور هم لکه د نورو ميندو په رنګ مور ده
ددې هم په زړهٔ کښې بس اکې يو ارمان دے
يو داسې ارمان چې د پوره کېدونهٔ دے
تو څهٔ اوکړي د خپل زړهٔ نه مجبوره ده
د خپلو جذباتو او احساساتو نه مجبوره ده
ډېره مجبوره ده .

ځکه خو هره ورځ ستا قبر ته ناسته وي
ژړا هم کوي او فرياد هم
دعا هم کوي او تپوس هم
چې ګلابه څکه سر راپورته کړه

او مال د دواؤ، صرف دَ دواؤ خبرو جواب راکړه -

نو بیا اوده شه خپر دے

بیا درسره ژړه دا لوظ کوم

چې بل تپوس به درنه نهٔ کوم

بیا به دې دَ خوب نه نهٔ راویښوُم

بچیه صرف دومره قدر له راته اووایه

چې په کولیږ، دَ زړهٔ دَ سر د پاسه څونهٔ وے لګیدلے هغه ؟

ته څوړ شوے څو نهٔ وے هغه ؟

چې تا سڼګی وهلې نو څپله مور دې یاده کړې وه ؟

تا دا وئیلي وو چې " وئ مورے مړ شومه "

تا نه مور زار شه بچیه ! تا زما انتظار ولې نهٔ کولو

مرګ ته دې داسې تادي وه چې څپله مور هم درنه هیره وه -

په دومره اوږد سفر داسې بې تپوسه لاړې -

تا خو به دَ مورنه دَ تپوس نه بغیر بهر قدم هم نه اخستو

کلا به ! سر را پورته کړه بچیه

دا ټول حالونه راته په یو ساه اووایه

نو بیا خپر دے اوده شه

ژړهٔ درسره دا لوظ کوم چې بیا به ستا مور

ستا په قبر اوښکې نهٔ څڅوي -

ژړهٔ درسره دا وعده کوم چې بیا به

ستا مور ستا په آرام کښې خلل نهٔ اچوي

بیا به ستا مور د نیل خدای نه دا سوال کوي
چې ما هم تا سره ملګرې کړي - او دلته
تا سره نږدې - ستا په څوا کښې اوده شم

چې زه هم دا شم او په دې خوشې بیابان کښې - د مړو په دې قبرستان کښې تا سره څوا په څوا اوده شم - او چې داسې اوشي، چې ما هم خدای مړه کړي، چې زه هم تا سره په څنګ کښې ښخه شم - نو زما زړه ته به څومره تسلي اوشي - او ستا څوک ووروزړه به هم زما په راتلو را ټول غونډې شي - کنه ګلابه .... ؟

زویه ! په دې خوشې بیابان کښې - په دې تکو تورو شپو کښې په دې سیلۍ ګلي او طوفانونو کښې - په دې غرمو په دې تمرونو کښې څو مې داسې یوا ځې پرېږدونشي ......

رونړو - خوږو رونړو ! د ګلاب د ژوند دردېدلې قصه به دا وخت نه چېړم . د هغه د شپه سرې توپ پاڼه به هم دا وخت نه اړوم - د هغه د ځوانۍ صفتونه به هم نه کوم دا خبره به هم پرېږدم چې ګلاب په خپله سینه کښې د یو انسان زړه لرلو - یو داسې زړه چې پکښې د هرچا د پاره د مینې محبت او همدردۍ نه سېوا بل څه نه وو -

زه صرف دا تپوس کوم چې بیا ولې د یو پښتون د تماچې نه وتې ګولۍ، د دغه څوا نږدې انسان په سینه کښې سرې شوې -

بیا ولې یو تش د نامې پښتون را پاسېدو او د دې عظیم پښتون او عظیم انسان په پاکو وینو ې خپله لمن دا غداره کړه -

د ګلاب غوندې انسانان هم کښې د داسې عمل لائق وي د ګلاب غوندې پښتون سره هم کښې څوک داسې د کوکې او نفرت نه ډک سلوک کوي ..... ؟

او..... ! ډېر داسې ناپوهه پښتانه شته - ډېر داسې د ناپوهه پښتانه شته چې هغوی د بدګمانو او شکونو په څرسیلاب کښې لاهو شي، او د ګلاب غوندې د نېکو او خوږو انسانانو په وینو خپې منګولې سرې کړي -

نه پوهېږم چې دا لا کومه پښتو ده - دا لا کوم غیرت دے - زه خو د داسې خونړو دے اقدام ته پښتو نشم وئیلے زه خو د دغه ظالمانو دې حرکت ته غیرت نشم وئیلے - داسې قدم خو د پښتو او پښتون دپاره پېغور دے - دا حرکت د بزدلۍ او بې غیرتۍ یو ژوندے ثبوت دے - ځکه چې ګلاب انسان وه ..... بنې آدمان خو د دې مزکې په مخ بې شمېره دي خو انسانان پکښې د شمېر دي - نو د یو انسان وژل خو د انسانیت وژل شول -

نه پوهېږم چې دا خلق ظالمان، انسانان ولې وژني ؟ اے ناپوهو پښتنو انسانان مه وژنئ ..... انسان ګورے ډېر په مشکله پېدا کېږي .... د یو انسان نه په لکهونو بنې آدمان قربان شه - د یو انسان نه په لکهونو بنې آدمان ټوټې شه -

رونړو دغه عظیم انسان - دا د پاک زړه خاوند - دا د مینې محبت او شرافت مجسمه ګلاب، .... د تن نه څلور کاله اګاهو یوه ورځ ..... د ماښام په څره کښې .... ستړے ستومانه په تندو

ټنډ و قډ مونږ د ښار نه کورته راروان وو - داسې معلومېده
لکه چې د ګلاب نن کورته ډېره تادي وه - خدائے خبر چې څه
چل وه خو نن د ګلاب زړه څه بې واره غوندې درزېدو - په
سوچونو او فکرونو کښې ورک ګلاب وے چې څومره زر چې کېدے
شي چې کورته اورسم ...... او څه وخت چې د کر کښې شهید
ته راورسېدو نو ...... درې ډوبې ډزې اوشوې درې
ګولۍ د تماچې د شپېلۍ نه راووتې، او د ګلاب په سینه کښې
ننجې شوې ...... ګلاب راپرېوتو ...... ګلاب یو څو لتې
اوټکولې - ګلاب یو څو فریادونه اوکړل - زو بیا ...... بیا د
مور نیازبین زوے یوه سلګۍ اووهله او د همېش دپاره
غلے شو - ..... کلي ته خبر لاړو - خلق په یو څو راوچلېدل -
ټول را غلل - واړه - زاړه ښځې او سړي ټول راغلل . ....
په دغه ښځو کښې یوه د ګلاب مور هم وه - دغه مور سرتور
سر او پښې آبله پښې داسې کونتې را روانه وه لکه چې د ملا
تېر ئې مات شوے وي .... او واقعي چې د ګلاب د مور د
ملا تیر د تماچې درپو ګولو درې ځاینه چپ چور کړے وه ....
مور راغله - خپل نیازبین زوے ئې چې په وینو کښې ککړ
اولیدو نو ...... رونو هغه نقشه زه نشم بیانولے داسې
الفاظ زما سره نشته چې زه د ګلاب د مور د بیوتنوب حالت پکښې
احاطه کړم - ډېره دردناکه موقعه وه ډېره بوکنوونکے لمحه
وه - ...... د ګلاب مور لکه د لېونو بې واره او بې اختیاره چغې

او وهلې .... لویو ژړل ماشومانو ژړل. ښځو ژړل - هرچا ژړل
...... خو په ژړا څو چرې مړي نۀ دي ژوندي شوي - مور د
خپل زوئے ، په وینو لړلے سر په خپل پښتون باندې ایښودلې وه -
او په ژړا کښې ئې د ګلاب سره داسې خبرې کولې ..... زما ځواني
مرګه ګلابه تا خو څۀ جرم نۀ ؤ کړے چې ظالمانو درله دومره
لویه سزا درکړه - تا خو چې څۀ لیدلي وو هغه دې په عدالت کښې
ویئلي وو - چې څه دې لیدلي وو هم هغه ګواهي دې ورکړې وه - نو
د حقې وینا ګنې دومره لویه سزا وي"......

رونړو! د ګلاب مور اوس هم ژوندۍ ده - د ګلاب تورسرې
بي بي او د ګلاب بوډا پلار اوس هم ژوندي دي ځلور کاله د ګلاب
د مرګ اوشول - په ځلور کاله کښې په دې کور کښې بیا د چا په شونډو
خندا خوره نۀ شوه هغه ورځ شوه او دا ورځ شوه چې د ګلاب
د مور د سترګو اوښکې اوچې نشوې د پلار فریادونه او د
ګلاب د تورسرې آهونه ساړۀ نۀ شول -

خو اے د ګلاب پاکې مورې اوښکې دې اوچې کړه - اے
د ګلاب نیا غلیه پلاره فریادونه دې په قلار کړه - او اے
د ګلاب پښتنې تورسرې آهونه دې بس کړه - ګلاب مړ نۀ دے
..... بني آدم مړ کیدے شي خو انسان نشي مړ کیدے - ګلاب انسان
وۀ - یو داسې انسان چې چا د دنیا خلقو له - د دې کلي او مالت خلقو
له د انسانیت سبق ورکړے دے - ګلاب پخپله یو مینه وه - یو
محبت وۀ یو خلوص وۀ ، نو مینه او محبت چرې هم نۀ مري -

خلوص او شرافت هیڅ کله نهٔ مري ......

. بختورې دي هغه مېندې چې د ګلاب په رنګ زامن ئې زېږولي دي. بختورې دي هغه پلاران چې د ګلاب غوندې زامن ئې لوئے کړي دي . بختورې دي هغه تورسرې چې د ګلاب غوندې ځوان د ښځېنتوب نوم ورپورې دے ..... او ځکه ځوزهٔ دا وايم چې ګلاب ژوندے دے . هغه به ژوندے وي تر هغه وخته پورې چې تر څو پورې د دې کلي د دې علاقې په پښتون هم ژوندے وي . او اے شهيده ګلابه د شهادت دا لوړه مرتبه دې مبارک شه زمونږ دا ايمان دے چې تهٔ بخوا خپل خدائے په خپلو رحمتونو کښې نغښتلي ئې . نو اے خدائے بخښليه ګلابه جنتونه دې مبارک شه .

دوه یاران

ـه عَلَمه یو تر بل ځارېږئ

دنیا فاني ده مېلمانه دي صورتونه

او دنیا فاني ده د دنیا صورتونه د ساعت ګړۍ مېلمانه دي هېڅ پته نه لګي چې ساعت له څه شي ګړۍ له څه شي - هېچا ته نه ده معلومه چې زه به ترڅو پورې ژوندی یم او که نه - ترڅو پورې څه چې دا هم چاته نه ده معلومه چې زه دا ساه، یو ځل په خوله او یا سږو نو چې دا به بیا زما وجود ته واپس هم راشي که نه نو..... څومره بې اعتباره دې ژوند ؟ ځکه خو هوښیارانو ټپه کړې ده چې ـه

عَلَمه یو تر بل ځارېږئ

دنیا فاني ده مېلمانه دي صورتونه

څو ورځې چې لږ د دنیا د حالاتو جاج واخلو، د دې خلقو اندازه لږه واخلو - راځئ چې اوګورو چې دا د دنیا خلق ترڅومره حده پورې د یو بل ته قربانیږي - څومره کسان دي چې زړونه یې د انسان او انسانیت په مینه کښې ناقلاره دي - څومره کسان دي چې د بل په غم غمژنه دي - او د بل سره په زړه کښې مینه محبت او همدردي لري - په سلو کښې یو کس به ګڼې داسې وي؟ په

زړو کښې به یو کس ګنې داسې وي چې د هغه په زړه کښې د هر چا
د پاره، د ټولو انسان د پاره، صرف مینه او صرف محبت وي؟
..... زما په خیال خو نا ممکنه ده - زما په خیال خو ناشونې ده .....
نشته دو نو زموږ په زړونو کښې مینه نشته، زموږ په زړونو
کښې همدردي نشته .... موږ ده دوستي کوؤ، موږ ده تعلق ساتو،
موږ ده ورورولي کوؤ، خو د دغه دوستۍ، د غه ورورولۍ او د
دغه تعلق مزې دومره کچه وي، چې صرف په مذهب، قوم ټبر، مذهب و ټبر،
وطنونو باندې او ښلېږي - د دې دوستۍ مزې دومره کچه وي، چې
په ډېره معمولي خبره هم په منځ دوه ځایه شي-

د احمد او ګلاب مثال مې په مخکښې دے، .... د ګلاب هغه غار
غار سینه او د احمد هغه مات ځت به مې هېر نشي - او څنګه به مې
هېر شي، که ګلاب په شکل او نامه ګلاب وه، نو احمد هم تر څه
کم نه وه، د احمد په زلمي توب کښې هم د ګوتې ښسودو ځائے
نه وه .... دا دواړه زلمي همزولي وو، دواړو د دوه ویشتم کال
په څو کاټ قدمونه ایښودلي وو، دواړه د یو کلي وو، د یو کندي
وو، او دواړه یاران هم وو، .... شپه ورځې یو ځائے ګرځېدل-
یو ځائے کښېناستل او یو ځائے پا سېدل وو ..... دواړه ښه دوستان
وو، ډېر نزدې دوستان ..... د دغه خوږو دوستانو په یو
کونتره جهګړه شوه، صرف په یو کونتره - احمد ووے چې
زما په ښېره ناسته وه او ګلاب ووے چې زما په ښېره ناسته
وه ..... خبرې کړې شوې .... او دغه ګرمې خبرې ګرمېدې

کرېدې چې جهګړه ترې نه جوړه شوه، او په دغه جهګړه کښې احمد
دومره تاو واخستو چې لاړو کورته ټوپک ئې راوړو ..... او خپل
خوږ دوست، د چوتې یار، هغه چې شپه ورځې به یو ځائے ګرځېدل،
د هغه ګلاب په لړمون کښې د غوګین غبرګې ګولۍ سرې کړې او ګلاب
لکه دَ پګوړ لندې او پوړلېدو، په زمکه راپرېوتو او لکه د حلال کړې چرګ او پړپېدو
..... لاړو احمد دیوې کونترې د سره خپل دوست قربان کړو ..... د ګلاب مور
سرتوره راغله .... په زوړ راپرېوته ..... د ګلاب خوېندې په
ژړا انګولا راغلې، په ګلاب راپرېوتې دَ ګلاب ماشوم دور دَ
دنیا د حالاتو نه ناخبره دَ ګلاب سرته ولاړ وُه - او په ماشومه خوله
ئې لالا لالا کول - ماشوم څهٔ خبر وُه چې لالا د کونترې په تس
کښې لاړو - د خپل دوست د لاسه ..... ارمان دے چې د غه وخت نو
دا مزکه چاؤدلے وے، ارمان دے چې د غه وخت نو د آسمان نه کانړي
ورېدلے وے، خو .... نهٔ مزکه او چاؤده، او نهٔ دَ آسمان نه کانړي
اوورېدل ځو په چا چا به مزکه چوي - په کومه کومه واقعه به
دَ آسمان نه کانړي ورېږي - دا ګنې صرف ګلاب وُه چې خپل دوست
د زړهٔ په سر او ویشتو، نه .... داسې ډېر ګلابان احمدیانو د زړهٔ په
سر ویشتلي دي او لا به ډېر احمدیان راپاسي او ډېر ګلابان به دَ
یوې کونترې دَ سره زاره وي، .... نو ځکه خو نهٔ مزکه چړق
چوي او نهٔ دَ آسمان نه کانړي ورېږي .... لاړو ګلاب د دنیا نه
تېر شو، .... ځواني ئې خاورې ایرې شوه ..... مور هم ورله دَ وادهٔ هغه
جوړه راواخستې چې کومه به ګلاب دَ وادهٔ په پاننګ اچوله .... او

هم نغه د وادهٔ کوله ګنګې یې ورته په سرکړه چې په کوچې باندې به

دهٔ د وادهٔ څهره تېره له..... د ګلاب مړے، لکه د وادهٔ د زلمي خاوُرو

ته او سپاره شو..... راځئ چې د ګلاب د غم داستان د لته پرېږدو

..... پرېږدئ چې د ګلاب مور لکه د لیونو د شپې په خوب کښې ګلاب

ګلاب چغې وهي پرېږدئ چې د ګلاب خوېندې د ور په قبر خورې

ورې پرتې وي..... پرېږدئ چې د ګلاب پلار د زوے په قبر نعره

ورځ د ګلونو نوي نوي څهره غوړ وي او پرېږدئ چې د ګلاب

ماشوم رور هم د غسي د لالا لالا رینګټ غبروي..... ګورو

په چې ترڅو به د ګلاب مور په خوب کښې ګلاب ګلاب چغې وهي. تر

څو به د ګلاب خوېندې د ور په قبر خورې ورې غوړېدلې وي

ترڅو به يې پلار نعره ورځ د زوے د قبر د پاره نوي نوي څهرے

راوړي او ترڅو به د ګلاب ماشوم رور لالا لالا کوي. د مړګې مخ سوړ

دے هر قسم زخمونه د وخت سره سره څېله خوله ورولي......

راځئ چې لږ د احمد خبر واخلو..... د قاتل احمد د چالاسونه چې د خپل

خوږ دوست په وینو لړلے شوي وو چا چې د څلورو روپو د کونش د پاره خپل

یار وژلے وُ. د غه قاتل احمد پولیس اونیوُ.......

...... لاړه مقدمه شروع شوه، د دنیا ورځې قصه وه، په دریمه

پیشۍ کښې احمد شیشن شو. او شیشن احمد ته د پهانسۍ فیصله

واوُروله. اوُ احمد د پهانسۍ په کوټه د ننه کړے شو..... د لوی

لوی فولادي تمبو شاته، کوم ځاے چې په انسان د دنیا باد هم نهٔ

لږي. په هغه ځان له کوټه کښې ز لیمے احمد چې ایله شونډه یې شنه

شوې وه، چې په سر یې لا د وادهٔ څهره نهٔ وه تړلې. چې لا په پالنګ

نهٔ وهٔ اوورېدلې - چې په ډولۍ پسې يې چالا آلا نهٔ وې نارې کړې، هغه احمد د پهانسۍ په کوټه کښې بنديوان شو، دَ احمد مور هم د زوئ د ځوړې ليدو په ارمان وه، د احمد خوېندې هم دَ زور دَ ډولۍ په طمع وې، د احمد پلار هم دَ زوئ دَ وادهٔ خوشحالي ليدل غوښتل، خو هر څهٔ لاړل تالا ترغه شول، دَ شګو کوټيې دَ سترګو په رپ کښې ورانه شوه، ...... احمد په ژوندوني لاړو .... پلار يې ډېرې منډې ترړې اووهلې، اپيلونه يې اوکړل - رحم درخواستونه يې اوکړل، خو دَ ګلاب خون احمد ته اونه بخښلې شو، او د پهانسۍ حکم په ځائ پاتې شو، .... تاريخ مقرر شو، چې دَ راتلونکې مياشتې په څلورم تاريخ به احمد پهانسي کېږي - خو احمد لا اوس هم د پهانسۍ په کوټه کښې په دې انتظار ناست وهٔ چې اپيل به منظور شي، خو هر کله چې احمد خبر شو، نو د دنيا د ژوند نه يې توله توجه آخرت ته اوګرځېده، احمد په خپلو کړو پښيمانه وهٔ، بې شانه ډېر پښيمانه، د هغه نه د ګلاب ځوړ ديوې لحظې د پاره هم نهٔ هېرېده - او څنګه به هېرېده؟ ولې ګلاب يې دَ احمد دوست نهٔ وهٔ، ..... دوست يې وهٔ، يار يې وهٔ، خو ..... دَ دې باوجود هم دَ ګلاب قاتل وهٔ .... رو نو دَ پهانسۍ نه يوه ورځ اګاهو توله خپل خپلوان د احمد د آخري ملاقات د پاره جېل ته لاړل .... هر چا ژړل .... هر څوک خفه وهٔ .... او احمد؟ دَ احمد په وجود کښې ساه نهٔ وه، تک زېړ لکه کورکمان، غونډه سونډه توره بېره يې ساتلې وه، په لاس کښې يې تسبې وې - څومره ښکلې

ښکارېدو احمد! او ښکلے به ولې نه ښکارېدو، آخر ځوان وه،
زلمے وه .... احمد د ټولو نه ښکلے او ښائسته، د هرچا نه ئې ښکلے
او ښائسته، او چې ژغم ئې تمام شو، نو سترګې ئې پټې کړې،
آواز ئې ورک شو ..... ټول خلق سرې سترګې د جنازې نه راواپس شول...
رونړو زه تاسو ته نشم وئيلے چې هغه شپه د احمد مور، پلار او نورو خپلوانو
په کوم قيامت کښې تېره کړه ..... توبه خدايه توبه دشمن مې
د داسې شپې نه ساتي - نور مسلمان د داسې او زنه ساتي د احمد
مور خو ټوله شپه سلګه د لېونو وازه نغوله اسمان ته نيولې وه، د
احمد خوېندو خو ټوله شپه آسمان په سر راخستے وه، يقين
او کړئ رونړو چې په دغه شپه ټول کلي خوب نه وه کړے ......
خدائے خبر چې په احمد به دا شپه څنګه تېره شوې وي .. چې احمد
له څه وخت د جنازې عمله راغلي وي، د شپې په چپه چپيا کښې، چې
ټول عالم په خوږه خوب اوده وه، چې په دغه وخت کښې دوئ
احمد د پهانسۍ تختې ته روان کړے وي، نو چې دغه وخت به
د احمد څه حال وه، چې دغه وخت به احمد قدمونه څه رنګ پورته
کول، چې د پهانسۍ په تخته به څه رنګ ولاړ وي - او چې څه وخت
د پهانسۍ تختې د کړک سره مخ په ښکته تلي وي نو چې دغه
وخت به احمد څه وئيلي وي؟ ..... توبه خدايه توبه - يا الله
توبه - يا الله ال اولاد مې د داسې ورځې نه او ساتې - نور مسلمان د
داسې وخت نه او ساتې - آمين - سحر په توره خړه د احمد مړے کلي
ته راورسولے شو، ..... څټ ئې مات وه د احمد مور سور رومال د احمد

دماغ ئې نه چاپېره کړو، زما په خیال چې دا رومال ئې مور ساتلے وهٔ، چې دَ وادهٔ د شکریزو په شپه به پرې احمد له کچه کوته تړي. دَ احمد مور هم زوے ته د وادهٔ جوړه وا غوښتوله او د وادهٔ قوله او ګنګېرے ئې ورته په سر کړل. احمد په کټ کښې پروت وهٔ. په مخ باندې ئې دَ زلمي توب ښکلې ښنائي څرګندې ښکارېدې.

دوئي د احمد مور او خوېندو چې په دغه ساعت، په دغه وخت څهٔ کړي دي هغه نقشه زهٔ تاسو ته نشم بیانولے. الله دې احمد او بخښي ..... زهٔ منم چې هغه قاتل وه، خو دَ انسان نه په غصه کښې داسې حرکتونه کېږي چې بیا په پښېمانه وي. الله دې کلا هم او بخښي ځکه چې هغه شهید وهٔ،

خو اے دوئي! اے دَ ځوانئ په مینه مستو روئي. اے دَ غفلت په خوب اودهٔ روئي د خدائے خاطر او کړئ چې لږ سا ره خوړئ. لږ د حوصلې نه کار اخلئ، د انسان ویشتل د انسان وجل کهٔ هر څو اسان دي خو انجام ئې ډېر عبرتناک دے. د داسې عبرتناک مرګ نه دې الله تعالیٰ هر مسلمان ساتي. داشئ به دې خپلو زړونو کښې مینه محبت راپیدا کړئ. دَ انسان سره مینه او کړئ چې خدائے در سره مینه او کړي چې دین او دنیا دواړه موخاسته شي.

ـــ

عالمه یوتو بل زاړېږئ
دنیا فاني ده مسلمانهٔ دي صورتونه

تربور

د زړهٔ پرهرونه که په ژړا رغېدې شوې نو ما به د اوښکو په ځای په وينو ژړلي وې. د زړهٔ زخمونه که په ژړا جوړېدې شوې نو ما به په دې تهو ژړلي وُو. خو دا زما د زړهٔ زخمونه چې زهٔ يې ناقلاره کړې يم. او دا پرهرونه چې زما د شونډو نه يې خندا راشوکولې دا زخمونه او دا پرهرونه نهٔ په ژړا رغېدې شي او نهٔ په انګولا.

ترڅو پورې چې زمونږ په معاشره کښې غلطه پښتو شته. ترڅو پورې چې زمونږ په معاشره کښې انصاف صداقت او مينه محبت نهٔ وي را پيدا شوې. ترڅو پورې چې يو انسان بل انسان خپلې سينې ته نهٔ وي رانژدې کړې نو زمونږ په معاشره کښې قلارې نهٔ شي راپيدا کېدې. سکون نشي راپيدا کېدې. اطمينان نهٔ شي راپيدا کېدې او زما غوندې حساس طبيعت خاوند به تل ناقلاره وي. تل به پرېشانه وي او تل به يې په سترګو کښې د غم او افسوس رنګې اوښکې ځلېږي. اې لويه خدايه دا انسان ولې داسې بې مينې شو. د انسان د زړهٔ نه هغه مينه او محبت ولې داسې ووتل. انسان ولې په حيواني خويونو کښې داسې راونغښتې شو. انسان څو لاړو حيوان شو بلکه په

ځني موقعو کښي خو انسان د حیوانیت د درجي نه هم راپرېوتو

اے لویه خدایا دا به تر کومه پورې یو انسان د بل انسان

وینې څښي - تر کومې پورې به انسان د انسان په وینو خپل

لاسونه لړي - انسان به د انسان په مرګ چارهٔ داکاږي ؟

اے لویه خدایا ته په خپل فضل وکرم سره انسان صحیح انسان کړې -

چې ستا په دې ښکلي او رنګینه دنیا کښې سکون او اطمینان راپیدا

شي - چې دا ښکلې دنیا چې د بد رنګ والي او ګنده والي په لور په

تُندۍ سره روانه ده چې د دې ښکلا قائمه پاتې شي - چې دا دنیا

ستا د مخلوق دپاره د دوزخ په ځائے جنت شي هغه جنت چې هرځوا

ته پکښې خوشحالي او اطمینان وي - چې هرځواته پکښې مینه او

محبت وي - دا سې دنیا چې یو انسان پکښې بل انسان خپلې سینې ته

را نزدې کړي - چې انسان پکښې انسان ته د رور په سترګه اوګورې -

چې یو تربور په کښې بل تربور ته د تربور په سترګه نه بلکه د رور

په سترګه اوګوري تربور د زمونږه رور دے - تربور زمونږ

دشمن نه بلکه زمونږ متې دي - تربور زمونږ دشمن نه بلکه

زمونږ ملاتړ دے - د یو نیکهٔ اولاد هم چرې د یو بل دشمن کېدے

شي - په وینه شریک هم د یو بل وینه تویولو ته تیار ېدے شي -

خپله وینه هم څوک تویوي - د خپل رور په مرګ هم ګني څوک چارهٔ

راکاږي - د خپل تربور سینه هم څوک په ګولو غارغار کوي

نه .... هیڅ کله نه دا خبره عقل او دماغ نهٔ مني چې یو رور دې

راپاسي او بل رور له دې په دې وجه په مرګ زور کړي چې معاشرې

هغه له د تربور نوم ورکړے دے - یو رور دې د بل رور په سینه
کښې شپږ ګولۍ ځکه سرې کړې چې معاشرې دغه رور د تربور
په کوڅن نوم یاد کړے دے څو د دې دومره دلیلونو باوجود
هم د دې دومره حقیقتونو باوجود هم زمونږ په معاشره کښې
تربور ته د دشمن په سترګو کتے شي - ولې ؟ ځکه چې تربور مونږ
خپل میراث خوړ ګڼو - تربور مونږ خپل سیال ګڼو - او پښتون
هرڅۀ زغملے شي خو خپل میراث خوړ نشي زغملے - هرڅۀ برداشت
کولے شي خو خپل سیال نشي برداشت کولے - او دا زمونږ د تنګ
نظرۍ غټ ثبوت دے - دا زمونږ د ناپوهۍ ژوندے ثبوت دے -
دا خبره د دې ثبوت دے چې زمونږ په زړونو کښې بغض دے - حسد
دے بدګماني ده - که چرې زمونږ په زړونو کښې بغض او حسد
نۀ وے که چرې زمونږ په زړونو کښې بدګماني نۀ وے نو مونږ
به تربور ته د دشمن په سترګه نۀ کتل - تربور به مو خپل رور خپل
خوا خوږے او خپل ملاتړ ګڼلو - خو ارمان چې مونږ د حقیقت
نه سترګې پټوو - او زمونږ د حقیقت نه دې د سترګو پټولو عمل
ډېرې خونې ورانې کړې - ډېرې تورسرې یې کونډې کړې ډېر
ماشومان یې یتیمانان کړل - او خدائے خبر چې نورې به څو
خونې د کرکې او نفرت په دې تنور کښې ورتېږي - ځکه خو
ماله ژړا راځي -

د ډېرې مودې خبره نۀ ده - د کلونو خبره هم نۀ ده -
د دوو میاشتو خبره ده چې یوه ورځ چې د ماځیګر نمر په زېړېدو

شو - چې ټمرخېل ځځ د تاترې د غرنه د پناه کولو دپاره په تُندي
تُندي ځځ په قبلې روان وُه - مارغان او کارغان په بېړه خېلو
خېلو جالوته په الوت وو الغاوُ تلغاوُ ئې جوړ کړے وُه - د مارغانو
په دغه الغاوُ تلغاوُ کښې ملوک خان د جوارو د پټې نه د مېښے په لاس راوُوتو -
په ځولو کښې جب جُوب وُه - په تندي ئې لاس کېښنو ټمرپړ پوآته
ته ئې اوکتل - خدائے خبر چې څهٔ چل وُه نن ملوک خان ډېر
ستړے ستړے وُه - په درنو قدمونو د پټې نه را اووتو - لاړو د
لختې په غاړه کښېناستو، اودس چادر انداام ئې اوکړو - اوُ هم د
جوارو په پوله ئې د ماښام د مونځ نیت اوتړلو - خدائے خبر چې
څهٔ چل وو نن ملوک خان په مونځ کښې د خپل خدائے سره په
خبرو کښې داسې ورک وُه چې ډېر وخت ئې واخستو - او د مونځ نه
پس ئې یوه لنډه شان دُعا اوکړه ... " خدایا ایمان مې نصیب
کړې " لاسونه ئې په مخ راښکل او ښغ کورته را روان شو - خدائے
خبر چې نن د هغه کورته ولې داسې تادي ده - ولې ئې ماشوم زوے
سېفور داسې ډېر په زړهٔ رااووربدو - لکه چې ډېره موده شوې
وي چې خپل نیاز بین زوے ئې نهٔ وي لیدلے - په زړهٔ کښې ئې
د سېفور سره خبرې کولې راروان وُه او چې د شهید کنډاوُ نه
را اُوړېدو نو ناکهانه د پودل خان د تماچې د نلي نه سرې گولۍ
که [illegible] ې لمبې او ووتې او د ملوک خان په سینه کښې ینخې شوې -
گولۍ ینخې شوې او ملوک خان هم ینخ شو - هیڅ ئې او نهٔ وے -
چغه قدرله ئې د خولې نه او نهٔ وته صرف دومره قدرله ئې اووے

"خدایا ایمان مې نصیب کړې"

ملوک خان ښه ځوان وه - او د غه ښه او ښکلي ځوان د پوردل خان تربور وه - تربور! چې مونږ ورته د بیړې بور وایو - تربور چې مونږ ئې دشمن کڼو - دپښتو په لغت کښې تربور د دشمن دوېم نوم دے - حالانکې د خدائے په دین د انسانیت په دین تربور دشمن نه دے ورور دے - تربور د بېړې بور نه دے ملاتړ دے - تربور د یو نیکه اولاد دے او د یو نیکه وینه ئې په رګونو کښې ټوپونه وهي - څو د دې دومره نږدې تړون باوجود هم پردل خان راپاسېدو او خپل د تره زوے ئې شپږ دزه اوویشتو - ولې ..... ؟ ځکه چې ملوک خان په د که حجره کښې پوردل خان ته خبرې کړې وې - دېدو چارو ئې منع کړے وه - خبرې ډېرې ښې وې خو که ملوک خان نه وے کړے - دا خبرې که بل هرچا پوردل خان ته کړے وے نو خیر وه خو د ملوک خان دا حق نه و چې پوردل خان ته ئې دا خبرې کړے وے - ځکه چې ملوک خان د پوردل خان تربور و - او د تربور خبرو پوردل خان دومره په غصه کړو چې خپله غصه ئې دا سې اوویسته چې د تربور په سینه کښې ئې شپږ کولۍ سرې کړې -

د ملوک خان ماشوم زوئے د پلار د راتلو په طمعه کله کور کله کوڅې ته تلو راتلو - نن د سپڼوږ هم خپل پلار جوړې ډېر یاد ېدو - ځکه خو ئې دا سې بې صبرې کوله - خو ماشوم سپڼوږ نه وه خبر چې د هغه پلار د تربور ولی د سره زار شو - تېرما سختن چې د ملوک خان مړے کور ته راوړلے شو نو ماشوم سپڼوږ د پلار لاش

ته په کتو کتو کښې ووده شوے وه خو په خوب کښې یې اوچې
اوچې سلګۍ وهلې ..... بورې دغه پاک ماشوم په خوب کښې
دَ پلار د مرګ ټوله ننداره لیدله ځکه خو یې په خوب کښې ژړل -
ځکه خو یې په خوب کښې سلګۍ وهلې دا یې سلګۍ چې د راویښیدو نه پس هم
په خندا بدلې نهٔ شوې - دَ سپڼو ړوند یوه سلګۍ شوه دا یې
سلګۍ چې ټول عمر به دَ دهٔ په ماشوموشوندو خوره وي - دَ
ترېورولۍ سلګۍ - دَ کرکې او نفرت سلګۍ - دَ غلطې پښتو او غلط
احساس سلګۍ ... الله پاک دې په مونږ رحم اوکړي - الله پاک دې
زمونږ دَ زړونو نه بغض حسد او کینه اوباسي - چې دا دَ ترېورولۍ
په ناولو جذبو کښې لتاړ شوے دنیا په مونږ جنت شي - آمین

وړه بابا

(اسوېلی) دنیا د غمونو کور دے - او.... واقعي چې دنیا د غمونو کور دے، که دنیا د غمونو کور نهٔ وے نو نن به سپڼوږ ماما داسې لېونے سپېلنے نهٔ ګرځېدو، نن به سپڼوږ ماما داسې ځېږې ګرېوان نهٔ ګرځېدو، .... مال شته خو د سپڼوږ ماما جامې شلېدلې دي - دولت شته خو سپڼوږ ماما لېونے سپېلنے ګرځي - ولې؟ د ولې جواب دا دے چې دولت ګورے د هر مرض دارو نهٔ دے، دولت د هر مصیبت علاج نهٔ شي کولے - اے په دنیا مېنو روڼو راشئ دَ سپڼوږ ماما د حال نه عبرت واخلئ - اے په دنیا پسې ایمان خرڅوونکو راشئ دَ سپڼوږ ماما دَ قصې نه سبق واخلئ راشئ او وګورئ چې دولت د انسان نه غم نهٔ شي اخستے - صرف دولت انسان له خوشحالي نهٔ شي ورکولے، بعضې وخت په شته دولت کښې هم انسان لېونے شي، په شته جائیداد کښې هم انسان بربنډ شي، دخندا شي .... زهٔ تاسو څنګ پوهے کړم روڼو، زهٔ تاسو ته په کومو الفاظو کښې او وایم روڼو، چې راشئ! اے په دنیا مېنو دولت ته سجدې لګول پرېږدئ .... دولت ته جنګونه او سلامونه کول پرېږدئ - د دولت د پاره خپل ایمانونه مهٔ خرڅوئ - خپل آخرت مهٔ خرابوئ د دولت د پاره

خپل ضمیر ونه مه ځخړي کوئ، ځکه چې دولت هیڅ څېن نهٔ دے، دولت هیڅ نشي کولے، دولت د انسان نه هر غم نهٔ شي اخستے، هر مصیبت ترې نشي اخستے. هره خوشحالي ورله نشي ورکولے، کهٔ دولت او جایداد دا هر څهٔ کولے شوے نو نن به ئې د سپفور ماما د زړهٔ په پرهرونو باندې مرهمونه اېښودلي وُو، نن به ئې دَ سپفور ماما د دردمنلا زړهٔ څهٔ درمان کړے وَه ..... څو مره لوئے غم غریب ته ورتېر غاړه شوے دے - انسان ډېر سخت دے کني نو پکار خو دا وه چې سپفور ماما هم هغه تماچه دې خپلې کپړې ته راړولے وے، یا ئې د خپل زړهٔ سرته نیولے وے، چې د خپل زوئے سره دے هم د تور لحد تورو تیارو ته تلے وے، خو سپفور ماما نهٔ سرته تماچه اونیوه او نهٔ زړهٔ ته، ځکه چې ځان خوږ دے کنه، ..... ډېر خوږ دے - د مور پلار نه خوږ - د ښځې نه خوږ، او د اولاد نه هم خوږ، کهٔ خوږ نهٔ وے نو ...... یوه ورځ کوز ما ځیګر سپفور خان دَ پټي نه سترے ستومانه راغلو، .... لا په کټ نهٔ وهٔ ناست - چې خدائے خبر زړهٔ ورته څهٔ اووے چې نیغ لاړو کوټې ته تماچه ئې راوا خسته، په کټ کښې ئې ځان ته کېښوده، او دا ئې خیال وهٔ - چې لږ دمه شي نو تماچه به صفا کوي ډېره موده اوشوه چې صفا کړې ئې نهٔ ده، هسې نه چې زنګ شي .... سپفور خان غریب څهٔ خبر وهٔ چې ..... په دې کښې دَ سپفور ماشوم زوے شکور راغلو

..... [illegible] تماچه [illegible]

چهٔ کې هن؟» ..... په دې به ډزې کوو بشه» ...... «لاکه چې زهٔ
په ډزې اوکړم» ...... نه پکې چې تهٔ لوئې شې نو بیا به پرې
ډزې کوې بشه» «نامالا اوس لاکه زهٔ پرې اوس ډزې کوم»
..... «درته وېم چې لوئې شې نو بیا به پرې ډزې کوې» ...

«هن هن مالا اوس لاکړه»

«درته وېم چې مهٔ کوه ورانې»

«نا زهٔ به پرې ډزې کوم»

«نهٔ منع کېږې؟ کهٔ ورانې کوې نو اوبه دې لم»

او سپنوړ خان تماچه راواخسته، دهغهٔ دا خیال وهٔ چې تشه ده او د زوئې د وېرولو دپاره ئې هغه ته اونیوه - او په دې کښې ډز شو، .... ماشوم پرمخې راپرېوتو او د راپرېوتو سره ئې چغه کړه «وېر بابا بیا به نهٔ کوم» .... ماشوم لکه دَ حلال کړې چرګ په مزکه اولوغړېدو، مور ئې رامنډه کړه ..... او سپنوړ هم په وینو لت پت زوئې د مزکې نه راپورته کړو، خپلې سینې ته ئې رانژدې کړو، .... ماشوم په وار خطا سترګو دَ پلار مخ ته اوکتل، او په سترګو کښې ئې پلار ته اووې چې ..... «بیا به نهٔ کوم بابا، زما دې توبه وې بابا - پام چې بل ډزې اونهٔ کړې بابا» ..... او یوه سلګۍ ئې اووهله .... او د دغه سلګۍ سره ماشوم شکور دَ پلار په غېږ کښې یخ پخ شو - مور ئې په مخ راباندې کړې، د سرو ښېښتهٔ ئې اوشوکول، جامې ئې تار تار کړې - او سپنوړ خپل ماشوم زوئې هم هغه رنګ په سینې پورې

نیولې وه..... حق حیران وه چې دا څه وو او څه اوشو - داسې معلومېده چې لکه سپفور څکه ماشوم زوئې په سینې پورې نیولې دے، چې دا خپله ساه د هغهٔ په وجود کښې داخله کړي - سپفور دا غوښتل چې زما د زړهٔ حرکت دې بند شي څو چې د شکور ماشوم زړهٔ بیا په ټپوټو شي، .... سپفور غوښتل چې زما سترګې دې پټې شي څو چې د سپفور د ښې رڼې او خوږې خوږې سترګې بیا او غړېږي - څو نهٔ د سپفور د زړهٔ حرکت بند شو، او نهٔ د شکور ماشوم زړهٔ بیا په ټپوټو سرشو..... نه د سپفور سترګې پټې شوې، او نهٔ د شکور رڼې رڼې او خوږې خوږې سترګې بیا او غړېدې .... سپفور شکور ښکل کړو، په دواړه مخه ئې ښکل کړو، په دواړو سترګو ئې ښکل کړو، ..... د سپفور خوله د شکور په سرو سرو پاکو وینو سره شوه .... داسې ښکارېده چې لکه سپفور د شکور وینې څښلې وي، د خپل خوږ زوئې وینې، د خپل نیازبین زوئې وینې .... او د لته د سپفور زغم تمام شو، حوصله ئې ختمه شوه یو سپېره کړیکه ئې اووهله - جامې ئې اوشکولې او لاړو په کوڅه اووتو.... سپفور لیونے شو نهٔ د شکور د جنازې نه خبر شو نهٔ د شکور قبر له راغلو، نهٔ ئې شکور لحد ته کوز کړو او نهٔ ئې په لحد کښې د شهید او نیازبین زوئې مخ او کتو، سپفور ماما چې هغه لیونے دے، نو لا خدائے خبر چې ترڅو پورې به لیونے وي... په لارو کوڅو کښې به ګرځي - شلېدلے جامې سرتور سر- پښې ابله پښې

بالکل چپ خاموش، پټې سترګې زوړند سر، لکه چې د څهٔ په تلاش
کښې وي، لکه چې څهٔ لټوي.... اوُ! سپفور ماما د څهٔ په لټون
کښې دے.... د سپفوړ ماما نه شکور ورک شوے دے - ماشوم شکور،
نیازبین شکور ماشومان څو ورکېږي، تل ورکېږي - او بیا را پیدا
کېږي،.... خو اے بد قسمته سپفوړ ماما، شکور به پیدا نهٔ شي-
شکور په داسې لار ورک شوے دے، چې د هغه لارې ورک شوي چرې
بیا واپس نهٔ دي راغلي، هغوي بیا نهٔ دي پیدا شوي- نو ته څهٔ
له زوړند سر او ټیټې سترګې کړې، ته ولې داسې سرو هلے بروهلے
ګرځې - ترکومې پورې به ګرځې.... اے بد نصیبه سپفوړه - اے
بد قسمته سپفوړه، زهٔ څهٔ او وایم چې ته څومره بد قسمته یې....
ستا لاسونه د خپل ماشوم زوئے په وینو لړلي شوي دي؛ تا خپل
نیازبین زوئے په غړېدلو سترګو په خپل لاس وژلے دے؛ ځکه
ته لیونے شوے؛ ځکه ته داسې سرو هلے بروهلے ګرځې؟

اے روڼو! اے پښتنو روڼو! دا تاسو دومره بې احتیاطه
ولې یئ، داد وسلې سره تاسو داسې لوبې ولې کوئ - دا د وسلې نه
تاسو څهٔ جوړ کړي دي، چې هرچا به یو یو سسپاد غاړې ته اچولے
وي، چې هرچا به یو یو او دلنړوے په اوږه کړے وي - او هر د تماچې
او ټوپک خاوند به کوږ کوږ په نخره ګرځي - د شرافت معیار ګڼي
تماچه او ټوپک شو - د موتبرۍ معیار ګڼي وسله شوه،

مهٔ کوئ روڼو بې ضرورته وسله مهٔ ګرځوئ - هیڅ ضرورت نشته
چې هرڅوک د ځان سره وسله ګرځوي - څومره ځوانې دې ټوپکو

تماشو ورانې کړې - څومره تورسرې ئې کونډې کړې، څومره کلي ئې د کلي کېدو نه اګاهو اوړولي - نو اے دوسلو خاوندانو دخدائے خاطر اوکړئ او وسلې سره لوبې مهٔ کوئ - ځکه چې وسله د پښې اعتباره څيز دے -

او اے سپفور ماما خدائے دې ستا دې غمژپلي ژوند خاتمه اوکړي - الله دې تاله صبر درکړي - او الله دې ستا دا پوښتوب په څودتوب بدل کړي - د نياد غمونو کور دے دلته غم شته - مصيبت شته - پرېشانۍ شته، او ددې غم، مصيبت او پرېشانۍ علاج نهٔ ستا دولت کولے شي او نهٔ ستا جائېداد - په عقل ستا د رنځ علاج ګران دے - هغه چا ټپه کړې ده چې -

ے

دخدائے په لوئے کرم به کېږي

ن

په عقل ګرانه ده زما دجانانه

احمد

(اسوېلی) احمده خدای ګواه دی چې ستا په سترګو کښې د اوښکو سېلاب د انسان زړه اوبه اوبه کړي - زه څه اوکړم، که دا غم دا غښتو وی نو ما به درنه څه قدرې کم کړی وه......

که زما وس کېدې نو ما به ستا دې پرهرپرهر زړه له ټکور ورکړی وه - ما به پرې ملهمونه او پاڅې ایښودلې وی - ما به ستا د زړه دا سپېرې سپېرې سرېکې لړې قلارې کړې وې ..... خوڅه اوکړم .... زه هیڅ نشم کولی .... ځکه هغه سوزې چې اورېږي بلېږي .... زړه هغه څوکېږي چې پرهرونه پکښې جوړ شوي وي .... سترګې هغه ژړېږي چې د زړه تسکین او آرام ئې چا لوټلی وي .... ته څو مره بدقسمته ئې احمده! ..... ستا په بدقسمتۍ خو ماله ژړا راځي .... چې ته ژاړې نو خدای شته چې ما ته دا خیال زړه وائي چې زه هم درسره په چغو چغو اوژاړم ....

ځکه چې ستا غم زما زړه هم ناقلاره کړی دی .... زما د شپې خوبونه ئې هم زمانه راشوکولي دي ..... زه منم چې آفتاب ستا زوی دی .... زه منم چې افتاب ستا د زړه ټکړه وه .... زه منم چې آفتاب ستا د اُمیدونو مرکز وه، ځکه چې

ستا مشرے زوے وۀ ..... د ټولونه مشر ..... تا د آفتاب سره
څومره خوارۍ کړې وې - څومره ښوا خون دې ورسره کړے وۀ
..... او اوس ؟ اوس ایله ستا د اوګونه پېټے لږ سپک شوے
وۀ ..... اوس آفتاب تا نه ستا غمونه په خپلو ماشومو څټو اخستي
وُو ..... آفتاب د پړوران وۀ کنه ؟ د پړ شوخ وۀ کنه ؟ ....
تا به د هغۀ نه همېشه سر ټکولو کنه ؟ .... ولې بیا هم چې د کله
نه د هغۀ ښونځه شنه شوې وه ، نو ستا د ملا تیر مضبوط
شوے غونډې وُو .... تا په خپلو متو کښې طاقت غونډې محسوسولو
.... ځکه چې آفتاب ستا مشرے زوے وۀ .... او مشرے زوے د
مور پلار د ملا تیر وي ..... خو نن ستا د ملا تیر مات شو، نن
تۀ بیا خپلې متې کمزورې محسوسے .... ځکه چې آفتاب ستا د
سترګو تور آفتاب ...... د وخت نه اګاهو .... تۀ غمونو او
مصیبتونو ته یو اځې پرېښودې .... لاړو آفتاب په ټول عمرې
خوارۀ خوب اوده شو، او تا ته یې یو نۀ هېرېدونکے غم .... یو نۀ
قلارېدونکے درد .... یو نۀ ختمېدونکے مصیبت پرېښودو ..... احمده!
ستا غم کۀ هر څو نه هېرېدونکے دے، خو دا غم به تۀ هېره وې .....
ستا درد کۀ هر څو نۀ قلارېدونکے دے، خو دا درد به تۀ په خپل
همت او په خپلې حوصلې قلاره وې ..... تۀ به دې غم ته غاړه
غږېدې ورځې .... تۀ به دې درد له سینه په سینه ورځې .... تۀ انسان
یې .... تۀ مسلمان یې ..... انسان د هر مصیبت مقابله کولے شي ....
مسلمان هرې سختۍ ته غاړه بدې ..... راځه زوره راځه .....

د آفتاب د قبر په خاورو روښکې مې تویې وې ..... د آفتاب قبر ته ژړا مې کوه ..... پرېږده چې دا ځلمے شهید ..... پرېږده چې دا ماشوم شهید د دنیا د لانجو نه بې غمه د جنت په رنګینو کښې د آرام او اطمینان ژوند تېر کړي .... دا پاسه .... راځه ...

رونړه! دا احمد زموږ د کلي - زموږ د چم کاونډی یو نرے نروچکے کمزورے سړے دے ..... خو دې نرې نروچکې انسان له قدرت ډېر همت ورکړے دے - په دې ماندهٔ هډوکو کښې لویه حوصله او لوئے زغم پروت دے .... د احمد د ژوند نوي حالات به پرېږدو - ډېرهٔ واقعات او ډېرهٔ حالات به نهٔ را یاده وُو..... خو د نن نه پنځلس ورځې اګاهو د دې احمد مشرے زوئے آفتاب سحر وختي په سائیکل سور د کور نه خوشحاله خوشحاله ملګرو سره سکول ته روان شو .... تر لږ ورځې په سکول کښې سبق ووئیلو او ماسپښین پاؤ باندې یوه بجه د سکول نه چهټي شو ..... په سائیکل سور د کلي په لور را روان شو ..... د ټولې ورځې سبق د آفتاب مخ مړاوے کړے وُه ..... په خپل ترنګ کښې کور ته روان وُه ..... په خپل فکر کښې د کور په لوري روان وُه ..... خدائے خبر چې دغه وخت به د آفتاب په زړهٔ کښې کوم خیالونه او کوم فکرونه په غورزنګ وُو ......
خدائے خبر چې دغه وخت به آفتاب په زړهٔ کښې څهٔ کړل او څهٔ ویل .... خو چې د مېچنې پهاټک ته ورنږدې شو .... چې د خپل کلي او کور نه لا دوه میله لرې وُه ..... نو د مخې نه یو ټرک لکه د اجل په صورت د آفتاب مخې ته راغلو .... او چې ماشوم آفتاب د ځان د

حاله خبره وه خبره وه ..... نو دغه ځوانړي ټرک لکه دیو مست
هاتهي بیا د خپلو پایو د لاندې چخړې کړے وه ..... یو درز
اوشو او په دغه درز کښې یوه نرۍ غوندې کړیکه یوه ذړه
بوګنوونکې غوندې کړیکه راپورته شوه .... څومره هیبت
وه په دغه کړیکه کښې څومره درد وه په دغه کړیکه کښې
..... توبه خدایه توبه ..... دغه کړیکې نو د څوا وشا موجود
خلقو زړونه هم په لړزان کړل ..... خلقو را منډې کړې او
چې آفتاب له راورسېدل ..... نو ماشوم شهید په خاورو کښې
ځړېږ .... په وینو کښې لت پت خپل خدائے ته رسېدلے و
...... د ماشوم آفتاب سر د ځوانړي ټرک پایو چخړې کړے
وه ...... هرچا دا نقشه اوکتله هرچا دا ذړه بوګنوونکې ننداره
اولیده .... د هرې سترګې نه اوښکې څڅېدې هرچا ژړل...
او آفتاب! ماشوم آفتاب د دنیا او د دنیا د اوسېدونکو د حاله
بې خبره په خاورو کښې پروت د سې ښکارېده وچې لکه مسکے وه
تا به نه وے چې آفتاب مړ دے .... تا به نه وے چې آفتاب
یو بې پروا ډرائیور د خپل ټرک د پایو د لاندې چخړې کړے
دے ...... پلار ته خبر لاړو چې راشه ستا آفتاب ټرک اووهلو
..... مور ته جواب لاړو چې راشه ستا د سترګو تورې تانه د ټول
عمر د پاره جدا شو .... پلار د پښې آبله پښې را منډې کړې
..... او مور..... ؟ د مور په ذړه تیاره راغله .... مور بې هوشه
شوه .... مور دغه غم برداشت نه کړے شو ... مور دغه سپېڅ

اواز راوته زغملے شو .... موږ بې هوښه، د ځان د حاله بې خبره
کوږ پرته وه، او پلار سرتور سر او پښې اېله پښې د خپل زوے
د کټو د پاره په منډه را خلاص وُه .... دوښو هغه نقشه د دې ته نشم
بیانولے - د انسان زړهٔ د دغه نقشې د لیدو او اورېدو توان
نهٔ لري - لاړو د احمد د سترګو تور د ټول عمر د پاره جدا شو...
شهید خاوُرو ته او سپارلے شو.... موږ د پرې وېناکانې وکړې ....
د پرې چغې او سورې ئې او وهلې - خو مړې په ژړا چرې نهٔ دي
ژوندي شوي - د احمد د زړهٔ دنیا ورانه شوه، د آفتاب د
سوُر د زړهٔ دنیا ویجاړه شوه .... چا ویجاړه کړه؟ .... د ټهرک
دیو د دانړوُر لږې غونډې بې احتیاطي .... د ټهرک د دې دانړو
لږ غونډې غفلت یو کور وران کړو .... د یو پلار د ملاتېر ئې
مات کړو .... دیو ور موُر د زړهٔ په سر کښې ئې زخم جوړ کړو....
څومره کورونه د ټهرکونو او لارو د دانړوُرانو وران کړل.... څومره
ګلونه ئې اوړژول ..... څومره کلی ئې د خاوُرو سره خاوُرې کړې
...... اے روښو ولې! .... دا ولې داسې کوئ .... دا ولې د زړهٔ تو
آزاروُنه اخلئ .....دا ولې میاندې بورې کوئ پلاران ژړوئ ....
دا ولې تورسرې کنهوئ .... دا ولې د تورسرو خونې ورانوئ...
مهٔ کوئ روښو مهٔ کوئ - اے د ټهرکونو او بسونو خاوندانو د
خدائے خاطر اوکړئ .... لږ روشئ لږ په قلار شئ - داسې په هوا
مهٔ الوځئ .... د خپلې لږې غونډې فائدې د پاره تاسو څومره
لوئے جرمونه کوئ.... داسې جُرمونه چې د معاف کولو نهٔ دي.....

اے د هغې ټبرک خاوندانو چې آفتاب دې دخپل ټبرک دلاندې څخرې
کړے وهٔ .... ته څهٔ خبرېږې چې احمد بېګاه د باران سیلۍ او
طوفان دا هیبتناکه شپه دا ده دخپل زوے په قبر په ژړا تېره
کړې ده .... ته څهٔ خبرېږې چې دادهٔ د زړهٔ نه څومره فریادونه
ختلي دي ..... ته نهٔ یې خبر چې د دهٔ د زړهٔ د تل نه را ختلو سوو
لووٗ فریادونو بېګاه د قبرستان سړې هم آرام ته نهٔ دي پرېښودلي بین
..... احمد مجبور وهٔ .... هغه په دې زول او طوفان کښې خپل نیاز
آفتاب په دې لوېې څو شې بیابان اډېره کښې یوا ځې نهٔ شو پرېښودے
...... نو ځکه څو په نیمه شپه کښې را غلے دے او د شهید زوے په
قبر دا دے څوی وور پروت دے ..... نو اے د ټبرک خاوندانو ،
راشه لږ د احمد د زړهٔ په ږړدو کښې اوګوره چې ستا لږې غونډې
بې احتیاطۍ په کښې څومره پرهرونه جوړ کړي دي .... دهٔ دا
منم چې دا به د آفتاب په قسمت کښې وو - دا به د آفتاب په تقدیر
کښې لیکلے شوي وو - څو اے د ټبرک دراڼوړو په دې دلیل به ته کښې د الله
په حضور کښې د سزا نه بچ شې - نه ته نه یې ستا د غفلت او ستا د
بې پرواهۍ تپوس کولے شي - الله تعالیٰ به تاله دخپلو کړو سزا درکوي
او اے احمده را پاسه - را ځه چې کور ته لاړ شو مړي چرې په ژړا
نهٔ دي ژوندي شوي - تاله دې خدائے صبر درکړي او ستا په زخمي
زخمي زړهٔ دې الله دخپل فضل او مهربانۍ پټۍ کېږدي - آمین

ژوند

(اسوېلے) سحر شي، ما سپخین شي، ماښځګر شي ماسختن شي
دَ ژوند ګـهړۍ کمېږي ناګهانه به پوره شي

او دَ ژوند ګهړۍ کمېږي - ژوند دخپل منزل په لور په تندۍ سره روان دے .... څوک خپل منزل ته رسېدلي دي او څوک بس ور رسېدونکي دي دچا د ژوند ډیوه پخوا ګل شوې ده او دچا دَ ژوند ډیوه بس په سلګو ده ..... دَ ګل کېدو په انتظار ده ..... دَ مړ کېدو په انتظار ده .....
بس دَ باد یوه نرۍ غونډې چپه ..... دَ هوا یوه نرۍ غونډې چپه به ئې ګل کړي ..... او بیا .... ؟ دې آبادې او ودانې دنیا نه به .....
دغمونو مصیبتونو او تکلیفونو دَدې دنیا نه به ..... ددې ښکلې ښائسته او رنګینې دنیا نه به ..... دَ ګورستان هغه خوشې خوشیا ته اورسي..
دقبرستان هغه چُپې چُپیا ته اورسي .....دوه لاس او دوه پښې به دمنونو منونو خاورې دَ لاندې ښخ کړے شي .... او بیا .... ؟
بیا په دغه توره لحد کښې ..... بیا دَ مړو په دغه خپل خانه کښې .....
نه څوک دَ فریاد اورېدو شته ..... نه څوک دَ ژړا دَ اورېدو شته
نه څوک دتسلۍ شته او نه څوک د دادګیرنې .... زوړ نشته چې د فریاد سره را منډې کړي چې ..... " ولې بابا... څهٔ تکلیف دے درته - سر درله او منډم پښې درله او منډم " ..... لور نشته چې د وړ سره را منډې

کړي چې .... ”خېر شه بابا - ولې بابا .. څه دي؟“ بتيجه نشه ....
مور نشته .... خپل نشته - پردے نشته .... يو ځان .... يو دَ لحد
توره تيپ توره تياره او يو عمل .... عمل زمونږ د لاري مل .... عمل زمونږ
د قبر ملګرے دے .... عمل زمونږ د سختئ او اسانئ سبب دے .... عمل
به په مونږ د لحد سختئ اسانه وي .... تور تيپ لحد به راله روخانه کوي
عمل به راته دَ لحد نه سړې سړو تهکي جوړه وي .... سور تنور به راته
تړې نه جوړه وي ..... او په دغه سړو تهکو به مونږ تر قبږ و
په دغه سور تنور کښې به مونږ وريتږ و ..... ډېر سخت مقام
دے روښو ډېر سخت .... دَ دويم ژوند ابتدا ، ډېره سخته ده ......
دَ ابدي ژوند د شروع کېدو مقام ډېر سخت دے ..... راځئ دوښو
چې هغه سختې ځان ته آسانې کړو .... راځئ رونړو چې دَ لحد سړې سړو تهکې
په سړو ګلونو بدلې کړو .... راځئ چې د لحد تورې تيرَې په رڼا کانو
بدلې کړو ..... راځئ .... راځئ .... اے مسلمانانو چې سم مسلمانان
شو .... راځئ چې د خپلو زړونو نه بغضونه او يا سو ، او د نفض کينې
او حسد په ځائے .... د غوښې په دغه کور کښې د غوښې په دغه بوټي
کښې مينه راپېدا کړو .... د حسد په ځائے محبت
راپېدا کړو ..... د کينې په ځائے الفت راپېدا کړو .... هغه مينه !
چې انسان پرې د انسانيت معراج ته رسېدلے شي .... هغه مينه ، چې
انسان پرې انسان خپلولے شي ..... چې انسان پرې انسانيت خپلولے
شي .... هغه مينه چې د خدائے خوښه ده .... هغه مينه چې د رسول الله
صلی الله عليه وسلم خوښه ده راځئ چې د مينې په برکت د اتهول معراج ته

خپل کړو .... راځئ چې د مینې په برکت په معاشره کښې ځان له هغه
مقام راپیدا کړو ... چې د مرګ نه پس .... زموږ په جنازه باندې د
ګلونو د څهرې په ځائے د انسانانو د ګکو د ښے رښے او پاکې پاکې او شکې
څهرې شي .... ګلونه شي .... امیلونه شي .... د پاک ضمیر د خاوند
په جنازه ... د ګلونو د امیلونو ضرورت نشته .... د مینه ناک زړهٔ د
خاوند په جنازه باندې د ګلونو د څهرو ضرورت نشته .....ځکه چې
ګلونه د محبت د اوښکو سیالي نشي کولے .... ګلونه د عقیدت د اوښکو
سیالي نشي کولے .... ګلونه د چامښن د اوښکو سیالي نشي کولے ... راځئ
روښو چې صحیح انسانان شو، چې انسانیت را باندې سرمسکے شي ......راځئ
چې صحیح مسلمانان شو چې اسلام را باندې سرهسکے شي .... راځئ چې
سم مخلوق شو چې خدائے پاک زموږ په تخلیق ویاړ اوکړي ..... راموږ
د ځان نه څهٔ جوړ کړي دي .... راموږ د ژوند په کوم ډګر روان
یو ..... راموږ د ګلګچونو ..... پچمونو او کندو کپرو په کومه
لار روان یو ..... موږ په نامه انسانان د انسانیت نه څومره لرې شوي
یو .... موږ په نامه مسلمانان د اسلام نه څومره لرې شوي یو ....
سمه لار موږ پرېښې ده .... په کندو کپرو سریو .... سمه لاره موږ پرېښې
ده په کږو وږو روان یو ..... آخر ترکومه به موږ د غسې تیکرې خورو ....
ترکومه به موږ د حقیقت نه ستر ګې پټوو .... اے غافله انسانه ....
اے ناپوهه انسانه .... زموږ هر قدم موږ مرګ ته یو قدم ورنزدې
کوي .... زموږ هر پل موږ لحد ته ورنزدې کوي .... دا مزل به آخر
یوه ورځ ختم شي .... دا لار به آخر یوه ورځ اووهلے شي .... او هر

کله چې منزل ختم شو... لار ختمه شوه نو بیا؟ ..... څه په وروستو هیڅ
هم نشته .... څه په شا هیڅ هم نشته .... بیا مخکښې قبرستان دے
او په دغه قبرستان کښې یوه وړه غونډۍ تمکړه په کچه کچکرې
دوه نیم گزه مزکه یو ټور دپر ټور .... لکه کوے لحد .... دغه زمونږ کور
دے ..... دا ښکلي موټرونه به شاته پاتې شي .... دا مزکې جائیدادونه
به شاته پاتې شي... په دغه تنګ تور لحد کښې به دولت زمونږ په کار نهٔ
شي .... سرهٔ سپین به زمونږ په کار نهٔ شي .... بلکه په ناجائزه گټلے دولت
به زمونږ دپاره لړمانان شي .... دَ یتیم حق به راته خاماران شي .... دَ
مظلوم آه به راته سرې لمبې شي .... د مزدور اسویلے به راته لوګے لوګے او تورې
تبرې شي .... نو اے رښتانه .... اے مسلمانه کهٔ ځان دَ قبر دَ لړمانانو
ته په امان کول غواړې نو ناجائزه گټه پرېږده، په شودوکښې اوبهٔ اچول
پرېږده، ناجائز کاروبار پرېږده، ملاوټ پرېږده، غل بازاري پرېږده-
کهٔ ځان دَ قبر دَ لړمانانو مارانو نه ساتل غواړې نو یتیم ته خپل حق
واپس ورکړه .... یتیم ځان ته رانزدې کړه .... دَ یتیم په سر دَ مینې
همدردۍ او محبت لاس راکاږه .... دوښو او وېرېږئ دیتیم دَ ژړا نه
..... دَ یتیم دسترګو هره اوښکه کورے طوفان دے ..... دیتیم دسترګو
هره اوښکه کورے عذاب دے .... د مظلوم هر آه .... په خپله لمن
کښې سرې لمبې لري .... د مزدور هر اسویلے به موکورے لوګے او
ایره ایره کړي .... په دې فاني دنیا پورې زړونه مهٔ تړئ .... په
دې نیمګړې دنیا دوسره مهٔ مښتېږئ .... د مرګ خیال دزړه نه مهٔ
اوباسئ .... مرګ؟ .... یو حقیقت دے ... مرګ؟ .... د هر ژوندي به

قسمت کښې ليکلې دے .... نو دا سې حقيقت نه سترګې پټول کښې هوښيارتيا ده؟ .... دا سې حقيقت نه بې پرواه کېدل کښې عقلمندي ده؟ ...... نه! دې ته هوښيارتيا نشي وئيلې - دې ته عقلمندي نشي وئيلې .... بلکه دا زمونږ غفلت دے .... دا زمونږ ناپوهي ده .... او د دې غفلت او دې ناپوهۍ انجام به ډېر خراب وي .... ډېر .... ډېر .... اوس هم وخت شته - اوس هم موقع شته .... اے انسانه که ته اوس هم صحيح مسلمان شوې نو مبارک دې شه ..... اے خدايه! ته انسان په صحيح معنو کښې انسان کړې .... اے خدايه ته مسلمان په صحيح معنو کښې مسلمان کړې .... چې انسان ستا په دې دنيا کښې د ژوند په خوند پوے شي - آمين

ہ

سکر شي - ما سپېنځين شي ما ځيګر شي ما سختن شي
د ژوند کهړې کمبزې ناګهانه به پوره شي
(سمندر)